

Revista ECONOMICA

CONSILIUL SUPREM AL DEZVOLTĂRII ECONOMICE ȘI SOCIALE — INSTITUTUL CENTRAL DE CERCETARI ECONOMICE

**SPIRIT REVOLUTIONAR,
NOVATOR
ÎN GÎNDIRE ȘI ACȚIUNE**

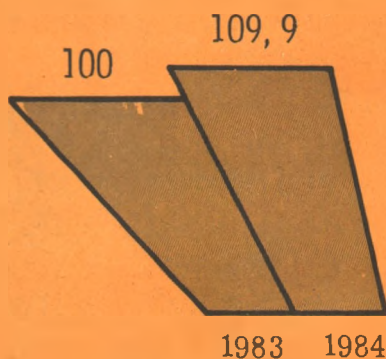
**125 DE ANI
DE LA FORMAREA
STATULUI ROMÂN
MODERN**

Coordonate ale dezvoltării industriei în 1984

RITMURI DE CREȘTERE ÎN INDUSTRIE

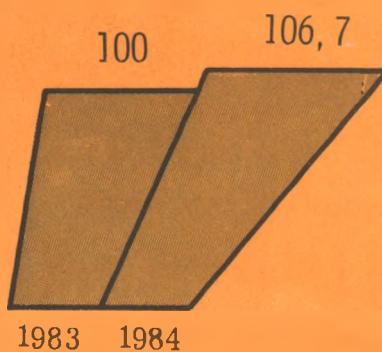
DINAMICA PRODUCȚIEI NETE INDUSTRIALE

-în procente-

DINAMICA PRODUCȚIEI MARFĂ INDUSTRIALE

-în procente-

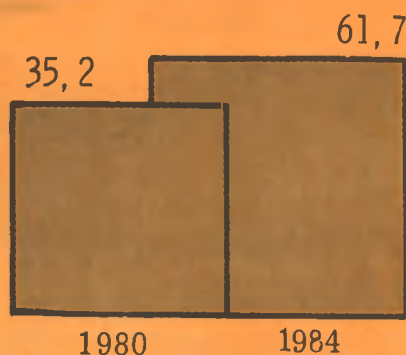

● 60% din sporul de producție industrială se va obține prin valorificarea superioară a materiilor prime de bază, a combustibililor și energiei

DEZVOLTAREA BAZEI PROPRII DE MATERII PRIME ȘI RESURSE ENERGETICE

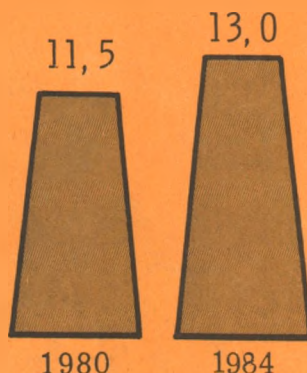
PRODUCȚIA DE CĂRBUNE NET

-milioane tone-

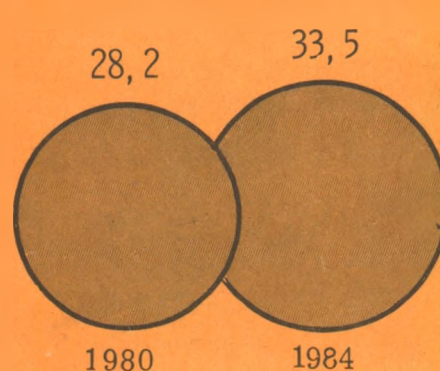
ȚIȚEI EXTRAS

-milioane tone-

GAZ METAN EXTRAS

-miliarde mc-

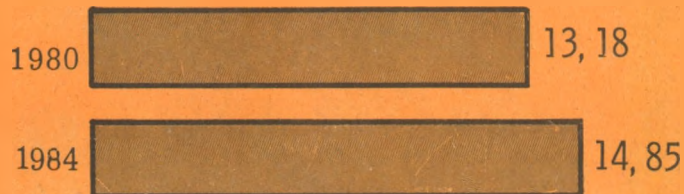
CREȘTEREA PRODUCȚIEI DE ENERGIE ELECTRICĂ

-miliarde kWh-

SPORIREA PRODUCȚIEI DE OȚEL

-milioane tone-

● În anul 1984, necesarul de energie primară va fi acoperit din resurse interne în proporție de circa 94 %

● Ponderea oțelurilor carbon de calitate, slab aliate în totalul producției va reprezenta în anul 1984 aproape 52 %

Sub președinția

tovarășului NICOLAE CEAUȘESCU

CONSFĂTUIREA DE LUCRU

*privind activitatea în agricultură,
dezvoltarea mai puternică
a producției vegetale și animale
în gospodăriile personale
ale membrilor cooperatori
și ale producătorilor particulari*

Consfătuirea a prilejuit un fructuos schimb de experiență, vorbitorii relevând inițiativele și acțiunile eficiente întreprinse de organele și organizațiile de partid, de consiliile populare, rezultatele valoroase ale gospodărilor fruntași privind buna folosire a pământului și obținerea unor recolte mari, creșterea efectivelor de animale și a producțiilor acestora.

Participanții la consfătuire și-au exprimat convingerea că îndeplinirea Programului unic de creștere a producției agricole în gospodăriile personale ale membrilor cooperativelor agricole de producție și în gospodăriile producătorilor particulari, aprobat de Comitetul Politic Executiv al C.C. al P.C.R., va duce la punerea mai largă în valoare a marilor posibilități de care dispune agricultura noastră, va contribui la realizarea obiectivelor noii revoluții agrare, la perfecționarea relațiilor de producție în agricultură, la intensificarea schimbului echitabil de produse între sat și oraș, la întărirea pe această bază a alianței muncitorești-tărănești.

În încheierea lucrărilor consfătuirii a luat cuvântul tovarășul NICOLAE CEAUȘESCU. Cuvîntarea conducătorului partidului și statului a fost urmărită cu larg interes, su deosebită satisfacție și unanimă aprobare.

O viziune originală, revoluționară cu privire la democratismul statului nostru socialist

A DEVENIT un adevăr axiomatic faptul că perioada inaugurată de Congresul al IX-lea al P.C.R., de cînd în fruntea partidului și statului se află tovarășul Nicolae Ceaușescu, se înscrie ca perioada cea mai fertilă și mai dinamică din întreaga noastră evoluție social-istorică. Strălucitele calități de conducător revoluționar ale tovarășului Nicolae Ceaușescu, spiritul său novator, potrivit oricăror dogme și șabloane, clar-viziunea și profunzimea gândirii sale dialectice au dat impulsuri hotărîtoare operei de edificare a societății socialiste în patria noastră. În ansamblul neobositei sale activități, teoretice și practice, problemele statului socialist, ale dezvoltării consecvent democratice a acestuia ocupă un loc central. Generalizarea experienței noastre proprii, examinarea atentă a practicii revoluționare contemporane, precum și analiza proceselor ce caracterizează relațiile internaționale, au permis tovarășului Nicolae Ceaușescu elaborarea unei concepții științifice, temeinic fundamentate, cu privire la rolul și funcțiile statului socialist.

În această ordine de idei, o excepțională importanță teoretică și practică prezintă definirea esenței statului în noua etapă de dezvoltare a societății românești. Întreprinzînd o magistrală analiză a stadiului actual al edificării socialismului în țara noastră, bazîndu-se pe profundele transformări petrecute în toate componentele sistemului social global, tovarășul Nicolae Ceaușescu formulează teza renunțării la noțiunea de dictatură a proletariatului. „Ținînd seama de transformările petrecute în societatea noastră socialistă, spunea secretarul general al partidului, de noile forme democratice de conducere, putem afirma, fără teama de a greși, că noțiunea de dictatură a proletariatului nu mai corespunde realităților sociale istorice actuale din România“¹⁾.

Renunțarea la conceptul de dictatură a proletariatului este temeinic legitimată de realitățile societății noastre, dintre care menționăm: în primul rînd, în România nu mai există proletariat în înțelesul clasic al acestui termen, de clasă exploatată, lipsită de mijloace de producție, deoarece odată cu cucerirea puterii și lichidarea exploatării burgheze proletariatul s-a desființat pe sine însuși, transformîndu-se într-o clasă nouă — clasa muncitoare, care deține, împreună cu celelalte categorii de oameni ai muncii, atît mijloacele de producție cît și puterea politică. În al doilea rînd, începînd cu momentul istoric al eliminării claselor exploataatoare, puterea de stat din țara noastră nu mai are caracter de dictatură, de dominație a unei clase asupra alteia sau a altor clase, deoarece, dispărînd antagonismul între clasele și categoriile sociale, s-au stabilit relații de colaborare, prietenie și întrajutorare. În al treilea rînd, toate clasele și categoriile sociale din societatea noastră au trăsături socialiste, între ele existînd o strînsă unitate, bazată pe interesele fundamentale comune, care generează apropierea și cu timpul omogenizarea lor. În al patrulea rînd, trebuie avut în vedere că noțiunea de dictatură, prin încărcătura negativă căpătată în decursul anilor, a devenit sinonimă cu lichidarea drepturilor democratice ale oamenilor muncii, cu oprimarea și asubrirea socială și națională, aceasta contravenind flagrant cu realitatea social-politică din țara noastră.

Ca organism care evoluează, se transformă și se modelează odată cu dezvoltarea societății pe calea socialismului, statul nostru socialist a devenit o putere a tuturor oamenilor muncii, fără deosebire de naționalitate, întregul popor participînd la conducerea societății, exercitîndu-și puterea în mod democratic, acționînd pentru realizarea societății socialiste multilateral dezvoltate și înaintarea țării spre comunism. Republica Socialistă România este un stat național unitar, emanație a voinței națiunii socialiste române, expresie a unității de tip superior ce o caracterizează. Statul nostru este, așa cum preciza tovarășul Nicolae Ceaușescu, **stat al democrației muncitorești, revoluționare.**

Adoptarea conceptului de stat al democrației muncitorești, revoluționare este, așadar, expresia unei necesități obiective,

determinată legic de profundele transformări revoluționare în anii construcției socialiste din țara noastră și care conferă statului nostru trăsături definitorii noi: caracter democratic, caracter muncitoresc și caracter revoluționar.

1 Caracterul democratic al statului nostru socialist are, în concepția tovarășului Nicolae Ceaușescu, o serie de trăsături distincte, aflate într-un proces de continuă îmbogățire și aprofundare. Pornind de la descifrarea sensului modificărilor pe care socialismul le realizează în ceea ce privește gradul dezvoltării forțelor de producție, natura relațiilor de producție, structura socială și de clasă, conștiința politică și nivelul științific, partidul nostru concepe rolul statului socialist într-o relație indestructibilă cu dezvoltarea consecventă a democrației socialiste. Într-o asemenea concepție profund științifică, autentic marxistă, Partidul Comunist Român acționează continuu pentru întărirea legăturilor statului cu poporul, pentru ca toate organele de stat să se sprijine permanent în activitatea lor pe masele largi ale oamenilor muncii, să apere consecvent și ferm interesele acestora și, totodată, aceste organe să se afle sub controlul permanent al maselor largi populare, al întregului popor. În această latură esențială, inseparabilă, a democrației socialiste se concretizează principiul guvernării statului, a societății, de către masele largi populare, de către poporul însuși.

Dezvoltarea consecvent democratică a organismului nostru social constituie unul din domeniile în care s-au manifestat în modul cel mai pregnant caracterul original și novator al gândirii tovarășului Nicolae Ceaușescu, funcția de inovație socială exercitată de partid ca forță politică conducătoare a societății. Rezultatul acestei activități creatoare este realizarea unui sistem unitar, armonios, coerent articulat al democrației socialiste, care îmbină elementele statale cu cele obștești, democrația reprezentativă cu cea directă, conducerea unitară la nivel societal cu formele autoconducerii muncitorești a oamenilor muncii la toate nivelurile și în toate domeniile activității economico-sociale. „Dezvoltarea societății socialiste — sublinia tovarășul Nicolae Ceaușescu la Conferința Națională a partidului — este nemijlocit legată de existența unui larg cadru democratic care să asigure participarea tuturor categoriilor sociale, a maselor largi populare, fără deosebire de naționalitate, a întregului popor, la conducerea diferitelor sectoare de activitate“²⁾.

Devine din ce în ce mai evident faptul că puterea poporului se manifestă în forme multiple, conducerea societății realizîndu-se printr-un larg cadru instituțional-organizatoric denumit sistemul democrației muncitorești, socialiste, în centrul căruia se află autoconducerea și autogestiunea muncitorească, compus din: Partidul Comunist Român, avînd rolul conducător, statul socialist cu organele sale, Frontul Democrației și Unității Socialiste, modalitățile de participare directă a maselor largi, a întregului popor la conducerea societății.

Sistemul democrației muncitorești revoluționare întruchipăază nu numai participarea reprezentativă și directă prin care masele largi ale celor ce muncesc iau parte activă și efectivă la conducerea societății, ci și cele mai înalte valori ale societății noastre: libertatea și responsabilitatea socială, egalitatea socială și națională, etica și echitatea socialistă, umanismul revoluționar socialist etc.

Libertatea în societatea noastră este fidel exprimată în sistemul drepturilor și libertăților cetățenești. Socialismul asigură oamenilor muncii cele mai largi drepturi și libertăți. În România socialistă acestea au cu totul alte înțelesuri decît în regimul burghezo-moșieresc. „În înțelesul nostru, cum preciza

¹⁾ Nicolae Ceaușescu, Expunere la Congresul al II-lea al Consiliilor oamenilor muncii din industrie, construcții, transporturi, circulația mărfurilor și finanțe (24 iunie 1981), Ed. politică, București, 1981, p. 57

²⁾ Nicolae Ceaușescu, Raport la Conferința Națională a P.C.R., 16—18 decembrie 1982, Ed. politică, București, 1982, p. 41—42

tovarășul Nicolae Ceaușescu, principalele drepturi sînt dreptul la muncă, dreptul la viață liberă, dreptul de a fi deplin stăpîn pe munca și pe roadele ei, dreptul de a putea spune deschis cuvîntul și de a participa activ la conducerea întregii societăți”.

Una din componentele esențiale ale noului sistem de valori al orînduirii noastre socialiste o constituie **înfăptuirea deplină egalității în drepturi a tuturor cetățenilor**. Prin transformările profund revoluționare pe care le determină, socialismul asigură realizarea, pentru prima oară în istoria omenirii, a unei egalități autentice în toate domeniile vieții economice, politice, juridice, sociale și culturale. Desființarea proprietății private asupra mijloacelor de producție, instaurarea unor relații sociale bazate pe proprietatea socialistă asupra mijloacelor de producție și asupra produselor muncii constituie factorul determinant, baza economică și socială a instituirii egalității reale între toți cetățenii.

În același timp cu realizarea egalității economice, politice, juridice, sociale și culturale, societatea noastră a îndeplinit și egalitatea națională. Deplina egalitate în drepturi a cetățenilor de diferite naționalități — maghiari, germani, sirbi etc. — își găsește expresia atît în posibilitatea de a beneficia în egală măsură de roadele dezvoltării economice, politice, sociale și culturale a țării în ansamblu, cît și în dezvoltarea rapidă și armonioasă a tuturor județelor și localităților, în reprezentarea oamenilor muncii aparținînd naționalităților conlocuitoare în toate organele de stat, în organele de conducere ale ministerelor și celorlalte organe centrale ale administrației de stat, în organele justiției și procuraturii, în organele locale ale puterii de stat, în conducerea unităților socialiste economice, social-culturale, de învățămînt, cercetare științifică, în sindicate, organizațiile de tineret, în Frontul Democrației și Unității Socialiste, în celelalte organizații de masă și obștești.

Promotor al ideii de egalitate, secretarul general al partidului militează consecvent pentru îndeplinirea principiilor eticî și echității socialiste, principii ce decurg din însăși esența orînduirii noastre. Socialismul nu înseamnă numai elaborarea unor norme și principii de etică și echitate, ci, mai ales, crearea condițiilor obiective și subiective pentru transformarea lor în deprinderi de viață, așezarea deplină a relațiilor sociale pe temelia acestor norme și principii noi. De aceea, partidul comunist, statul socialist se preocupă permanent de crearea cadrului instituțional și climatului moral care să permită, în diversele sfere ale relațiilor sociale, afirmarea nestingherită a dreptății și echității socialiste.

Echitatea socială, principiu fundamental de organizare a relațiilor dintre oameni și de apreciere și promovare a oamenilor în societate, pune și mai clar în evidență omul, personalitatea și capacitățile sale, contribuind la eliminarea fenomenelor de înstrăinare umană, de substituire a omului și a meritelor sale intrinseci prin condiția lui socială, națională, politică.

Dezvoltarea democrației, participarea tot mai largă a oamenilor muncii la conducerea societății impun, totodată, întărirea controlului maselor populare asupra tuturor organelor de stat, creșterea răspunderii fiecărui membru al societății în îndeplinirea atribuțiilor și sarcinilor încredințate. Extinderea cadrului democratic este, astfel, organic legată de sporirea responsabilității personale și în acest fel de afirmarea pleneră a personalității fiecărui membru al societății.

2 Caracterul muncitoresc al puterii de stat este fundamentat de către secretarul general al partidului îndeosebi prin rolul conducător pe care-l exercită clasa muncitoare în societatea noastră socialistă.

În concepția Partidului Comunist Român, îndeplinirea pleneră a rolului clasei noastre muncitoare constituie condiția hotărîtoare a făuririi și dezvoltării noii orînduirii, intrucît reprezintă forța hotărîtoare a progresului social atît prin mărșia scopului ei final, cît și prin faptul că în întreaga sa evoluție se manifestă ca cea mai revoluționară forță a societății. Muncitorimea, legată de cea mai avansată formă a producției materiale, de marea industrie, este singura clasă „democratică prin vocație”, singura clasă care nu-și propune permanentizarea dominației sale, unica clasă din istorie care, eliberîndu-se pe sine, eliberează întreaga societate de asupra și exploatare.

Stăpîna pe mijloacele de producție și principală producătoare a bunurilor materiale, clasa muncitoare este, totodată, forța socială conducătoare în societate, are rolul hotărîtor în întreaga dezvoltare economico-socială, în asigurarea progresului continuu, a independenței și suveranității țării. Creșterea

ei numerică — astăzi ea reprezintă clasa majoritară a societății — este însoțită de ridicarea substanțială a conștiinței sale, a gradului ei de pregătire profesională, științifică și culturală, de distribuirea ei tot mai armonioasă pe teritoriul țării. Sporirea ponderii clasei muncitoare în ansamblul populației, ca și întărirea continuă a rolului ei în conducerea societății, reprezintă tendințe esențiale, definitorii care, condiționate în mod obiectiv, exprimă faptul că ea este chemată să îndeplinească un rol hotărîtor în toate planurile vieții economico-sociale în condițiile înaintării noastre spre comunism.

Una din direcțiile principale ale procesului de dezvoltare a societății noastre este întărirea rolului conducător al clasei muncitoare în toate domeniile vieții sociale, conducerea directă a societății de către clasa muncitoare. O vie expresie a acestei orientări este autoconducerea muncitorească și în strînsă legătură cu ea autogestiunea economico-financiară. Paralel cu dezvoltarea autoconducerii, ca urmare a unor măsuri succesive luate de partid, s-a asigurat ca aproximativ 30% din totalul membrilor tuturor organismelor colective de conducere, centrale și locale, să fie muncitori care lucrează nemijlocit în producție. Acest act are o adîncă semnificație social-politică: prezența nemijlocită a muncitorilor în organele de conducere constituie un puternic suflu înnoitor, revoluționar în întreaga activitate economico-socială, imbină în mod armonios experiența maselor cu cea a cadrelor de conducere, dezvoltă și mai mult unitatea dintre masele muncitoare și organele conducătoare.

În același timp, partidul nostru acordă o deosebită grijă participării la conducere a tărînimii, a intelectualității și a celorlalte categorii de oameni ai muncii, acționînd cu consecvență pentru continua întărire a alianței muncitorești-tărînești, a unității întregului nostru popor. De altfel, una din caracteristicile fundamentale ale rolului conducător al clasei muncitoare este consensul național general, alianța și unitatea clasei muncitoare cu tărînimea, intelectualitatea și celelalte categorii sociale, înrîurirea hotărîtoare pe care o exercită clasa muncitoare prin politica și concepția ei despre lume și viață.

3 Caracterul revoluționar al statului nostru socialist este conștient de faptul că lupta pentru promovarea noului, împotriva vechiului constituie elementul esențial al exercitării puterii politice. Un exemplu elocvent în acest sens este exprimat în desfășurarea procesului dialectic de rezolvare a contradicțiilor existente în societatea noastră. Relevînd tocmai rolul activ, revoluționar pe care statul și toate organismele puterii trebuie să le aibă în soluționarea contradicțiilor, a disproporțiilor apărute, tovarășul Nicolae Ceaușescu sublinia că viața ne impune „să tragem concluziile necesare din contradicțiile care se manifestă în diferite domenii, în societatea noastră socialistă, și să acționăm cu hotărîre în direcția înlăturării lor rapide, restabilind un echilibru și o concordanță cît mai depline între forțele de producție și relațiile de producție, între diferitele sectoare ale activității economico-sociale”³⁾.

★

O CONTRIBUȚIE teoretică originală, de importanță deosebită a adus tovarășul Nicolae Ceaușescu la statornicirea raporturilor în cadrul sistemului nostru politic dintre stat, partid și organismele autoconducerii muncitorești. Este cunoscut că împletirea activității de partid, de stat și obștești a devenit o trăsătură definitorie a sistemului nostru politic. Expresia acestei realități o constituie existența a numeroase organe cu dublă natură, de partid și de stat. Dar, existența și activitatea acestor organisme nu înseamnă dispariția specificității rolului și formelor de activitate ale partidului, statului și organizațiilor obștești sau diminuarea atribuțiilor pe care le au. De aceea, clarificările ideologice aduse de tovarășul Nicolae Ceaușescu în această privință au o importanță cu totul deosebită.

Realizarea unei juste corelări a raportului dintre partid și stat, adică a imbinării organice, în cadrul sistemului nostru politic, a activității acestora are loc în condițiile menținerii și întăririi unității puterii poporului. Împletindu-și activitatea cu cea a statului, partidul își exercită rolul său conducător în multiple forme și prin diverse mijloace, îndeosebi ideologice-politice. Statul își focalizează activitatea cu precădere asupra transformării politicii în acțiune practică, a materializării deciziilor politice. Partidului, ca centru vital al funcționării societății noastre socialiste, îi revine înalta misiune de a constitui forța organizatorică și dinamizatoare a întregii activități economico-sociale. Statul ridică la rangul de lege orientările cristalizate în deciziile politice, făcînd astfel să fie obligatorii la scară națională.

Astăzi, conducerea societății noastre se realizează — cum

Marin NEAGU

(Continuare în pag. 7)

³⁾ Nicolae Ceaușescu, Raport la Conferința Națională a P.C.R. (16-18 decembrie 1982), Ed. politică, București, 1982, p. 40.

Rolul revoluției tehnico-științifice în gândirea tovarășului Nicolae Ceaușescu

PERIOADA inaugurată de Congresul al IX-lea al partidului este marcată de un profund spirit înnoitor, dinamizator, în toate domeniile construcției socialiste, în acești ani fiind elaborate, pe baza unor temeinice analize științifice, materialist-dialectice a realităților și cerințelor obiective ale dezvoltării societății noastre, vaste programe de înflorire multilaterală a patriei.

Pe baza studierii realităților românești, a experienței mondiale, a fost elaborată, cu contribuția decisivă a tovarășului Nicolae Ceaușescu, o politică atotcuprinzătoare de dezvoltare economico-socială a țării, vizând lichidarea într-un termen scurt a înapoierii economice și sociale, dezvoltarea puternică a forțelor de producție ca factor determinant al propulsării României pe noi culmi de civilizație și bunăstare.

Teza elaborată de secretarul general al partidului, potrivit căreia progresul oricărei națiuni nu se mai poate realiza în zilele noastre decât punind la baza întregii vieți economico-sociale rezultatele noilor descoperiri din toate domeniile cunoașterii, a jalonat întregul proces al construcției socialiste din patria noastră, definindu-i una dintre trăsăturile sale esențiale. Progresele remarcabile obținute de poporul român — cu toate că în ultima vreme au fost întâmpinate o serie de greutăți ce decurg din situația economică mondială actuală, caracterizată prin existența a numeroase fenomene de criză și instabilitate — reprezintă încă o dovadă concludentă a realismului și clarviziunii științifice a politicii promovată de partidul nostru, al cărei arhitect strălucit este tovarășul Nicolae Ceaușescu.

Concepția tovarășului Nicolae Ceaușescu privind rolul științei în progresul vieții sociale în zilele noastre are solide fundamente teoretice și practice. Pe plan teoretic, așa cum apreciază secretarul general al partidului, „socialismul și comunismul sînt rezultatul însușirii și aplicării în viață a tot ceea ce omenirea a creat mai bun. Insuși socialismul științific este rezultatul, sinteza dezvoltării societății, a forțelor de producție și a științei” (România pe drumul construirii societății socialiste multilateral dezvoltate, vol. 6, București, Editura politică, 1972, p. 473). Pe

plan practic în prezent „crește tot mai puternic rolul și contribuția științei ca un element esențial al organizării și dezvoltării societății moderne” (România pe drumul construirii societății socialiste multilateral dezvoltate, vol. 11, Editura politică, 1975, p. 1096), iar aplicarea în practică a rezultatelor sale face ca știința „să devină o însemnată forță de producție, un factor hotărîtor al mersului înainte al economiei și culturii, al întregii societăți socialiste” (Op. cit., vol. 6, Editura politică, București, 1972, p. 377).

Potrivit concepției științifice promovate de partidul nostru, de secretarul său general, știința, învățămîntul și producția se dezvoltă în cadrul unui tot unitar. Nu este vorba, deci, de o dezvoltare paralelă, pe de o parte a economiei, pe de alta a cercetării științifice, ci de o dezvoltare strîns integrată a cercetării științifice cu cerințele modernizării forțelor de producție, a relațiilor sociale, ale realizării unei structuri economice optime, de înalt randament și eficiență. „În opera pe care o întreprinde poporul român, de transformare pe baze noi, socialiste a întregii societăți, de făurire a unei economii moderne și prospere — arăta tovarășul Nicolae Ceaușescu — știința ocupă un loc de însemnată esențială. Statul nostru face eforturi deosebite pentru a asigura o largă bază materială muncii de cercetare științifică, pentru a crea condițiile materiale necesare desfășurării cu succes a creației științifice, pentru formarea și pregătirea unui număr tot mai mare de cercetători și oameni de știință, convins că aceasta reprezintă o condiție sine qua non a însuși progresului României”.

Roadele orientării politicii de stimulare puternică a cercetării științifice și dezvoltării tehnologice inaugurată de Congresul al IX-lea, care a pus accentul prioritar pe creșterea aportului cercetării științifice proprii în soluționarea problemelor legate de introducerea progresului tehnic în economie, nu s-au lăsat așteptate. Ele s-au materializat în succese remarcabile. În perioada 1965—1980, personalul ocupat în cercetare a crescut de 4 ori, fondurile fixe de 4,5 ori, iar cheltuielile pentru cercetare de peste 9 ori. În actualul cincinal, cheltuielile de cercetare științifică se vor ridica la 70 miliarde lei. Aceste eforturi

au adus o contribuție remarcabilă la creșterea în perioada 1965—1983 de cca. 4 ori a venitului național, de 6 ori a producției industriale și de 9 ori a exportului.

Concomitent cu sporirea forțelor, volumului și complexității activității de cercetare științifică, din inițiativa tovarășului Nicolae Ceaușescu s-a asigurat perfecționarea conducerii și structurii organizatorice a acesteia, urmărindu-se coordonarea unitară a forțelor de cercetare științifică, creșterea contribuției cercetării științifice și dezvoltării tehnologice la îndeplinirea programelor de dezvoltare economico-socială a țării.

Avînd în vedere interdependența tot mai strînsă dintre diferite discipline științifice, dintre activitățile desfășurate în învățămînt, cercetare și producție, necesitatea concentrării tuturor forțelor de cercetare științifică în vederea rezolvării operative, rapide și eficiente a problemelor tot mai complexe ale creației de bunuri materiale și spirituale, tovarășul Nicolae Ceaușescu a elaborat și pus în acțiune o concepție novatoare, originală, privind îmbinarea organică a cercetării științifice cu învățămîntul și producția, ca cerință esențială a procesului de promovare a noului, de creștere a aportului cercetării la sporirea bogățiilor materiale și spirituale ale poporului nostru. „Trebuie să concentrăm forțele de creație din institute, din întreprinderi, din învățămînt, inclusiv muncitori de înaltă calificare, pentru a lucra împreună în scopul introducerii tehnologiilor noi în toate domeniile de activitate. Insist asupra acestei probleme pentru că, în fond, de aceasta depinde creșterea eficienței economice și a productivității muncii” (Nicolae Ceaușescu, România pe drumul construirii societății socialiste multilateral dezvoltate, vol. 16, București, Editura politică, 1979, p. 123).

Un loc aparte în îmbunătățirea conducerii și organizării activității de cercetare științifică și dezvoltare tehnologică îl au hotărîrile Plenarei din iunie 1979 a Consiliului Național pentru Știință și Tehnologie, la conducerea căruia se află tovarășa academician doctor inginer Elena Ceaușescu. Prin înălțătorul său exemplu de pasiune științifică și dăruire revoluționară, eminentul om de

știință și savant de renume mondial, academician doctor inginer Elena Ceaușescu a adus o contribuție inestimabilă la progresul general al cunoașterii științifice, la dezvoltarea și progresul rapid al științei românești, pentru promovarea susținută în toate domeniile construcției socialiste din patria noastră a celor mai noi cuceriri ale revoluției tehnico-științifice contemporane, pentru o puternică afirmare a capacității de creație a poporului nostru pe plan mondial.

Vasta acțiune de promovare a noului, potrivit priorităților economiei naționale, este concepută și orientată într-o concepție unitară care îmbină în mod armonios cerințele actuale cu cele de perspectivă. Actualul cincinal, parte integrantă a deceniului științei, calității și eficienței, implică intensificarea cercetării științifice și dezvoltării tehnologice în direcția asimilării în fabricație a produselor noi, mecanizării, automatizării, cibernetizării proceselor de producție, astfel încît pe baza aplicării rezultatelor obținute să se asigure pînă la sfîrșitul cincinalului sporirea bazei proprii de materii prime, reducerea consumurilor specifice de materii prime și materiale, energie, asigurarea independenței energetice, îmbunătățirea calității, competitivității și eficienței.

În realizarea cerințelor obiective ale intensificării acțiunii legii economiei de timp, astfel încît să se asigure în actualul deceniu o dublare a productivității muncii, o atenție deosebită va fi acordată introducerii rapide în producție a cuceririlor științei, perfecționării tehnologiilor, ridicării nivelului tehnic și calitatii al întregii economii. Astfel, în conformitate cu Programul privind creșterea mai accentuată a productivității muncii, perfecționarea organizării și normării muncii în perioada 1983—1985 și pînă în 1990, ponderea progresului tehnic în creșterea prevăzută a productivității muncii în industria prelucrătoare va fi de 52% în perioada 1983—1985, 53,5% în perioada 1986—1987 și 55% în perioada 1988—1990, deci o contribuție decisivă, în continuă creștere. Diferența pînă la 100% a sporului de productivitate este prevăzută a se realiza prin perfecționarea organizării producției și a muncii, ridicarea gradului general de pregătire tehnico-profesională, științifică și politico-ideologică a oamenilor muncii.

Documentele programatice ale Congresului al XII-lea al partidului, „Programul directiv de cercetare științifică, dezvoltare tehnologică și de introducere a progresului tehnic pe perioada 1981—1990 și în perspectiva anului 2000” și „Programul directiv de cercetare și dezvoltare în domeniul energiei pe perioada 1981—1990 și orientările de perspectivă pînă în anul 2000”, elaborate din inițiativă și cu contribuția decisivă a tovarășului Nicolae Ceaușescu, cuprind o vastă și coerentă strategie a afirmării puternice a cercetării științifice și tehnologice din patria noastră pentru îndeplinirea actualului plan național de dezvoltare economico-socială, a creării condițiilor tehnico-științifice necesare înlăturării

orientărilor pentru cincinalul viitor și, totodată, realizarea unui portofoliu de descoperiri științifice și soluții tehnice și tehnologice necesare dezvoltării pe o perspectivă mai îndepărtată a României pînă la sfîrșitul actualului secol. Se are în vedere necesitatea ca cercetarea să devanseze cu cel puțin 5 ani activitatea economică.

Implicarea decisivă a științei și tehnologiei moderne în creșterea eficienței muncii, în îndeplinirea obiectivelor întregii dezvoltări, în reducerea decalajelor economice, tehnologice ce ne despart de țările dezvoltate din punct de vedere economic, în îndeplinirea obiectivului strategic de trecere a României în rîndul țărilor cu un nivel mediu de dezvoltare, sînt argumente convingătoare ale grijii permanente pe care tovarășul Nicolae Ceaușescu o acordă dezvoltării și perfecționării continue a procesului amplu de ridicare a științei românești pe cele mai ridicate culmi de creație.

Orientarea prioritară a activității de cercetare științifică și tehnologică spre soluționarea problemelor de bază, concrete ale producției nu exclude, ci presupune, în viziunea partidului nostru, a secretarului său general, necesitatea ca oamenii de știință să abordeze cu curaj domeniile științei purtătoare de viitor, asigurînd o strînsă interdependență între cercetarea aplicativă și cea fundamentală, care nu numai că nu se exclude, ci se condiționează reciproc. În cadrul cercetării fundamentale, de perspectivă, un loc deosebit îl vor ocupa cercetările în domeniul reactorilor nucleari, spațial, al teledetecției, ingineriei genetice, microelectronicii etc.

Apreciînd știința ca factor primordial al progresului contemporan, tovarășul Nicolae Ceaușescu avertiza că „a subaprecia, în aceste condiții, rolul științei, a nu depune eforturi susținute pentru stăpînirea marilor ei cuceriri, a nu te strădui să mergi în ritm cu progresul științei secolului nostru înseamnă a te condamna cu bună știință la stagnare și înapoiere, cu repercusiuni serioase asupra dezvoltării societății pentru o lungă perioadă de timp” (România pe drumul desăvîrșirii construcției socialiste, vol. 1, Editura politică, București, 1968, p. 221).

Expresie a necesității organizării și conducerii societății pe baze moderne, impusă de amplul proces de făurire a societății socialiste multilateral dezvoltate și de înaintare a României spre comunism, gîndirea tovarășului Nicolae Ceaușescu în domeniul științelor sociale se constituie în cel mai grandios tratat științific al teoriei și practicii construcției socialiste din patria noastră, în care se îmbină în mod magistral materialismul dialectic și istoric cu cerințele practice ale progresului contemporan.

Militînd activ pentru dezvoltarea propriei cercetări științifice, președintele Republicii Socialiste România acțiunează în mod hotărît și pentru intensificarea colaborării dintre oamenii de știință, considerînd că „schimbul frecvent de valori științifice și de opinii devine astăzi o necesitate obiectivă,

impusă de însuși progresul științei. Cercetarea științifică este unul dintre principalele domenii de afirmare a geniului creator al unei națiuni, și fiecare popor, fiecare țară, mare sau mică, poate aduce prin savanții și oamenii săi de știință și cultură o contribuție de preț la îmbogățirea tezaurului de gîndire și creație al omenirii” (România pe drumul construirii societății socialiste multilateral dezvoltate, vol. 5, București, Editura politică, 1971, p. 28).

În acest domeniu, în spiritul principiilor sale de echitate și umanism, tovarășul Nicolae Ceaușescu se pronunță cu fermitate pentru „accesul larg al tuturor popoarelor la cuceririle tehnologiei, științei, ale cunoașterii în general și folosirea tuturor acestor cuceriri nu în scopuri militare, ci în folosul dezvoltării economico-sociale, al bunăstării și fericirii omului”, pentru „lichidarea oricăror discriminări, înlăturarea și restricții în circulația valorilor cunoașterii științifice, asigurarea accesului liber al tuturor națiunilor, în primul rînd al celor slab dezvoltate, la roadele revoluției tehnico-științifice contemporane”, pentru creșterea rolului științei în lichidarea fenomenului subdezvoltării, pentru înlăturarea oricărei tendințe spre monopolizarea rezultatelor cercetării științifice, pentru reducerea cheltuielilor militare și folosirea unor sume astfel economisite în scopul dezvoltării cercetării științifice și tehnologice, în folosul întregii umanități.

Avîndu-se în vedere eforturile umane materiale și financiare sporite pe care statul le face pentru dezvoltarea activității de cercetare științifică, tovarășul Nicolae Ceaușescu a subliniat în repetate rînduri cerința valorificării rapide în practică a rezultatelor cercetării științifice și sporirea eficienței acesteia, îndemnînd să acționăm „ca lozinca «mai iute, mai bine, mai eficient» să devină lozinca tuturor organizațiilor noastre de partid, a tuturor oamenilor muncii”, întrucît orice întîrziere în introducerea rapidă în producție a noilor tehnologii înseamnă rămînerea în urmă în dezvoltarea economico-socială. Concentrarea și coordonarea colectivelor de cercetare pe baza unor planuri integrate, implicarea mai largă a fiecărui cercetător în finalizarea temelor de cercetare, în aplicarea soluțiilor preconizate, deplasarea tot mai puternică a cercetării spre unitățile beneficiare trebuie să asigure încheierea în maximum 2—3 ani a fiecărui program de cercetare.

Modul strălucit în care a fost concepută, elaborată, orientată și realizată politica de cercetare științifică și dezvoltare tehnologică în România poartă adînc pecetea spiritului novator, revoluționar, de înaltă responsabilitate comunistă, caracteristic secretarului general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, se caracterizează prin abordarea îndrăzneată și soluționarea originală a uneia dintre cele mai însemnate probleme de care depinde înaintarea rapidă și fermă a României pe noi trepte de progres și prosperitate.

dr. Constantin BĂRLĂ

Concepția președintelui Nicolae Ceaușescu privind promovarea unor noi relații economice internaționale

ADÎNCIREA fără precedent a interdependențelor internaționale, creșterea complexității fenomenelor din economia mondială precum și evoluțiile contradictorii care o caracterizează conferă relațiilor internaționale un rol foarte important pentru toate națiunile lumii. În contextul unor cerințe de mare angajament decizional, cu consecințe considerabile pentru evoluția economiilor naționale și a economiei mondiale în ansamblul său, s-a cristalizat și s-a impus în conștiința contemporaneității concepția românească a președintelui țării noastre, tovarășul Nicolae Ceaușescu, privind așezarea pe noi principii a relațiilor economice internaționale.

Acordind factorilor interni poziția primordială în procesul dezvoltării social-economice, tovarășul Nicolae Ceaușescu a subliniat în repetate rânduri rolul important al factorilor externi, de frînă sau de antrenare a dezvoltării economiilor naționale indiferent de mărimea acestora, stadiul de dezvoltare, de caracterul orânduirii social-economice. Concepția președintelui țării noastre cu privire la caracterul unic al pieței mondiale se întemeiază pe analiza magistrală a evoluției și caracteristicilor ei, a situației actuale de profundă criză structurală peste care s-au suprapus, în ultimii zece ani, o serie de recesiuni conjuncturale. Într-adevăr, în ultima perioadă, mai mult decât oricând a devenit cât se poate de evident că în condițiile interdependențelor menționate, factorii de criză se propagă chiar mai rapid decât cei de progres pe o largă arie geografică, treptat ei cuprinzând, într-un fel sau altul, întreaga economie mondială.

Totodată, ultimii ani confirmă aprecierile asupra economiei mondiale, a vieții politice internaționale făcute de partidul nostru, de secretarul său general încă de la jumătatea deceniului trecut. Pe această linie la Conferința Națională a Partidului Comunist Român, din decembrie 1982, tovarășul Nicolae Ceaușescu sublinia că parcurgem „o epocă de confruntare puternică a două tendințe pe arena mondială. Pe de o parte, politica imperialistă — de forță și dictat, de amestec în treburile altor state, de menținere și împărțire a sferelor de influență, de înarmare, care duce la creșterea pericolului unor războaie, inclusiv al unui război mondial. Pe de altă parte, se dezvoltă cu putere tendința spre lichidarea politicii imperialiste, colonialiste, a sferelor de influență, de amestec în treburile interne, tendința de instaurare a unor relații noi între state, bazate pe egalitate, pe respectul independenței și suveranității, pe neamestec în treburile interne, tendința de lichidare a politicii de forță și dictat, de asigurare a dreptului fiecărui popor la dezvoltare liberă, independentă, așa cum dorește, fără nici un amestec din afară”.

Aceste evoluții contradictorii au loc în condițiile unei perioade de reorganizare a raportului de forțe, de realizare a unui nou echilibru mondial între diferite state și grupări de state. Acest nou echilibru, preciza președintele României socialiste, se va baza pe o mai mare diversitate a centrelor de putere, va fi mai mult seama de rolul lumii a treia, al țărilor mici și mijlocii, al țărilor în curs de dezvoltare și țărilor nealinate. Pentru a fi viabil, noul raport de forțe și noul echilibru trebuie să se bazeze pe principii de egalitate, de respect al independenței și pe neamestecul în treburile interne ale altor popoare.

În concepția președintelui țării noastre, relațiile economice internaționale trebuie să contribuie efectiv și, în orice caz, într-o măsură mult sporită față de trecut, la lichidarea subdezvoltării, la reducerea decalajelor economice dintre țările lumii. Aceasta constituie realmente imperativul major al zilelor noastre dacă ținem seama de faptul că în ultimii ani s-a accentuat vulnerabilitatea economiilor naționale față de sistemul de crize care s-a manifestat și încă se manifestă cu o puternică amplitudine în economia mondială. Ca urmare a situației grave create, așa cum arăta tovarășul Nicolae Ceaușescu la Conferința Națională a partidului, sînt necesare măsuri ferme pentru sprijinirea țărilor în curs de dezvoltare și crearea condițiilor progresului lor economico-social prin realizarea unor înțelegeri corespunzătoare între țările bogate și cele sărace.

Din păcate, în condițiile existenței unor puternice dezechilibre ale economiei mondiale, concomitent cu preocupările for-

țelor progresiste ale omenirii pentru o colaborare constructivă, în diferite țări, precum și în relațiile economice internaționale, și-au făcut apariția și s-au accentuat în ultimul timp considerabil unele tensiuni, iar în unele zone se constată o degradare a climatului social-politic. La aceasta contribuie într-o măsură hotărâtoare politica condamnată de escaladare fără precedent a cursei înarmărilor, de extindere a armamentului nuclear în diferite zone ale lumii și cu precădere în încercatul nostru continent. Tovarășul Nicolae Ceaușescu a subliniat cu diverse prilejuri că înarmarea provoacă distorsiuni în dezvoltarea economică a tuturor statelor lumii, duce la risipirea resurselor naturale, la frînarea investițiilor în sectorul civil, alimentează inflația și dezechilibrul din balanțele de plăți, creează bariere artificiale în calea transferului internațional de utilaje și tehnologii, a dezvoltării unor schimburi echitabile între națiuni, la perturbarea echilibrului ecologic și, mai presus de orice, comportă riscul unui război total, ucigător, fără învingători, dar cu un mare învins: omenirea la scară planetară.

Într-adevăr, pe lângă pericolul imens pe care-l prezintă pentru securitatea și pacea omenirii, înarmările și extinderea comerțului cu arme influențează negativ dezvoltarea social-economică, începînd cu sectoarele primare, producătoare de materii prime și continuînd cu cele prelucrătoare și cele care țin de învățămînt, sănătate, știință și cultură. Astfel, cursa înarmărilor duce la o risipă imensă de resurse naturale, de materii prime și purtători de energie, printre care și unele care devin tot mai rare: cupru, antimoniu, titan, cadmiu și, evident, petrol. La unele dintre aceste materiale rare, țările în curs de dezvoltare și alte țări care acordă o atenție sporită industrializării trebuie să aștepte 2—3 ani de la lansarea comenzilor, pentru a se putea aproviziona cu cantitățile necesare. În plus, cursa înarmărilor a devenit un fel de bursă a burselor în stabilirea prețurilor pe piața mondială. Astfel, în anul 1980, cînd s-a considerat că aprovizionarea unor mari puteri militare cu unele materiale strategice a devenit critică, prețul titanului a crescut de patru ori.

O influență negativă o exercită cursa înarmărilor asupra investițiilor, prin deturnarea unor însemnate fonduri de la scopurile lor firești, ale dezvoltării economice. Investițiile mari în domeniul militar îngustează pe ansamblu cererea populației, piața și contribuie la perpetuarea crizei economice. Corespunzător unui studiu elaborat de către specialiști din cadrul O.N.U., fiecare dolar cheltuit pentru înarmare contribuie la reducerea consumului populației cu 47 de cenți, iar a fondurilor de investiții cu 29 de cenți. Rezultă că la nivelul anului 1982 s-au deturnat prin aceste efecte de propagare peste 200 de miliarde dolari de la sectorul civil la cel militar, iar în 1983 suma a fost și mai mare.

Unul dintre fenomenele cele mai nocive legate de spirala înarmărilor constă în „mondializarea” acestora prin dezvoltarea fără precedent a comerțului cu arme și muniții. Exporturile de armament și muniții, care în anul 1970 erau de 5—6 miliarde de dolari, în prezent au ajuns, probabil, la 50 miliarde dolari anual. Numărul țărilor importatoare de armament a crescut continuu, ajungînd în ultimii ani la peste 120, din care 90 sînt țări în curs de dezvoltare. Dar, așa cum rezultă cu deosebită claritate din luorările tovarășului Nicolae Ceaușescu, înarmările și comerțul cu arme contribuie nu la dezvoltarea, ci la îngustarea pieței internaționale, la promovarea discriminărilor și a polițiilor comerciale restrictive în comerțul mondial, fapt care afectează toate țările lumii dar cu deosebire pe cele în curs de dezvoltare. Aceste fenomene duc la subminarea cooperării internaționale atît de necesară pentru ieșirea din criză, la înlocuirea spiritului de cooperare cu cel de confruntare. Cele cîteva aspecte, din numeroasele care s-ar putea aduce, pun în evidență lor lumină deosebit de valoroasele idei, precum și eforturile imense pe care președintele țării noastre, tovarășul Nicolae Ceaușescu, urmat cu entuziasm de întregul popor, le depune pentru trecerea de la înarmare și de la escaladarea cursei înarmării nucleare, la măsuri concrete de dezarmare la reluarea unor negocieri, întrerupte într-un moment în care erau mai necesare ca orînd întregii omeniri.

În cadrul concepției tovarășului Nicolae Ceaușescu privind restructurarea relațiilor economice internaționale, un rol însemnat se acordă problemelor financiare monetare. „Economia mondială — sublinia tovarășul Nicolae Ceaușescu, încă în urmă cu peste cinci ani — este profund perturbată de criza monetară și financiară, de gravele fenomene inflaționiste manifestate cu putere în țările capitaliste dezvoltate și care au afectat destul de serios țările în curs de dezvoltare, avînd, de altfel, repercusiuni negative asupra raporturilor statelor, a ansamblului schimburilor și relațiilor de colaborare internațională”. Consecințele flotării generalizate a monedelor, cele ale ratelor înalte și variabile ale dobînzilor, precum și ale diferitelor mecanisme financiare internaționale au devenit foarte periculoase și dăunătoare pentru unele economii naționale, cu deosebire pentru țările în curs de dezvoltare. Politicile monetariste, cu deosebire ratele înalte ale dobînzilor practicate în ultimii ani, au o mare contribuție la explicarea fluctuațiilor exagerate ale cursurilor valutare, a fragmentării pieței financiare internaționale. Totodată, acumularea unei datorii externe considerabile, care în prezent se ridică la circa 750 miliarde de dolari, a devenit una dintre problemele cele mai apăsătoare, cu efecte dezastruoase asupra unor țări în curs de dezvoltare, dar care are de fapt consecințe profund destabilizatoare asupra economiei mondiale privită în ansamblul său.

S-a ajuns în prezent la situația dramatică în care țările în curs de dezvoltare fac noi împrumuturi nu pentru susținerea dezvoltării lor economice, ci pentru plata dobînzilor și ratelor scadente, cu alte cuvinte pentru menținerea sistemului bancar mondial. În ultimii ani băncile și-au redus considerabil activitatea de împrumut față de țările în curs de dezvoltare și de alte țări, amplificînd efectele depresive ale crizei economiei mondiale asupra acestor țări. Dar, dacă o politică bancară de acordare a împrumuturilor cu prea multă larghețe a comportat unele riscuri, strategiile unor bănci de ajustare brutală a creditelor acordate țărilor în curs de dezvoltare și altor țări vor avea efecte periculoase pentru întreaga economie mondială.

România, ea țată socialistă în curs de dezvoltare, militează pentru o politică mentită să contribuie la restructurarea relațiilor financiare monetare internaționale, pentru găsirea unor soluții care să conducă la depășirea crizei din acest domeniu. Contribuții însemnate ale concepției președintelui Nicolae Ceaușescu vizează aspectele cardinale ale problemei analizate, cum sînt: ușurarea poverii datoriei externe a țărilor în curs de dezvoltare și ale altor țări, practicarea unor dobînzii raționale la împrumuturile externe, ținînd seama și de nivelul de dezvoltare economică a acestora, asigurarea țărilor lumii, cu deosebire a celor în curs de dezvoltare, a accesului la creditele internaționale în condiții avantajoase prin înlăturarea restricțiilor care se practică în prezent, sporirea în termeni reali a resurselor financiare furnizate acestor țări de către organismele financiare internaționale, efectuarea de transferuri internaționale de resurse financiare pe baza respectării depline a suveranității naționale și a neamăstecului în treburile interne, necesitatea creării unui nou sistem financiar-monetar internațional.

Pomînd de la „rolul important pe care îl are în întreaga noastră economie activitatea de comerț exterior și de cooperare în producție cu alte state”, tovarășul Nicolae Ceaușescu acordă o atenție constant ridicată promovării unor raporturi noi, pe deplin echitabile în relațiile economice internaționale. Așa cum sublinia secretarul general al partidului la plenara C.C. al P.C.R. din noiembrie 1983, este necesar să se acționeze

„pentru perfecționarea continuă a colaborării cu țările din C.A.E.R., a mecanismului organismelor pe care le avem și pentru creșterea eficienței acestei activități”. Țara noastră acționează cu consecvență pentru a face din C.A.E.R. un organism care să asigure dezvoltarea armonioasă și echilibrată a tuturor țărilor socialiste, creșterea ponderii lor în economia mondială, precum și soluționarea cu forțe proprii a multor probleme privind dezvoltarea economico-socială, inclusiv a celor energetice și de materii prime, a celor din domeniul tehnic și al cercetării.

Partidul Comunist Român și statul român se preocupă în permanență de dezvoltarea continuă a relațiilor economice, comerciale și de cooperare cu toate țările socialiste, precum și cu țările în curs de dezvoltare. Totodată, acționînd în spiritul principiilor coexistenței pașnice, al participării active la diviziunea internațională a muncii și la circuitul economic mondial, se dezvoltă în continuare relațiile economice cu țările capitaliste.

Pe de altă parte, în ultimii ani asistăm la un neoprotecționism care se realizează în principal prin numeroase bariere netarifare: contingentări, licențe și interdicții la import sau limitarea acestora prin mecanismul prețurilor, al impozitelor indirecte și al altor taxe cu caracter fiscal, deschiderea cu mare ușurință a procedurilor anti-dumping, instituirea unor formalități vamale și administrative foarte complicate, controale tehnice, norme de securitate și cele în domeniul standardizării extrem de severe. Prin asemenea măsuri statele capitaliste au redus considerabil importurile provenind din țările în curs de dezvoltare și din cele socialiste, limitîndu-le în principal la materii prime, semifabricate și unele produse prelucrate, solicitate în anumite momente conjuncturale favorabile.

Țara noastră militează permanent pentru restructurarea relațiilor economice internaționale, pentru așezarea acestora pe noi principii echitabile, cerință esențială pentru a depăși criza economiei mondiale, pentru a asigura raporturi economice normale, reciproc avantajoase între țări, care să permită sprijinirea în mod prioritar a țărilor în curs de dezvoltare, în primul rînd a celor mai puțin dezvoltate. România, președintele său, și-au exprimat opțiunile ferme pentru elaborarea unui program de acțiune în vederea combaterii recrudescenței protecționismului și pentru efectuarea restructurărilor necesare în vederea liberalizării și democratizării comerțului internațional, a transformării acestuia într-un instrument efectiv de susținere a creșterii economice.

Restructurarea relațiilor economice corespunzător concepției avansate promovată de secretarul general al P.C.R., tovarășul Nicolae Ceaușescu, presupune schimbări esențiale ale cadrului instituțional, precum și ale politicilor comerciale, ale practicilor și mentalităților învechite, deziderat care se poate realiza numai printr-o strategie globală, cu participarea efectivă a tuturor țărilor lumii. Concepția românească cu privire la noile relații între state, al cărei arhitect strălucit este președintele țării noastre, tovarășul Nicolae Ceaușescu, se înscrie ca o contribuție însemnată, larg recunoscută pe plan mondial, la promovarea unor soluții novatoare, viabile în domeniul complex al relațiilor economice internaționale, factor de importanță primordială pentru progresul social-economic al tuturor țărilor lumii, pentru rezolvarea marilor probleme ale contemporaneității, pentru edificarea unei lumi mai bune și mai drepte.

dr. Alexandru PUIU

O viziune originală, revoluționară cu privire la democratismul statului nostru socialist

(Urmare din pag. 3)

spuneam mai înainte — printr-un sistem larg democratic, în condițiile multiplicării centrelor de decizie și de consultare a maselor, în care statul constituie numai un element, e drept foarte important, o modalitate specifică a conducerii sociale.

Acest cadru nu înseamnă estomparea sau diminuarea rolului istoric al statului socialist. El continuă să-și îndeplinească, în condițiile adîncirii și perfecționării caracterului democratic al societății noastre, menirea sa de principal instrument al construirii socialismului, asigurînd — așa cum sublinia tovarășul Nicolae Ceaușescu la Conferința Națională a partidului — „conducerea unitară, planificată, a întregii activități economico-sociale, a tuturor sectoarelor, realizarea echilibrului, a dezvoltării armonioase a societății, a concordanței cit mai depline între forțele de producție și relațiile sociale”⁽¹⁾. În acest fel, secretarul general al partidului a făcut noi și prețioase precizări în legătură cu teza marxistă a treptatei dispariții a statului în comunismul deplin. Acest proces se face simțit de pe acum în tendința obiectivă a integrării statului în societate, exprimată îndeosebi prin trecerea unor activități ale acestuia pe seama colectivului de oameni ai muncii, prin împletirea activității statale cu activitatea de partid și obștească, prin îmbinarea democrației statale cu formele autoconducerii muncitorești. Dispariția treptată a statului nu înseamnă, însă, diminuarea, ci creșterea continuă a rolului său în societatea noastră, determinată de accentuarea dezvoltării conștiinței, de amploarea și complexitatea sarcinilor economico-sociale pe care le avem de rezolvat în procesul făuririi societății socialiste multilateral dezvoltate și trecerii la comunism. Statul, releva tovarășul Nicolae Ceaușescu, va continua și azi și într-o lungă perioadă de timp, inclusiv în societatea comunistă, să aibă un rol important în organizarea vieții sociale, în dezvoltarea societății.

(1) Nicolae Ceaușescu, Raport la Conferința Națională a P.C.R. (16-18 decembrie 1982), Ed. politică, București, 1982, p. 42

„Realizarea Unirii în 1859 a stat la baza tuturor evenimentelor ulterioare — mă refer la războiul pentru independență, la realizarea statului național unitar, la dezvoltarea forțelor de producție, a științei și culturii, la ridicarea bunăstării poporului. S-ar putea spune că există o strinsă legătură între realizarea Unirii Principatelor și înlăturarea insurecției naționale armate antifasciste și antiimperialiste, în 1944, care a dus la răsturnarea dictaturii fasciste, la eliberarea țării de sub dominația hitleristă și trecerea României pe calea dezvoltării noi”.

NICOLAE CEAUȘESCU

MOMENT CRUCIAL ÎN CONSTITUIREA STATULUI NAȚIONAL ROMÂN MODERN

24 IANUARIE 1859 — Ziua Unirii Principatelor Române — „zi de aur a veacului“, cum au numit-o contemporanii — s-a înscris în istoria poporului nostru ca un moment fundamental, de excepțională însemnătate pe drumul devenirii noastre istorice. Realizată prin ceea ce Mihail Kogălniceanu definea drept „Actul energetic al întregii națiuni române“, Unirea de la 1859 a reprezentat o adevărată piatră de hotar a istoriei noastre naționale, a marcat — așa cum aprecia președintele țării noastre, tovarășul Nicolae Ceaușescu — intrarea României într-o nouă etapă de dezvoltare pe calea progresului social-economic și cultural, pe calea luptei pentru cucerirea deplină a independenței naționale și desăvârșirii procesului de făurire a statului național român unitar.

În perspectiva celor 125 de ani care s-au scurs de la înlăturarea Unirii celei mici — cum mai este consemnată de istorie, în comparație cu Unirea cea Mare din 1918 — unirea Moldovei cu Muntenia a dat consacrare unei aspirații și lupte multiseculare a poporului român, a fost expresia unor necesități istorice, legice, obiective, coordonată fundamentală a istoriei noastre naționale.

Așadar, Unirea din 1859 s-a înlăturat pe temelia de granit a comunității de viață economică, politică, culturală, a originii comune de neam și limbă a poporului român — popor plămădit unitar în străvechea vatră a Daciei și care își avea tradiții de organizare statală de peste 2 000 de ani. Ea își trăgea seva din rădăcinile viguroase ale Unirii din 1600, când cele trei țări românești — Moldova, Muntenia și Transilvania — s-au unit sub sceptrul eroului național al tuturor românilor, Mihai Viteazul, înlăturând actul cel mai strălucit al evului mediu românesc.

Deși Unirea de la 1600 a fost de scurtă durată, ea a rămas o prezență vie în cugetarea și simțirea atât a contemporanilor, cât și a urmașilor. Memoria unirii din 1600 s-a transmis de la epocă la epocă, de la generație la generație. Dreptul imprescripibil al poporului român la unire și independență națională a reprezentat, în continuare, o dominantă a gândirii și acțiunii marilor oameni de stat munteni, moldoveni și transilvăneni ce au urmat lui Mihai Viteazul.

Aceleași idealuri au înaripat permanent mintea, inima și pana celor mai înaintate personalități ale culturii românești, din întreg evul mediu, au căpătat noi dimensiuni în epoca modernă. Fînd substanță multor scrieri tipărite dincoace sau dincolo de Carpați, dincoace sau dincolo de Milcov, în pofida granițelor artificiale trase de marile imperii pe trupul unuia și aceluiași popor, al uneia și aceleiași țări. Îmbrățișat de masele largi ale poporului, acest ideal a dobîndit o forță de nestăvilit, ideea unirii și neafirmării regăsindu-se în toate marile acte istorice ale poporului român din epoca modernă.

Îmbinînd lupta pentru răsturnarea orînduirii feudale cu lupta împotriva asupririi străine și pentru făurirea unirii naționale, revoluția română de la 1821 și mai ales cea de la 1848 au avut un caracter deosebit în ansamblul mișcărilor revoluționare ale timpului și îndeosebi al celor pe care le-au organizat popoarele din centrul și sud-estul Europei. Avînd în vedere obiectivele atât de clar formulate în programele sale, revoluția românilor din anii 1848—1849 a fost, în primul rînd, o revoluție de emancipare și unitate națională. Tocmai pe o asemenea bază ea a antrenat masele largi populare — burghezia, țărănimea, meseriașii, meșteșugarii, țigoveșii, intelectualii — toate forțele progresiste

ale societății românești. Exprimînd acest crez politic, care a însuflețit pe toți revoluționarii români de la 1848, gazeta „Constituționalul“ scria: „Toate țările locuite de români trebuie să se numească îndeobște România și să formeze un stat, pentru că toate sînt patria românilor și pentru că toți patrioții români, locuitori pe dinsele, formează națiunea românească care să fie una și nedespărțită“.

Bogata moștenire ideologică și culturală a revoluționarilor de la 1848, puternicele tradiții democratice, idealurile de unire și libertate națională au fost preluate, amplificate și ridicate pe noi trepte, în deceniul următor, de forțele progresiste ale poporului român, ca și de celelalte popoare din Balcani angajate în lupta pentru refacerea unității naționale și de stat. În aceste condiții a răsunat din nou glasul lui Nicolae Bălcescu: „Vrem să fim o nație, una, puternică și liberă prin dreptul și datoria noastră, pentru binele nostru și al celorlalte nații, căci voim fericirea noastră și avem o misie a împlini în omenire. Aceste condiții de putere de care avem nevoie nu le putem găsi decît în solidaritatea tuturor românilor, în unitatea lor într-o singură nație, unire la care sînt meniți prin naționalitate, prin aceeași limbă, religie, obiceiuri, sentimente, prin poziția geografică, prin trecutul lor și, în sfîrșit, prin nevoia de a se păstra și a se mîntui“.

După cum este cunoscut, războiul Crimeii, izbucnit în 1853, ca punct culminant al manifestării rivalităților și conflictelor de interese existente între marile imperii și puteri europene la mijlocul secolului XIX, al luptelor lor pentru supremație în bazinul Mării Negre, pentru luarea în stăpînire a strimtorilor și a gurilor Dunării — a făcut ca soarta țărilor române să intre din nou în combinațiile de culise ale așa-zisului „concert european“. În cadrul lucrărilor Congresului de la Paris din 1856 care urma să restabilească pacea în această zonă a Europei, delegațiile europene participante s-au pronunțat pentru sau împotriva unirii Moldovei cu Muntenia, în măsura în care constituirea statului român unitar corespundea, sau nu, intereselor lor economice și politice.

Dar, în momentul în care puterile europene discutau soarta națiunii române, lupta pentru unire intrase într-o fază nouă, antrenînd activ largi pături sociale, masele populare, toate forțele înaintate ale societății românești, polarizase toate energiile naționale în slujba împlinirii mărețului ideal secular. „Strigătul: «Unirea principatelor», «Suveranitatea statului român» — scria fruntașul revoluționar de la 1848, aflat în exil, Dimitrie Brătianu — să străbată munții, cîmpiile, văile și dealurile noastre, să umple aerul, să răsună pînă în unghiurile pămîntului cele mai depărtate, ca lumea întreagă să se încredințeze că Unirea este sufletul poporului român, că ea „este glasul României“. „...Unirea principatelor — continua el — nu-i o unire de elemente eterogene; ea este o unire de români cu români. Moldovenii cu muntenii sînt un singur neam, o singură familie, ei nu sînt nici moldoveni, nici munteni, ci numai români“.

Adunările obștești sau Divanurile ad-hoc — organisme create în scopul de a se pronunța asupra viitoarei organizări a țărilor române — au exprimat, în pofida atîtor greutăți și atîtor intrigi ale marilor puteri, dorința fierbinte de unire a moldovenilor și muntenilor în cadrul unui stat național. Aceste adunări obștești de la București și Iași au reprezentat una dintre formele cele mai elocvente ale afirmării voinței maselor largi ale poporului român în perioada luptei pentru Unirea Moldovei cu Muntenia

și, în același timp, cele mai reprezentative adunări din Europa acelei epoci. În nici o țară cu sistem politic democratic burghez, parlamentul nu reprezenta în acea epocă toate clasele societății, așa cum le-au reprezentat Adunările românești din 1857. Pentru a ilustra acest fapt, este suficient să arătăm, pe baza statisticilor timpului, că în ele și-au găsit locul 60 de deputați ai marii boierimi, 33 de deputați ai micilor proprietari, 39 de deputați aleși de orășeni și, ceea ce este mai important, în aceste adunări au pătruns pentru prima dată 33 de deputați ai țărănimii.

Chiar dacă procentul de alegere al deputaților diferă ca număr și proporție — referindu-ne la țărănimie, care forma „talpa țării” —, remarcăm faptul că Adunările ad-hoc au fost constituite prin delimitarea precisă a tuturor claselor sociale, fapt ce amintește de momentul Revoluției franceze din 1789. În același timp, rezultatul istoric al acestor adunări plebiscitare a fost validarea în cele două Adunări a unui important număr de deputați ai țărănimii, fapt iarăși rar întâlnit în analele parlamentare ale timpului. În aceste condiții și în aceste adunări s-a putut auzi glasul țărănimii, personificat în legendara figură a lui Moș Ion Roată, Constantin Tănase și alții alți delegați ai țărănimii, care au imbrățișat din toată ființa lor idealul Unirii dar au criticat în același timp rînduilele sociale nedrepte din țară. Subliniind acest aspect al adeziunii poporului la cauza Unirii, tovarășul Nicolae Ceaușescu afirma că Unirea din 1859 a fost o „victorie remarcabilă a maselor de țărani, meșteșugari, lucrători și țigoveți, a cărturarilor progresiști și patrioți”.

Dar, prin convenția de la Paris, încheiată la 19 august 1858, deși se hotăra ca Moldova și Muntenia să poarte numele de Principatele Unite, unirea era doar formală, deoarece se hotăra ca fiecare țară să aibă domnul ei, guvernul ei, adunarea sa legislativă, administrația sa separată. Aceste prevederi reliefa încă o dată, cu claritate, poporul român, dificultatea, dacă nu imposibilitatea, de a-și vedea împlinit idealul prin bunăvoința sau jocul de interese al marilor puteri străine, impuneau în mod logic concluzia că numai prin luptă proprie, hotărâtă, unirea putea deveni realitate. Cîta dreptate avea Nicolae Bălcescu cînd, adresîndu-se românilor, spunea: „În zadar veți îngenunchea și vă veți ruga pe la porțile împăraților, pe la ușile miniștrilor lor. Ei nu vă vor da nimic, căci nici vor, nici pot. Fiți gata, dar, a o lua voi, fiindcă împărații, domnii și boierii pămîntului nu dau fără numai aceea ce le smulg popoarele”.

Concentrîndu-și eforturile în jurul constituirii și lucrărilor celor două adunări electivă, masele populare aveau să-și dovedească, încă o dată, curajul și înțelepciunea, capacitatea lor de a influența și de a determina mersul evenimentelor. La 5 ianuarie 1859, Adunarea electivă de la Iași a proclamat, în unanimitate, ca domn al Moldovei pe colonelul Alexandru Ioan Cuza, unul din fruntașii revoluției de la 1848. Sub presiunea maselor populare, a zecilor de mii de meseriași, lucrători, comercianți, țărani — adunați pe Dealul Mitropoliei din București, în zilele de 22—24 ianuarie 1859 — Adunarea electivă a Munteniei a ales, la 24 ianuarie, ca domn, tot pe colonelul Alexandru Ioan Cuza.

Înțelepciune, dinamism, inventivitate și inițiativă, iată tot aștia factori evidențiați de evenimentele din acel neuitat ianuarie 1859. Ca și celelalte acte definitorii ale istoriei noastre naționale, Unirea din 1859 s-a înlăturat ca expresie a voinței poporului român, constituind pentru popoarele din Europa, mai ales pentru cele din sud-estul continentului, o ilustrare convingătoare a aplicării în viață a principiului dreptului de autodeterminare, al unirii pe baze plebiscitare a două teritorii aparținînd unuia și aceluiași popor. Ulterior, după cum se știe, unificarea Italiei, Germaniei și a altor state europene s-a realizat prin forță, pe calea armelor; românii au oferit însă soluția plebiscitului, a căii pașnice, aceeași alternativă pe care o vor folosi și în 1918, cînd s-a încheiat procesul de făurire a statului național unitar român. În esență, era soluția voinței naționale, căreia geniul politic al poporului român i-a găsit drum de aplicare pe cale pașnică, prin utilizarea tuturor posibilităților contextului istorico-diplomatic european. Tocmai aceasta explică de ce teritoriul României a devenit, în timpul domniei lui Alexandru Ioan Cuza și după aceea, loc de pregătire și pornire a marilor acțiuni și mișcări de redesteptare națională pentru popoarele din sud-estul Europei. România a devenit sprijinitor activ al luptei pentru formarea statelor unitare naționale și independente în sud-estul Europei.

La puțin timp după realizarea Unirii din 1859, afirmînd necesitatea și voința poporului român de încheiere a procesului de făurire a statului național unitar, cărturarul B. P. Hasdeu arăta că pentru viitor chestiunea care trebuie să-i preocupe pe români nu mai este „unirea cea mică, realizată deja între ambele țăr-

muri ale Milcovului, ci unirea cea mare, de realizat între toate țăările ce trebuie să se verse în oceanul românesc; între toate acordurile, fără care nu se poate armoniza hora noastră națională; între toate pietricelele, cite sînt necesare pentru a reconstitui anticul mozaic: Dacia... Moldova, Transilvania, Muntenia — scria el — nu există pe fața pămîntului; există o singură Românie, cu un picior în Dunăre și cu altul pe ramificațiile cele mai depărtate ale Carpaților; există un singur corp și un singur suflet, în care toți nervii și toate suspinele vibrează unul către altul...”.

Evenimentul cu adevărat epocal al istoriei patriei, Unirea din 1859 a pus bazele statului național român modern, a permis angajarea țării pe drumul progresului și civilizației. Alexandru Ioan Cuza n-a fost numai „Domnul Unirii”, ci și „domnul reformelor”. În cei șapte ani de ocîrmuire a statului el a înlăturat o operă remarcabilă pe calea procesului de modernizare a statului român și de înlăturare a relațiilor feudale în sectoarele unde se mai mențineau. Secularizarea averilor mănăstirești, prin care a fost recuperat un sfert din teritoriul țării din mîini străine, și mai ales legea rurală din 1864 în temeiul căreia țărănimia era descătusată de servituțiile feudale și improprietărită cu un lot de pămînt, introducerea învățămîntului obligatoriu, înființarea Universităților din Iași și București și alte reforme structurale au stat la baza consolidării României moderne. O importanță deosebită a arătat domnitorul Al. I. Cuza față de reorganizarea și modernizarea armatei. Politica militară a domnitorului a urmărit un șir de obiective de însemnătate vitală pentru dezvoltarea ulterioară a societății românești: consolidarea Unirii, apărarea teritoriului național împotriva oricărei agresiuni, cucerirea independenței depline a statului român, realizarea unei structuri militare unitare și moderne, sprijinirea politică dar și militară a mișcărilor de emancipare națională din centrul și sud-estul Europei. Determinantă pentru întreaga evoluție ulterioară a țării, Unirea din 1859 a creat posibilități noi de afirmare și acțiune ale statului român în planul relațiilor internaționale, a făcut posibilă cucerirea independenței depline de stat la 1877.

În perspectiva istoriei, evenimentele din 1859 și 1877 au fost piloni puternici pe care s-au fîurit, în 1918, temeliele statului unitar național, rod al voinței și acțiunii întregului popor român, care a marcat triumful unui ideal pentru care au luptat și s-au jertfit numeroase generații de înaintași. Unirea de la 1859, cucerirea independenței depline de stat la 1877 și apoi desăvîrșirea unității naționale și statale a poporului român în 1918 nu au fost rezultatul unor evenimente întîmplătoare, de conjunctură, un dar oferit de marile puteri, ci urmarea directă a luptei multisecolare a poporului român pentru a fi deplin stăpîn pe țara și destinele sale, pentru a fi stăpîn pe zestrea sa strămoșească, pentru a se afirma liber și suveran în rîndul popoarelor lumii.

Sub conducerea Partidului Comunist Român, stegarul destinului istoric al poporului nostru, națiunea română a dobîndit victorii epocale în toate domeniile de activitate, împlinind o operă de dimensiuni istorice, care ne-a înscris viguros și definitiv pe drumul progresului și civilizației, o operă pentru care au militat și s-au jertfit la vremea lor numeroase generații de înaintași.

Trăgînd învățăminte din lupta sa îndelungată și grea pentru dobîndirea unității și independenței naționale, poporul român, care în decursul istoriei a cunoscut consecințele nefaste ale dominației străine și prețul greu al cîștigării libertății, și-a cucerit adevărată independență abia în anii socialismului, cînd au fost înlăturate clasele exploatare, a fost instaurată puterea populară și, sub conducerea Partidului Comunist Român, s-a trecut la edificarea societății socialiste multilateral dezvoltate pe pămîntul României.

Evocînd astăzi evenimentele petrecute acum 125 de ani, în condițiile cînd întregul nostru popor este mai unit ca oricînd în opera de făurire a unei noi Românie, ne vin în minte cuvintele pe care marele bărbat de stat Mihail Kogălniceanu le adresa domnitorului Alexandru Ioan Cuza: „La vremuri noi, oameni noi. Fii dar omul epocii tale”. Înțelepciunea coborîtă din milenii, îmbogățită prin experiența secolelor de luptă pentru păstrarea ființei naționale și a gleei străbune a conferit poporului român capacitatea de a-și alege omul de glorie la vreme de glorie. Alegîndu-l pe tovarășul Nicolae Ceaușescu pentru a-i conduce destinele, poporul român a ales omul epocii noastre, care a învățat din tradiția istoriei și făurește istorie, care personifică idealurile și năzuințele poporului român și se contopește într-un tot cu istoria contemporană a țării, cu mărețele ei realizări, cu viitorul României.

dr. Mircea MUȘAT

IMPULSIONAREA DEZVOLTĂRII ECONOMICE SUB INFLUENȚA UNIRII

MAREA izbândă de la 24 Ianuarie 1859, „actul energetic al întregii națiuni române”, cum a fost definit, pe bună dreptate, de contemporani, s-a înscris în istorie ca un eveniment cu ample rezonanțe și profunde semnificații. Prin lupta eroică a maselor populare fusese făurit statul național român modern, după care eforturile poporului nostru urmau a fi îndreptate spre realizarea celorlalte două mari obiective ale neamului românesc: cucerirea independenței de stat și desăvârșirea unirii național-statale. „Unirea Principatelor — sublinia tovarășul Nicolae Ceaușescu — a avut o uriașă însemnătate pentru evoluția social-politică a poporului nostru, ea a deschis noi perspective dezvoltării forțelor de producție, angajării României pe drumul civilizației moderne, constituind un moment epocal în procesul plămădirii statului național unitar român”.

Problema centrală a epocii devenise, în mod obiectiv, consolidarea multilaterală — economică, socială, politică și în planul relațiilor internaționale — a țării unite, bază solidă pentru viitoarele împliniri cerute imperios de istorie, de necesitățile progresului și civilizației.

Desigur, problemele interne erau de cea mai înaltă stringență și ele s-au situat în prim-planul politicii românești în anii domniei lui Cuza și, firește, în deceniile următoare. Dar, nu mai puțin importante erau chestiunile legate de statutul țării în raport cu prevederile Convenției de la Paris din 1858. Alexandru Ioan Cuza era domnitor al Principatelor Unite (denumire oficială a statului român în primii săi ani de domnie), dar el era silit să penduleze între două capitale ale unui stat cu două parlamente, cu două guverne — în general cu dublă exercitare a puterii — așa cum condiționaseră marile puteri garante recunoașterea „faptului împlinit” de la 24 Ianuarie 1859.

A fost, așadar, nevoie de o politică și de o diplomație ferme, de curaj și bizuire pe forțele proprii pentru ca, în decembrie 1861, instituțiile statale să fie unificate. Principatele Unite să devină România, având o singură capitală — orașul București. Punând Europa în fața unui nou „fapt împlinit”, Cuza era îndreptățit să se adreseze poporului cu inflăcăratele cuvinte: „Unirea este îndeplinită, naționalitatea română este întemeiată. Acest fapt mare, dorit de generațiile trecute, aclamat de corpurile legiuitoare, chemat cu căldură de noi s-a recunoscut de Înalta Poartă și de Puterile garante și s-a înscris în datinile națiunilor. În zilele de 5 și 24 ianuarie ați depus toată a voastră încredere în alesul națiunii, ați întrunit toate speranțele voastre într-un singur domn; alesul vostru vă dă astăzi o nouă Românie”.

Întărirea poziției externe a țării a dat posibilitate concentrării eforturilor națiunii spre soluționarea problemelor interne menite, în fond, să dea tărie cuceririi istorice din 1859. Condițiile erau mai favorabile, întrucât statul modern român își dublase aproape întinderea teritorială și populația, devenind un singur tot, cu o piață internă considerabilă largită, ceea ce putea impulsiona ritmul de dezvoltare a industriei, agriculturii, comerțului și permițea intensificarea relațiilor multiple cu Transilvania, celălalt pământ românesc.

Din multitudinea problemelor ce-și așteptau o grabnică rezolvare, cea mai însemnată era, firește, chestiunea agrar-țărănească, de rezolvarea căreia depindea progresul general al economiei românești, bazată îndeosebi pe agricultură. Începutul a fost făcut în 1863, prin rezolvarea unui aspect colateral, dar de foarte mare însemnătate, a acestei probleme și anume secularizarea averilor mănăstirilor închinată, prin care au fost readuse în proprietatea statului importante fonduri funciare — însumând 25% din întregul fond funciar național —, ale căror roade erau, până atunci, scoase de sub controlul statului și înstrăinate. Ele aveau să servească la sporirea venitului visteriei, fiind folosite în vederea realizării unor importante re-

forme economice și, mai ales, s-au adăugat, în mare parte, suprafețelor de pământ ce urmau a fi distribuite țăranilor prin viitoarea reformă agrară.

Chestiunea agrară, în ansamblul ei, fusese luată în dezbaterile Adunărilor ad-hoc, la insistențele deputaților țărani — pentru prima dată prezenți într-un forum național de decizie —, dar a trebuit să cedeze întâietatea idealului Unirii Principatelor Române, asupra căreia s-a stabilit un consens deplin. Ea a fost reluată imediat după Unire, în pofida opoziției marii moșierimi, ce-și vedea diminuate averile, forța economică și, implicit, politică.

Prin reforma agrară din 1864 a fost proclamată emanciparea clăcașilor (ce deveneau proprietari deplin asupra pământului cu care erau improprietăriți), desființarea clăcii, a dijmei și a tuturor obligațiilor feudale ale țăranilor către moșieri. Practic, conform prevederilor legii au fost improprietărite 467 840 familii țărănești, cu 1 766 258 ha, cea mai mare parte a pământului (1 194 282 ha) provenind din domeniile moșierești, iar restul (571 976 ha) din proprietățile statului. În baza aceleiași legi, în anii 1878—1879 vor fi improprietărite încă 48 342 familii tinere (însurăței) cu 228 328 ha.

Transferind circa 30% din fondul funciar național în posesia țăranimii, Legea rurală a determinat întemeierea unei relativ largi proprietăți țărănești mici, silită însă să lupte cu marea proprietate pentru supraviețuire.

Sentimentele de părtași nu doar la îndatoriri, ci și la drepturi le fuseseră insuflăte țăranilor de însăși proclamația lui Cuza din august 1864, în care se spunea: „Claca (boierescul) este desființată pentru de-a pururea și de astăzi voi sinteți proprietari pe locurile supuse stăpînirii voastre prin legile în ființă... de astăzi voi sinteți stăpîni pe brațele voastre; voi aveți o părtică de pământ proprietate și moșie a voastră; de astăzi voi aveți o patrie de iubit și de apărât”.

Reforma agrară din 1864 a înlăturat piedicile din calea dezvoltării capitaliste a țării, contribuind la lărgirea pieței interne. O parte a forței de muncă libere s-a îndreptat spre industrie, sector economic ce începe să cunoască o mai rapidă dezvoltare, beneficiind și de faptul că unele capitaluri acumulate de proprietarii de moșii din răscumpărările primite sînt investite fie în organizarea domeniilor pe principii capitaliste, fie în deschiderea de noi stabilimente industriale. Acest proces de dezvoltare industrială se poate sesiza chiar în anii imediat următori Unirii, mai ales în ramura industriei ușoare, dar și în industria extractivă (îndeosebi a sării și țiteiului) și prelucrătoare, fapt care a determinat și începutul acțiunii de concesionare a construirii de căi ferate necesare transporturilor interne și legăturilor cu exteriorul. S-a extins, de asemenea, rețeaua rutieră între principalele centre economice ale țării, ușurîndu-se astfel circulația materiilor prime, a produselor finite și mai ales a celor agricole — principalul capital al exportului românesc.

În vederea consolidării pieței interne, a transformării ei într-o piață independentă de Poarta otomană, chiar în condițiile menținerii suzeranității acesteia, Cuza s-a preocupat intens de îngădirea accesului păgubitor al mărfurilor străine pe piața românească, considerată încă a fi parte integrantă a celei otomane. S-a încercat și încheierea de acorduri economice cu alte state — obiectiv ce prefigura independența statului român, deschizîndu-se drumul viitoareii politici economice și comerciale de după 1877.

Cuza era convins și a reușit să convingă și țara că, în fapt, totul sau aproape totul trebuia recondiționat, modernizat. „Avem tot de creat — arăta el în decembrie 1859 — a întemeia creditul nostru public, a deschide drumuri, a face poduri, a împodobi și a însănătoși orașele, a lărgi porturile, a înflori comerțul, a

incuraja industria, a săpa canale, a întinde linii de drumuri de fier pe suprafața pământului nostru pentru înlesnirea comunicațiilor și, într-un cuvânt, a dezvoltarea toate stabilimentele noastre publice". Pentru toate acestea era nevoie de importante fonduri bănești, de un sistem bancar și de credit, de o circulație monetară sănătoasă, având la bază moneda națională. Sistemul monetar național avea să se impună ceva mai târziu, dar este semnificativ că domnitorul a conceput instituirea unei astfel de monede (denumită **romanat**), ceea ce avea să aducă semnificații politice, intrucât sfida suzeranitatea otomană și adăuga noi însemne independenței românești.

Cît privește problema creditului și a sistemului bancar, o importanță deosebită a avut crearea, în 1864, a Casei de Depuneri și Consemnațiuni, necesară depozitării și utilizării raționale a fondurilor realizate mai ales din despăgubirile primite de proprietari ca urmare a legii rurale. Tot lui Cuza i se datorează stăruitoarele eforturi încununate de succes, ulterior domniei lui, pentru înființarea unei bănci naționale. După cum o mare însemnătate au avut, pe același plan, societățile de asigurare ce s-au constituit la București, Brăila, Giurgiu, Galați, Turnu Severin și alte localități, toate dispunând de capitaluri românești.

Dar nu numai aceste legiuiri și înfăptuiri — cu pronunțat caracter economic — au servit direct necesității consolidării statului național român, ci și celelalte măsuri concepute și intrate în vigoare în timpul domniei lui Cuza și dezvoltate în epoca următoare.

Astfel, prin legea instrucției publice din 1864 s-a conferit structura unitară învățămîntului românesc de toate gradele, ea încorporînd și cuceririle din anii anteriori. Învățămîntul primar a devenit obligatoriu și gratuit, el trebuind să fie așa, cum sublinia domnitorul „la îndemina tuturor claselor” și „să răspundă la adevăratele nevoi” ale societății românești. S-a modernizat, de asemenea, învățămîntul mediu, prin înființarea de gimnazii, școli normale de învățători și, fapt semnificativ, de școli de arte și meserii cu profil industrial și agricol, care realmente răspundeau acelor „nevoi” subliniate de Cuza. Iar învățămîntul superior, cu cele două importante ctitorii ale acelor ani — Universitățile din Iași (1860) și București (1864) — s-a bazat și el pe principiile enunțate de voievodul unirii care susținea că, pe lângă facultatea de litere, „facultatea de științe, de drept, de medicină sînt negreșit trebuincioase, dar starea de azi a României și viitorul ei cer numai deocît o facultate de știință economică și administrativă, precum și o facultate de știință agronomică, industrială și comercială. Administratorii financiari, agricultorii, industriași, comercianții, iată oamenii de care avem mai simțită trebuință”.

Apărarea hotarelor țării împotriva manevrelor unora dintre marile puteri ce țineau desfacerea Unirii (pe care n-o recunoscuseră decît în persoana lui Cuza), ca și pregătirea militară a țării în perspectiva cuceririi cu arma în mîna a independenței au impus întărirea și modernizarea oștirii naționale. Beneficiind și în această direcție de sprijinul poporului, Cuza a izbutit să mărească efectivele armatei permanente, să înființeze trupele teritoriale, să le disciplineze, să le doteze cu armament la nivelul cerințelor timpului — utilizînd inclusiv sumele strînse din donațiile întregului popor. Armata română a și probat înalte virtuți patriotice, din primele momente de după unire, cînd, concentrată în tabăra de la Florești (Prahova) de către domnitorul Cuza, a descurajat intențiile agresive ale Turciei și Austriei, cele două puteri ostile unirii țării române.

Alte legi, precum aceea a organizării administrative (prin care satele și cătunele se grupau în comune rurale, mai multe dintre acestea constituiau o plasă, iar plășile reunite formau un județ), sau legea de organizare a justiției (ce institua judecătorii de plasă, tribunalele județene, curțile de apel, curțile de jurați și Curtea de Casație), împreună cu intrarea în vigoare a Codurilor civil, penal și comercial, au dus la întărirea autonomiei țării, constituindu-se în puternice prerogative ale independenței.

Se poate spune, așadar, că întreaga evoluție istorică a României de după Unirea Principatelor datorează mult bazelor solide așezate prin înțeleapta politică de reforme din anii 1859—1866, adevărat certificat de afirmare a dezvoltării depline-stătătore a României.

Intr-adevăr, în deceniile următoare industria românească a făcut progrese notabile, rețeaua de căi ferate a devenit o realitate, însumînd, în 1914, 3.549 km. cea rutieră ajunge la peste 28.000 km; în 1880 se înființează Banca Națională a României, împuternicită să emită monedă, alături de care funcționează alte numeroase bănci, constituind mult visatul sistem bancar și de credit atît de necesar economiei noastre naționale.

Drept urmare, sporește neconținut numărul proletariatului, provenit în imensă majoritate din rîndurile țărănimii ruinate, astfel încît la sfîrșitul secolului al XIX-lea el ajunge la circa 120.000 muncitori, iar în preajma primului război mondial, la 200.000 de persoane ocupate în industrie.

Agricultura, ramură de bază și în continuare a economiei naționale, n-a rămas nici ea în urma prefacerilor de esență capitalistă. Înzestrarea tehnică, mai ales pe marile proprietăți, face pași înainte, se extinde procedeularendării moșiilor și al folosirii mîinii de lucru salariate. Dar, ca o expresie a perpetuării unor rămășițe ale vechiului mod de producție, pe fondul unei noi și grave lipse de pămînt pentru numeroase familii țărănești, sistemul învoielilor agricole afectează puternic pe trîditorii ogoarelor.

Toate aceste prefaceri de natură economico-socială, fără a lăchida în totalitate înapoierea țării noastre, au făcut posibilă înscrierea ei pe traiectele progresului și civilizației moderne. Lucrul cel mai important a fost însă modul cum s-au transpus ele în planul luptei naționale, cu dublul său obiectiv: **independența și deplina unitate.**

Istoria noastră a demonstrat că așa cum Unirea din 1859 n-a fost darul dezinteresat al vreunei puteri străine, ci rezultatul luptei și jertfelor poporului, tot așa și aceste două deziderate vor fi împlinite prin forțele proprii ale națiunii române.

Sub Cuza, România făcuse primii pași pe calea transformării autonomiei statale, sub regimul protectoratului celor 7 mari puteri, în independență. Țara dispunea de instituții în pas cu cerințele epocii, de o armată bine organizată, iar poporul era hotărît să nu precupețască nimic pentru izbînda înaltelor lui idealuri. Legăturile cu Transilvania erau tot mai strînse, iar sprijinul acordat românilor subjugăți de peste Carpați, tot mai intens, cu toate îngrădirile impuse de stăpînirea habsburgică. Pe aceste temeuri, proclamarea, la 9 mai 1877, a independenței absolute a României și apoi participarea țării noastre la războiul cu Imperiul otoman au pus cu strălucire în relief unanimitatea aspirațiilor românești. Armata română, în rîndurile căreia au luptat numeroși transilvăneni, prin faptele de eroism de pe front, poporul român, în întregul lui, prin sprijinul moral și material neprecupețit acordat luptătorilor au format un singur front, conferind războiului nostru un profund caracter național și popular.

După 1859, epopeea eroică din 1877—1878, care a consfințit neahtarea României, s-a înscris în istorie ca o nouă treaptă spre împlinirea înaltului nostru țel național. Dacă în 1859 românii din Transilvania numai spre Principatele Unite își așteptau privirile și își îndreptau speranțele, cu atît mai mult acum erau îndreptățiți să spună că „Soarele numai de la București răsară”. Iar la București, în toate orașele și satele României libere, flacăra luptei pentru desăvîrșirea unității statale devenea tot mai vie, fiind întreținută de dorința fierbinte a întregului popor. Port-drapelul luptei naționale de aici și de peste Carpați devine tot mai mult proletariatul, în frunte cu partidul său revoluționar făurît în 1893. Pentru mișcarea muncitorească, de pe întregul teritoriu românesc, sfidînd bariera convențională a Carpaților, lupta pentru întregirea hotarelor era demult înscrisă pe steagul său roșu, în cuvintele-simbol: „Voim Dacia așa cum ea fu”. Și, mai mult ca în 1821 și 1848, ca în 1859 și 1877, cînd, de asemenea, se manifestase ca un factor activ, dinamic, muncitorimea — alături de țărâtime, de intelectualitate, de toți patrioții, practic de întregul popor — a stat neclintită la datorie. Ea știa și și-a făcut public crezul că unirea din 1859 a fost un „act foarte frumos, foarte patriotic”, ce îndeamnă la acțiune viguroasă pentru desăvîrșirea lui, „căci mai sînt români în afară de sfera celor uniți” („România muncitoare” din 21 octombrie 1910). Și mai știa (după cum o afirmase încă din 1883, în coloanele „Daciei viitoare”) că așa cum, în 1859, prin luptă dirză, „Milcovul a dispărut, cu toată opozițiunea austro-turcă, tot așa vor dispărea și Carpații (în sens de frontieră, ca și Milcovul — n.n.), oricît s-ar opune mozaicul austro-unguresc”.

Astfel, prin luptă unită, s-a înscris în istoria noastră anul 1918, anul Marii Uniri făurite de popor, izvorită din victoriile de la 1859 și 1877 și dînd, împreună cu ele, cu celelalte fapte mărețe ale trecutului, țărîe de granit națiunii ridicată din nou la luptă, în frunte cu Partidul Comunist Român, în august 1944, pentru a obține deplina și definitivă noastră independență și emanciparea desăvîrșită a poporului român. După cum, în strînsă unitate, abia în condițiile socialismului, aspirațiile de libertate, de dreptate socială și națională, de neahtare și suveranitate au putut fi înfăptuite, asigurînd întregului popor român o viață nouă și demnă.

dr. Vasile NICOLAE

MASELE POPULARE — FACTORUL DECISIV ÎN ÎNFĂPTUIREA UNIRII

ISTORIA poporului român este martoră a hotărârii și a luptei neînfricate a maselor populare pentru înfăptuirea marilor sale idealuri de dreptate și libertate națională și socială. Idealurile cele mai înalte care au animat eroismul maselor populare au fost unitatea și lupta pentru independența și suveranitatea țării. În furtunile istoriei, unirea, ca și idealul neatfirării s-au identificat cu însăși existența poporului român. Nicolae Bălcescu i-a înțeles tocmai acest sens și a anticipat-o: „Unitatea națională fu visarea iubită a voievozilor noștri cei viteji, a tuturor bărbaților cei mari, care intrupară în sine individualitatea și cugetarea poporului spre a o manifesta lumii. Pentru dînsa ei trăiră, munciră, suferiră și muriră. Aceea ce voievozii noștri cei mari cu vitejia lor n-au putut, poporul armat și întărit de un principiu o va face“.

Relevînd însemnătatea istorică a actului unirii Moldovei cu Muntenia, tovarășul Nicolae Ceaușescu arăta: „Un moment hotărîtor pe drumul înfăptuirii statului național român l-a constituit unirea Moldovei cu Muntenia la 24 ianuarie 1859, cînd au fost puse bazele statului român modern — România“. Sărbătorirea acestui eveniment prilejuiește o largă retrospectivă asupra drumului eroic de luptă al poporului român pentru neafirmare, unitate, suveranitate și independență. Originea, limba comună, similitudinea dezvoltării economice, istoria comună a românilor au constituit de-a lungul secolelor factorul comun în toate actele de voință ale poporului român. Ideea unirii și libertății depline a națiunii române s-a afirmat cu deosebită vigoare în marile evenimente revoluționare de la sfîrșitul secolului al XVIII-lea și prima jumătate a secolului al XIX-lea, și mai ales în timpul revoluției române de la 1848. Ideea forță care domina revoluția de la 1848 era refacerea vechii Dacii. Integrată în documentele programatice de la 1848 ca „cheia boltei, fără care s-ar prăbuși tot edificiul național“, așa cum se aprecia în „Dorințele partidei naționale în Moldova“ din august 1848, ideea unirii a fost exprimată unanim de cei peste 40 000 de români participanți la Adunarea națională de pe Cîmpia Libertății de la Blaj din mai 1848 care au cerut: „Noi vrem să ne unim cu Țara!“

Bogata moștenire ideologică și culturală a revoluționarilor de la 1848, puternicele tradiții democratice, idealurile de unitate și independență națională au fost dezvoltate pe noi trepte în deceniul următor de forțele progresiste ale poporului român, astfel că în anul 1859 se înfăptuiește unirea Moldovei cu Muntenia.

După Congresul de pace de la Paris din 1856, lupta maselor populare, a tuturor forțelor progresiste ale vremii se intensifică, hotărîte să realizeze unirea în conformitate cu aspirațiile lor legitime. La 23 martie 1857, unioniștii din București anunțau pe cei din Iași că „fiind însuflețiți de același spirit“ al unirii, au luat inițiativa... ca să lumineze masele asupra înaltei misiuni care le așteaptă“, „asupra unirii cu frații noștri de peste Milcov“. De asemenea, locuitorii ținutului Putna și ai orașului Focșani declarau, la 18 iunie 1856, că dorința lor fierbinte este „Unirea ambelor Principate Valahia și Moldova într-un singur stat sub numirea de România“ și cu „o constituție liberă potrivită cu trebuințele țării și o adunare obștească compusă din deputați aleși liber din toate clasele“. Aceeași năzuință o manifestau și locuitorii din orașul Bacău cînd scriau despre îndatoririle ce le revin în înfăptuirea

acestui mare act național: „Venind vremea a vorbi și noi pentru binele țării noastre, a ne arăta dorințele unui viitor mai bun, ne-am strîns acum într-un cuget și într-o gîndire, dezbătînd cu mare cumpănire asupra tuturor împrejurărilor noastre politice; toți ne-am hotărît din suflet pentru unirea Principatelor... Dorim această unire din sufletul nostru și o întărim“.

Voința maselor populare din Moldova și Muntenia a înfrînt uneltirile reacțiunii și ale forțelor externe potrivnice unirii și a asigurat alegerea în Divanurile Ad-hoc a deputaților unioniști. Referindu-se la importanța victoriei forțelor unioniste în timpul campaniei electorale din toamna anului 1857, istoricul A. D. Xenopol scria: „Dacă românii au izbutit aceasta o datoresc numai înflăcăării ce le aprindea inima și în slujba căreia își pusese toate silințele, iscusitului lor geniu, spiritului de jertfă pentru binele comun și înlăturării pentru moment a interesului individual. Epoca Unirii este, fără îndoială, cea mai mare din întregul trecut al poporului român, pentru că este ilustrată nu printr-o marcantă individualitate, ci prin o înlăturare a întregului popor la nivelul unei idei“.

Divanurile Ad-hoc au reprezentat un moment esențial în cadrul general de desfășurare a luptei pentru unirea Moldovei cu Muntenia. Ele au constituit atunci cele mai democratice adunări reprezentative din Europa acelei epoci. Pe plan intern ele au prilejuit manifestarea evidentă a coeziunii mișcării unioniste și au pus în relief forța susținătorilor Unirii. Prin dezbaterile lor, Divanurile Ad-hoc au pus marile puteri ale Europei în fața exprimării categorice a dorințelor poporului român de a-și consolida viața națională prin realizarea statului național modern.

Deputații clăcași în Divanurile Ad-hoc și-au exprimat în mod unanim dorința de a vedea unirea „cît mai curînd realizată în faptă, precum ea este realizată în cugetarea și în inimile lor“. Luînd cuvîntul în numele deputaților pontăși din Moldova, Moș Ion Roată, după ce a înfățișat situația grea a raporturilor sociale dintre proprietari și săteni, a declarat: „Noi dorim ca tot poporul român să se înfrățească și să trăiască în pace și în liniște pe pămîntul strămoșesc al României, pentru mărirea și fericirea neamului“. În același sens a vorbit și deputatul clăcaș Tănase Constantin în ședința din 7 decembrie 1857 a Divanului Ad-hoc al Munteniei: „Că noi mai înainte de toate cugetăm acum cu neclintită îngrijire, ca și dumneavoastră toți, la apărarea autonomiei patriei noastre a tuturor“.

Deși reprezentanții tuturor claselor sociale întruniți în Divanurile Ad-hoc se pronunțaseră pentru unire, Conferința de la Paris din martie-august 1858, din cauza opoziției Turciei, Angliei și Austriei, adoptă o convenție prin care se admitea doar o unire parțială a celor două Principate. Practic, unirea Moldovei cu Muntenia s-a putut realiza numai prin acțiunea hotărîtă a întregului popor, prin acțiunile democratice, plebiscitare care au dus la constituirea Adunărilor Elective care, prin votul de la 5, respectiv 24 ianuarie 1859, au ales ca domn al Moldovei și Munteniei pe Alexandru Ioan Cuza.

Adunarea Electivă a Moldovei — scria N. Gane în volumul de „Amintiri“ — a ales ca domn pe Alexandru Ioan Cuza în uralele deputaților unioniști și în entuziasmul „a mai multor zeci de mii de oameni ce umpleau tribunalele publice, coridoarele și curtea palatului“.

Sub presiunea maselor populare, a zecilor de mii de meseriași, lucrători, comercianți, țărani — adunați pe Dealul MI-

tropoliei din București, în zilele de 22—24 ianuarie 1859 — care au reușit să impună voința poporului, Adunarea electivă a proclamat ca domn al Munteniei tot pe colonelul Alexandru Ioan Cuza, înfăptuindu-se astfel unirea celor două Principate române. Semnificativ este faptul că Partida națională a încurajat marea dorință a poporului în favoarea Unirii, a stimulat elanul revoluționar, având un rol important în îndrumarea și organizarea acțiunilor concrete ale maselor populare din București, din satele din jurul Capitalei. N. T. Orășanu, martor și participant la evenimente, consemnează astfel atmosfera din Bucureștii acelor zile: „Toți locuitorii capitalei, tot poporul liber și inteligent al Bucureștilui, fierbea și era neliniștit, însă hotărât a ține piept și a disputa cu singele său, dulcea libertate a țării” contra acelora care căutau să se opună „dorinței legale și unanime a tuturor românilor”.

Referindu-se la tensiunea care cuprinsese întregul oraș, „Revista Carpaților” scria că noaptea de 23 spre 24 ianuarie 1859 a fost deosebit de agitată: „Toată oștirea de cavalerie și infanterie umbla în patrule pe poduri... Se zice că în noaptea aceea poporul s-ar fi înțeles cu oștirea ca nici într-un caz să nu vie în vărsare de sînge”.

În ciuda unor măsuri, masele populare au reușit să pătrundă în curtea Adunării și chiar în sala de ședințe. Asemenea realități au determinat succesul grupării naționale în sensul grăbirii adoptării hotărârii favorabile Unirii. Există mărturia relevantă a lui N. T. Orășanu despre prezența activă a maselor populare pe scena istoriei în momentul „cînd națiunea română, reprezentată prin mandatarii săi avea să hotărască soarta acestei țări, cînd trebuia să se pună o barieră între trecutul odios și crud și între viitorul ce părea a ne suride cu grație și voluptate în ajunul acelei zile”. Pentru păturile largi muncitoare, Unirea înseamnă înlăturarea hotarelor nefirești între frați și constituirea unei patrii unice și independente, dar și înfăptuirea unor reforme democratice care să ducă la schimbări în relațiile sociale, la îmbunătățirea soartei maselor muncitoare.

Formarea statului național român modern ca expresie a luptei hotărâte a întregii națiuni a pus în evidență, în modul cel mai convingător, rolul maselor ca făuritoare ale istoriei, rolul major ce-l pot juca acele personalități ce se identifică cu aspirațiile fundamentale ale poporului și înțeleg sensul devenirii istorice. Evocînd desfășurarea evenimentelor care au dus la actul de la 24 ianuarie 1859, Mihail Kogălniceanu arăta în Adunarea Deputaților: „Unirea, domnilor, eu nu recunosc nimănui dreptul să zică că Unirea este actul său individual, proprietatea sa exclusivă, și, de aceea, domnilor, nici chiar domnitorului, dar încă unui singur particular, nu-i recunosc și nici nu-i voi da vreodată dreptul acesta de a zice că el a făcut singur Unirea. Nu, domnilor, Unirea națiunea a făcut-o, națiunea care a ales un domn pentru ambele țări, cu misiunea de a realiza Unirea”.

Alegerea lui Alexandru Ioan Cuza a produs un entuziasm deosebit în rîndul maselor populare din București, Iași, din toate orașele și satele țării. Referindu-se la momentul dublei alegeri a lui Alexandru Ioan Cuza la 24 ianuarie 1859, ziarul „Românul” relatează: „Această votăție, începută prin via strigare: „Să trăiască Cuza!”, a răsunat ca un ecou în inimile poporului român. Nu se mai auzea în toată Capitala decît cele mai vii demonstrații de bucurie; „Să trăiască Cuza! Să trăiască viitorul nostru stăpînitor!” zbură din gură în gură, din inimă în inimă; îmbrățișările cele mai cordiale, sărutările cele mai înfocate, expresia celei mai entuziaste bucurii a ochilor, erau singurul spectacol ce se vedea pe toate ulițele, pe toate răspîntiile, pe toate locurile publice ale Bucureștilor”. La rîndul său, Dimitrie Bolintineanu subliniind atmosfera de sărbătoare și bucurie generală ce stăpînea masele populare la aflarea știrii despre dubla alegere a lui Alexandru Ioan Cuza, nota: „Pînă în ziua alegerii domnului Moldovei, de la 1844 nu se văzuse acest entuziasm sublim. Streinii însuși se bucurau cu românii. Sînt rare zilele acelea cînd un popor nebil și mărînimos, strivit de secolii sub tirania streinilor, poate să răsuflă liber!”

Succesul obținut în acele zile a fost posibil datorită devotamentului neclintit al poporului român față de cauza unirii. Unirea de la 24 ianuarie 1859 nu a fost rezultatul bunăvoinței marilor puteri, al conjuncturii internaționale, al Conferinței de la Paris. Ea a fost urmarea firească a tuturor acțiunilor pregătite de oamenii politici ai vremii, de lupta maselor populare, a întregului popor român pentru împlinirea unui act național care să-i asigure înscrierea sa plenară pe coordonatele progresului și dezvoltării moderne mai rapide.

Unirea Principatelor la 24 ianuarie 1859 și formarea statului

național român modern au avut un puternic ecou și în celelalte provincii românești aflate sub dominație străină, întărind conștiința unității naționale, stimulînd lupta lor pentru unire cu Țara. Astfel, Alexandru Papiu Ilarian afirma: „Românii din Transilvania, în împrejurările de față, numai la Principate privesc, numai de aici așteaptă semnul, numai de aici își văd scăparea”. Ziarul de limbă germană din Brașov „Kronstädter Zeitung” din 5 martie 1859 descria în cuvinte calde, pline de admirație acea zi istorică din iarna anului 1859: „Ziua de 24 ianuarie este ziua de eliberare a României, este o zi memorabilă, din generație în generație, a poporului român. Prin alegerea unanimă și liberă a tuturor deputaților din Moldova și Țara Românească s-a realizat Unirea în persoana lui Alexandru Ioan Cuza. Puține popoare de pe globul pămîntesc au realizat cu sacrificii mai mari o operă patriotică atît de măreață”.

Actul Unirii de la 24 ianuarie 1859 a constituit în permanență un imbold în lupta pentru eliberarea națională a teritoriilor românești de sub stăpînire străină, dezvăluindu-și semnificația sa de expresie a voinței întregii națiuni române pe calea desăvîrșirii unității național-statale în cadrul statului național unitar.

Unirea Moldovei cu Muntenia s-a realizat într-un cadru european caracterizat prin procesul de formare a statelor naționale moderne, înfăptuindu-se pe baza cerințelor obiective ale evoluției societății românești, prin voința unanimă a întregului popor. Încununare a luptelor purtate de generațiile de înaintași, Unirea din 1859 s-a bucurat de un larg ecou în opinia publică europeană a timpului, a prilejuit exprimarea a numeroase aprecieri elogioase pentru hotărîrea și unitatea deplină a acțiunilor care au dus la dubla alegere a lui Alexandru Ioan Cuza și la formarea statului național român modern. Napoleon III, susținător al cauzei unirii românilor, într-o convorbire cu Vasile Alecsandri declara: „Actul patriotic ce ați săvîrșit de curînd prin înălțarea unui singur om pe ambele tronuri ale Moldovei și Munteniei, tactul politic ce ați probat, săvîrșindu-l, îmi dau încrederea că meritați viitorul la care aspirați. Nu-mi rămîne decît a vă felicita și a vă asigura că ajutorul Franței, că simpatiile mele nu vor lipsi pe calea înțeleaptă ce ați apucat”. Evenimentele din ianuarie 1859 au fost deosebit de importante în contextul general european deoarece marcară nu numai o victorie a națiunii române, dar ofereau, în același timp, calea sigură pentru traducerea în fapt a năzuințelor pentru toate popoarele angajate în lupta pentru constituirea statelor naționale. Camillo Cavour, într-o convorbire cu Vasile Alecsandri declara: „Unirea Principatelor și consultarea votului poporului este începutul unei ere noi în sistemul politic al Europei. Ele vor pregăti prin triumful lor unirea italienilor într-un singur corp, căci astăzi nimeni nu se poate împotrivi ca faptul minunat ce s-a întîmplat la poalele Carpaților să se realizeze și la poalele Alpilor”.

Unirea de la 24 ianuarie 1859 — act de voință al întregului popor român — a reprezentat unul din factorii fundamentali care au înscris România pe drumul evoluției moderne, constituind, totodată, temelia marilor cuceriri istorice ale poporului nostru din 1877, cînd a fost proclamată independența absolută de stat a României, și anul 1918 cînd a fost încununată lupta pentru făurirea statului național unitar. Relevînd semnificația deosebită a Unirii Principatelor Române, tovarășul Nicolae Ceaușescu arăta că ea a fost „rod al luptei duse de masele populare, de cărturarii patrioți ai timpului, eveniment aplaudat cu simpatie de opinia publică internațională înaintată, care a marcat un moment istoric de importanță crucială în viața poporului român, punctul de plecare în formarea statului național unitar. Unirea de la 1859 și reformele care i-au urmat au asigurat condiții pentru dezvoltarea industriei naționale, a activității științifice și culturale, pentru accelerarea progresului economic și social al României”. Unirea înfăptuită la 24 ianuarie 1859 a pus în lumină rolul decisiv al poporului. De altfel, istoria atestă că în toate marile acte ale afirmării poporului nostru pe calea civilizației și progresului masele populare s-au aflat în prim planul acțiunilor, al creației istorice. Dezvoltarea României în epoca modernă și îndeosebi în perioada ce a urmat făuririi Partidului Comunist Român și apoi după victoria revoluției de eliberare socială și națională, antifascistă și anti-imperialistă declanșată la 23 August 1944 atestă rolul profund creator al maselor populare.

La temelia tuturor marilor înfăptuiri de astăzi ale României Socialiste se află toate actele definitorii săvîrșite prin acțiunea maselor populare, inclusiv actul istoric de acum 125 de ani al realizării statului român modern.

dr. Ion ARDELEANU

Realizarea exemplară a sarcinilor de plan

**Nivelul tehnic și calitativ al produselor —
în centrul preocupărilor**

IN ANSAMBLUL acțiunilor menite să conducă la realizarea integrală a prevederilor de plan pe 1984 un loc important îl ocupă, în cadrul fiecărei întreprinderi și centrale industriale, preocupările pentru ridicarea nivelului tehnic și calitativ al producției și creșterea mai accentuată a productivității muncii. Ca unitate reprezentativă a industriei constructoare de mașini și având rolul coordonator în producția de autovehicule pentru transport, **Întreprinderea de autocamioane din Brașov** a elaborat propriile programe de creștere a productivității muncii și de îmbunătățire a calității produselor pornind de la un nivel tehnic și de eficiență ridicat, astfel încât atingerea unor noi

cote superioare să se fundamenteze îndeosebi pe seama factorilor de progres tehnic și a măsurilor cu caracter intensiv.

Programul privind creșterea mai accentuată a productivității muncii a creat posibilitatea reevaluării ritmurilor și nivelelor prevăzute până în 1990, în sensul fundamentării unor creșteri superioare celor considerate inițial, în special prin ridicarea la un nivel calitativ superior a proiectării produselor și tehnologiilor, mecanizării, automatizării și robotizării unor procese de muncă și organizării raționale a fluxurilor de fabricație.

**Concepția — element hotărâtor
în asigurarea calității**

RIDICAREA nivelului tehnic al autovehiculelor constituie un obiectiv prioritar al întreprinderii, urmărindu-se, în primul rînd, realizarea unor sortimente care să satisfacă cerințele și exigențele actuale și să asigure un nivel ridicat de competitivitate în raport cu produsele similare de pe piața externă. La această acțiune au fost antrenate și principalii furnizori de componente, îndeosebi cei din metalurgie, chimie și electrotehnică.

În același context, un accent deosebit a fost pus pe execuția unor autovehicule capabile să reziste la condiții grele de exploatare și în toate condițiile de climat. Realizarea unor astfel de autovehicule de mare capacitate (din familia de 19 tone), cu motoare supraalimentate de 256 CP și condiții speciale de producție și execuție a constituit o primă etapă care a scos în evidență posibilitățile tehnice de care dispune întreprinderea. Demn de remarcat este și trecerea la realizarea unor familii de subsansamble îmbunătățite cum sînt cutiile de viteză sincronizate cu cuplu mărit, din noua generație, punțile motoare cu sarcina de 13 tone, cu mecanisme planetare în roți ș.a.

Un alt element caracteristic al promovării progresului tehnic din ultima perioadă este fabricația motoarelor din noua generație cu 8 cilindri în V de 360 CP, care a permis începerea asimilării autovehiculelor din noua familie de 30—32 tone masă totală, cu care se intră în competiție cu marii producători mondiali de vehicule utilitare.

Rezultatele obținute pînă în prezent sînt reflectate de indicatorul de înnoire a producției. Astfel, pe primii doi ani ai cincinalului, respectiv 1981—1982, față de indicatorul de înnoire planificat de 25 la sută, s-a înregistrat o realizare de 32 la sută. Ponderea produselor noi și modernizate în totalul producției a fost în anul trecut de peste 55 la sută, față de 48 la sută planificat, creindu-se astfel posibilitatea depășirii indicatorului stabilit la nivel de cincinal (72,3 la sută).

Programul de largă perspectivă privind îmbunătățirea nivelului tehnic și calitativ al produselor, reducerea con-

sumurilor de materii prime, combustibil și energie și valorificarea superioară a materiilor prime și materialelor în perioada 1983—1985 și pînă în 1990, adoptat de Plenara C.C. al P.C.R. din noiembrie anul trecut, stabilește, pentru industria de autovehicule, sarcini concrete, menite să asigure menținerea și alinierea permanentă a acesteia la nivelul performanțelor obținute pe plan mondial. Realizarea unei asemenea cerințe impune, firește, adoptarea unor măsuri care să conducă la raționalizarea dimensionării principalelor elemente ale autoșasiurilor ca: suspensii frîne și punți — domenii susceptibile de îmbunătățire. S-a trecut, de altfel, la pregătirea testării exigente a componentelor respective prin dotarea corespunzătoare cu standuri de cercetare, care să asigure depistarea și utilizarea unor soluții optime pentru atingerea scopului propus. Creșterea indicelui de tară (de la 1,76 la 2) este un obiectiv foarte important în industria de autocamioane. Aceasta reflectă de fapt gradul superior de valorificare a materialelor și combustibilului, întrucît la o masă totală maximă a autovehiculului sarcina utilă trebuie să fie cît mai mare, în detrimentul greutății proprii care se impune a fi cît mai mică. Asupra îmbunătățirii acestui indice acționează, în procesul de modernizare preconizat, toate elementele componente ale autovehiculelor — începînd de la motor, transmisie, caroserie, șasiu, instalații anexe etc.

Modernizările prevăzute la autovehiculele din familia curentă de autocamioane, derivate din licență cît și din asimilarea noii familii de vehicule grele cu motoare de 360 CP, vizează reconsiderarea parametrilor tuturor subsansamblelor principale: motor, cutie de viteză, transmisie, ambreai, cabină, arcuri, elemente ale instalației de frînare, instalația electrică etc. (tabelul). În ce privește noua familie de vehicule grele, este necesar să menționăm contribuția care trebuie să o aducă în procesul de modernizare furnizorii de componente din ramura construcțiilor de mașini cît și din celelalte ramuri furnizoare de componente și materiale cum sînt industria metalurgică pentru materiale specifice construcției de autovehicule (oteluri de înaltă rezistență pentru șasiuri, materiale pentru arcuri cu profil parabolic

ș.a.), industria chimică pentru materiale plastice utilizabile în construcția cabinei, industria electrotehnică pentru echipamentul electric generația a III-a etc.

Creșterea indicelui de disponibilitate (de la 60—70 la sută la 77—93 la sută) și sporirea duratei de utilizare normată (cu circa 100 000 km) sînt, de asemenea, indicatori principali de fiabilitate care asigură o înaltă eficiență în exploatare. Atingerea lor presupune o calitate exemplară în concepție și execuție, respectarea cu strictețe a disciplinei tehnologice, începînd de la materia primă pînă la montajul final și livrarea autovehiculelor, precum și după livrare, prin asigurarea serviciului corespunzător. Măsurile preconizate pe această linie vizează, pe lîngă perfecționarea procesului de fabricație, o dotare corespunzătoare cu standuri de cercetare și încercări componente și vehicule, procesul în sine de verificare a comportării fiecărui element component al autovehiculului urmînd a se efectua nu numai în condiții normale de exploatare, ci și în climat temperat și marin.

**Tehnologii moderne —
eficiență ridicată**

PRODUCTIA de autovehicule, caracterizată printr-o mare complexitate și diversificare, s-a dezvoltat în general prin promovarea consecventă a unei concepții tehnologice bazate pe organizarea producției în flux, mecanizarea deplasării obiectelor muncii, mecanizarea și automatizarea ciclului de fabricație etc. Această concepție s-a aplicat și se aplică în continuare pe tot fluxul tehnologic, de la sectoarele primare pînă la montajul general și liniile de finisare a autovehiculelor.

Sectoarele calde ale întreprinderii, respectiv cele trei turnătorii și forja, ocupă un loc deosebit în ansamblul măsurilor pentru mecanizarea lucrărilor grele, reducerea accentuată a efortului fizic și ridicarea calității producției, diminuarea și eliminarea pierderilor tehnologice, reducerea consumurilor de metal și energie etc. Concepția tehnologică în aceste sectoare este axată în prezent pe creșterea gradului de mecanizare și modernizare a liniilor

Evoluția indicelui de tară în funcție de clasa autovehiculului

Clasa și tonajul autovehiculului		Portanța sașiu (kg)	Masa proprie (kg)	Indice de tară (T/T)	Creșterea portantei (%)
6,5—10 tone	Actual	6 000	3 420	1,76	18,3
	Îmbunătățit	7 100	3 700	1,92	
	Valori min. mondiale max.	5 830	3 850	1,86	
		6 210	3 600	2,20	
10—14 tone	Actual	7 830	4 220	1,33	13,00
	Îmbunătățit	9 300	4 100	2,23	
	Valori min. mondiale max.	7 455	3 400	2,10	
		7 765	3 600	2,40	
14—16 tone	Actual	10 100	5 900	1,72	23,8
	Îmbunătățit	12 500	6 000	2,08	
	Valori min. mondiale max.	10 660	5 340	2,00	
		10 905	5 095	2,15	
peste 19 t	Actual	18 020	7 930	2,25	17,1
	Îmbunătățit	21 100	8 900	2,36	
	Valori min. mondiale max.	17 800	8 200	2,18	
		18 170	7 830	2,32	
peste 19 t	Actual	22 000	10 000	2,20	24,9
	Îmbunătățit	22 500	9 500	2,36	
	Valori min. mondiale max.	22 010	9 990	2,20	
		22 800	9 200	2,48	

de formare-turnare. Astfel, în turnătoria de fontă, la linia pentru turnarea axelor cu came (realizată în întregime în întreprindere) s-au efectuat lucrări de modernizare prin îmbunătățirea constructivă și funcțională a unor componente și, mai ales, prin dotarea cu un microprocesor pentru comanda liniei, asigurându-se o calitate superioară a produselor, concomitent cu un spor de productivitate de 30 la sută.

În același timp, prin punerea în funcțiune a celor 4 agregate de polizat de mare capacitate s-a eliminat execuția manuală a operațiilor de ajustare și polizare a suprafețelor exterioare a blocurilor pentru motoarele de 215 CP și chiulasele pentru motoarele de 135 CP, asigurându-se, pe lângă dublarea productivității muncii, o creștere sensibilă a calității subansamblelor respective. Au fost mecanizate, totodată, cele două linii tehnologice pentru execuția operațiilor de ajustare și debavurare a semifabricatelor turnate mici și mijlocii. Semifabricatele sînt preluate pe o linie complexă care asigură transportul și debavurarea, aducînd un spor de 40 la sută al productivității muncii.

În secția forjă, preocupările pentru îmbunătățirea nivelului calitativ al producției se îmbină cu cele pentru reducerea consumului de energie. Pe linia ciocanelor matrițate de 1—3 tf au fost înlocuite trei cuptoare vechi cu cuptoare cu cameră și propulsie, avînd reglajul automat al arderii și recuperarea primară a căldurii, randamentul crescînd de la 8 la 22 la sută. Totodată, prin adaptarea pe maxipresele de 2 500 tf a unor dispozitive hidraulice se asigură matrițarea semifabricatelor tip furcă pentru cadrane pe o singură linie, față de vechea tehnologie care se realiza pe două linii. Eficiența s-a concretizat prin reducerea consumurilor de metal cu 0,8 kg/buc. și eliminarea unei încălziri.

Tot în scopul ridicării calitative și reducerii consumurilor materiale specifice la un număr însemnat de repere s-au aplicat și se aplică, în continuare, procedee noi de matrițare prin extruziune și matrițare volumetrică și este în curs de omologare matrițarea fără bavură a pinioanelor cu dantură (de matrițare). S-a trecut, de asemenea, la:

- dotarea liniilor de matrițare de

30 000 și 32 000 kgm cu un cuptor cu propulsie modernizat, cu randament de peste 21 la sută și cu un spor de productivitate de 16 la sută; • automatizarea completă a operației de preforjare a bilelor pe valul de 4 toli al maxipresei de 4 000 tf, înlocuindu-se astfel complet munca de manipulare a semifabricatului în încălzit la 1 115°C etc.

În secțiile prelucrătoare și de montaj sînt amplasate majoritatea liniilor tehnologice organizate în flux intermitent și continuu, asigurat prin agregarea proceselor tehnologice. În prezent, sînt în exploatare linii automate cu transfer pentru prelucrarea unor repere de mare complexitate cum sînt blocurile motor, chiulasele și altele. Cele peste 810 agregate lucrează în 30 de secțiuni diferite sau individual, utilizînd 5 677 scule și înlocuind aproape 4 000 mașini-unelte universale. Eficiența utilizării mașinilor-agregat și liniilor automate constă și în utilizarea unor suprafețe productive mai restrinse, economia concretă în întreprindere fiind de peste 45 000 mp; de asemenea, prin reducerea numărului de mașini-unelte individuale se realizează și o economie importantă de energie electrică.

În perioada 1984—1985 se vor executa mașini-agregat pentru finalizarea dotării noii secții de motoare Diesel de 360 CP, precum și pentru alte destinații cum sînt fabricația de jenți, punți motoare de 13 tone și altele. Trecerea la fabricația de autovehicule grele, de mare complexitate și echipate cu motoare de mare putere a impus și impune adoptarea unor tehnologii mai elastice, care să asigure asimilarea mai rapidă a unor componente de mare complexitate cum sînt, de exemplu, blocurile motor. Soluționarea acestei cerințe se va realiza în special prin utilizarea unor mașini-unelte de concepție modernă, cum sînt centrele de prelucrare, la care schimbarea sculelor — impusă de desfășurarea procesului tehnologic — se realizează automat, pe bază de program, eliminîndu-se complet influența omului asupra parametrilor calitativi ai pieselor prelucrate.

Metode moderne de urmărire a calității produselor

ÎN SCOPUL cunoașterii nivelului calitativ și de fiabilitate al autocamioanelor, a fost inițiată organizarea unei bănci de date referitoare la comportarea produselor în exploatare la beneficiarii interni și externi. Aplicîndu-se metodele științifice ale teoriei fiabilității, aceste date, după prelucrarea pe calculatorul electronic, sînt analizate în scopul determinării afit a stocului optim de piese de schimb, a necesarului de personal, de service ș.a., cit și a măsurilor necesare îmbunătățirii în continuare a calității produselor.

A fost organizat, totodată, sistemul de evidențiere și urmărire a costurilor calității, ca primă etapă în organizarea gestiunii calității, parte componentă a gestiunii economico-financiare a întreprinderii. În acest sens, au fost identificați factorii perturbatori ai calității și au fost localizați pe compartimente, analiza costurilor calității permițînd luarea unor decizii privind tipul de control și gradul de severitate al acestuia. Dintre metodele moderne de control menționăm controlul statistic la recepția reperelor și subansamblelor aprovizionate pentru 300 repere și subansamble ca de exemplu: alternatoare, aparatura de bord ș.a. Avînd în vedere orientările stabilite în Programul privind îmbunătățirea nivelului tehnic și calitativ al produselor în perioada 1983—1985 și pînă în 1990, au fost stabilite o serie de noi obiective și măsuri menite să contribuie la îmbunătățirea în continuare a condițiilor de calitate și fiabilitate ale autocamionului:

- extinderea utilizării metodelor moderne de control la peste 1 300 tehnologii pentru controlul statistic de recepție;

- introducerea supracontrolului prin „metoda demeritelor”, după controlul final al autovehiculelor, care va permite evaluarea nivelului calitativ al produselor, orientarea acțiunilor corective în direcția înlăturării cauzelor care au generat abateri de la calitatea prescrisă, sortarea produselor în funcție de deficiențe etc.; se va evalua, în același timp, calitatea subansamblelor aprovizionate, calitatea fabricației și a montajului, precum și eficiența controlului calității pe ansamblul întreprinderii;

- efectuarea studiilor de fiabilitate la principalele tipuri de autovehicule în colaborare cu întreprinderea de asistență tehnică și service, centrul de proiectare și principalii beneficiarii interni, pentru stabilirea nivelului de fiabilitate al diferitelor ansamble și repere componente ale autovehiculelor;

- definitivarea primei etape a gestiunii calității și trecerea la etapele următoare de analiză, stabilindu-se acțiunile corective și de definitivare a politicii întreprinderii în relațiile sale cu furnizorii și beneficiarii, în scopul creșterii eficienței economice;

- realizarea standurilor de probă, în așa fel încît verificarea pe standuri de control de înaltă productivitate să devină una din metodele principale de control ale calității produselor aprovizionate și a ansamblelor realizate în întreprindere.

Viorel COANDĂ
director general

Întreprinderea de autocamioane Brașov

Priorități în mecanismul aprovizionării tehnico-materiale

DERULAREA ritmică a activității economice în fiecare întreprindere, realizarea integrală a producției fizice planificate presupun, înainte de toate, organizarea corespunzătoare, eficiență a procesului de aprovizionare tehnico-materială. În acest sens, de mare importanță este, așa cum s-a subliniat la Plenara C.C. al P.C.R. din noiembrie anul trecut, ca fiecare centrală industrială și întreprindere să ia măsurile tehnico-organizatorice necesare în vederea realizării ritmice, sortimentale a planului de producție fizică, livrării producției realizate la termenele și cantitățile prevăzute în contracte. În același timp, toate unitățile economice au obligația să se încadreze cu strictețe în normele și normativele de consumuri specifice și să acționeze în mai mare măsură pentru gospodărirea rațională a materiilor prime, materialelor, combustibililor și energiei, pentru ridicarea nivelului tehnic și calitativ al întregii producții.

Acoperirea integrală, ritmică a cerințelor întreprinderilor

ÎN ANSAMBLUL preocupărilor pentru asigurarea unei aprovizionări ritmice, corespunzătoare a fiecărei întreprinderi cu materiile prime și materialele solicitate, un rol important revine bazelor teritoriale de aprovizionare tehnico-materială. În acest context, obiectivele stabilite pentru acest an impun Bazei municipiului București intensificarea acțiunilor și măsurilor tehnico-organizatorice menite să conducă la asigurarea unei aprovizionări ritmice a fiecărei întreprinderi. De altfel, experiența din anul trecut a demonstrat că, în toate cazurile în care baza a acționat operativ, în care a existat o cordonare bună a activității, pe întreaga filieră furnizor-beneficiar, rezultatele au fost satisfăcătoare.

În anul trecut, prin eforturile comune ale tuturor colectivelor de oameni ai muncii din bază și unitățile subordonate, prevederile de plan la principalii indicatori au fost realizate integral, în condițiile unei eficiențe mult sporite față de anii anteriori. În ansamblu, preocupările bazei au fost o-

rientate spre **distribuirea ritmică a materiilor prime și materialelor necesare, în funcție de cotele alocate fiecărei unități.** S-au asigurat, astfel, premisele desfășurării fără întreruperi a procesului de producție în unitățile beneficiare, în general cu respectarea, iar în multe cazuri chiar cu diminuarea normelor de consum. Ca urmare a măsurilor luate în direcția creșterii și sortării stocurilor la toate grupele de materii prime și materiale din bază și cunoscând volumul, structura și perioada în care sînt solicitate de principalele unități industriale, s-au stabilit, de comun acord cu furnizorii, grafice de livrare pe decade, semidecade și zile. În același timp, prin conlucrarea efectivă cu unitățile beneficiare, s-a reușit ca unele cerințe la care stocurile bazei au fost reduse să fie acoperite imediat din stocurile disponibile existente la alți beneficiari. Procedînd astfel au fost reintroduse în circuitul economic, în anul trecut, materii prime și materiale în valoare de peste 520 milioane lei (9 539 t materiale metalurgice ferose, peste 4 000 t neferoase, aparataj electric, piese auto, rulmenți, organe de asamblare, scule de atelier, armături sanitare și industriale etc.).

Deosebit de importante au fost acțiunile întreprinse pentru **funcționarea ireproșabilă a utilajelor de manipulat și ridicat din cadrul bazei, pentru organizarea judicioasă a activităților în gestiuni, depozite, la fiecare loc de muncă,** astfel încît să se asigure cursivitate procesului de aprovizionare a unităților beneficiare. În același timp, o atenție deosebită a fost acordată **asigurării transportului materialelor din depozitele filialelor la beneficiari.** În acest scop, în funcție de volumul de mărfuri ce trebuia transportat de filiale, în fiecare trimestru și lună, s-a analizat capacitatea de transport ce poate asigura baza cu parcul propriu, iar pentru diferența neacoperită s-au încheiat contracte cu Regionala C.F.R. și cu Întreprinderea de Transport Auto București.

Ținînd seama de măsurile și acțiunile întreprinse din vreme, planul de aprovizionare pe 1984 a fost întocmit în condiții mult îmbunătățite. La piese de schimb auto, produse din hirtie și cartoane, materiale de construcții și in-

stalații, produse ale industriei ușoare și altele, contractarea repartițiilor primite s-a realizat integral. Paralel cu încheierea contractelor cu furnizorii s-a desfășurat și contractarea cu beneficiarii care, la 13 decembrie 1983, s-a finalizat în proporție de 100%.

Acțiunea de contractare cu furnizorii și beneficiarii pentru 1984 putea fi încheiată mult mai repede dacă s-ar fi eliminat întârzierile în transmiterea cotelor de către unele ministere și centrale, la unitățile subordonate. Aceste întârzieri sînt uneori atât de mari încît unii beneficiari prezintă bazei necesarul de materiale după încheierea acțiunii de centralizare și depunere a specificațiilor la coordonatorii de balanță și chiar după încheierea programelor de fabricație la furnizor; pentru 1984 în această situație s-au aflat întreprinderi ca: „Electrocentrale“, „Autobuzul“, „Ventilatoare“, „Metalica“, I.M.E.B., I.M.U.A.B., „Tehnometal“, grupul de șantieră montaj „Vulcan“, I.C.S.I.M., Trustul de construcții și instalații București, unități care au o pondere mare în economia municipiului și chiar în aceea a economiei naționale.

Asigurîndu-se condițiile necesare unei bune aprovizionări s-a ținut seama ca atît din stocurile filialelor cît și la contractările făcute cu furnizorii să se satisfacă cu prioritate cerințele beneficiarilor din primul trimestru al anului și apoi, din aproape în aproape, din celelalte trimestre. S-a avut în vedere, de asemenea, în mod deosebit **asigurarea, în primul rînd, a materialelor solicitate de beneficiari pentru producția destinată exportului,** fabricării utilajelor tehnologice și produselor pentru ramurile prioritare ale economiei naționale.

Încadrarea strictă în normele de consum

APROVIZIONAREA tehnico-materială se desfășoară pe bază de norme și normative de consum și de stoc, științific fundamentale, prin care se urmărește utilizarea judicioasă a tuturor resurselor materiale, reducerea normelor și normativelor de consum, valorificarea superioară a materiilor prime, asigurarea la dimensiuni optime a stocurilor, creșterea gradului de utilizare a

materialelor refolosibile etc. Din acest punct de vedere, în activitatea bazelor de aprovizionare au existat unele neajunsuri, în special de natură organizatorică, care au împiedicat, pur și simplu, exercitarea rolului cu care acestea au fost investite, acela de a urmări și asigura transpunerea integrală în viață, în teritoriu, a principiilor politicii de aprovizionare tehnico-materială. În același timp, în Capitală sînt unele unități economice care nu au manifestat suficientă inițiativă pentru încadrarea în normele de consum stabilite.

Întreprinderile, centralele și ministerele trebuie să acționeze împreună nu numai pentru asigurarea încadrării consumurilor specifice în normele și normativele de consum stabilite, ci și pentru reducerea sistematică a nivelului normat al consumurilor. Ar trebui, de asemenea, ca suplimentarea cotelor, în special la materiale deficitare, să se facă de fiecare dată numai după o analiză atentă a necesității și oportunității, stabilindu-se, totodată, măsuri tehnico-organizatorice care să asigure recuperarea depășirii și încadrarea în nivelul stabilit al normei.

Se desprinde, totodată, oportunitatea asigurării unei mai mari stabilități a cotelor pe tot parcursul anului, deoarece s-au constatat nu puține cazuri cînd centralele industriale intervin fără o analiză temeinică și modifică cotele. În același timp, este necesară prezența mai activă a centralelor industriale și ministerelor (D.G.A.D. și direcțiile de organizare și control), alături de organele de control ale M.A.C.F., pentru a-

plicarea fermă a prevederilor Legii aprovizionării tehnico-materiale în ce privește gospodărirea judicioasă a resurselor materiale din cadrul întreprinderilor subordonate, prevenirea formării de stocuri supranormative, cu mișcare lentă și fără mișcare.

Rezerve importante pentru îmbunătățirea activității de asigurare cu materiile prime necesare

O ALTĂ PROBLEMA privește reintroducerea în circuitul economic a stocurilor disponibile existente la unități. Pe lângă metoda folosită pînă în prezent de a efectua deplasări pe teren la întreprinderi pentru verificarea stocurilor acestora, încadrarea în normativ sau veridicitatea listelor cu astfel de materiale transmise de către întreprinderi, se preconizează ca, începînd cu acest an, **beneficiarii să prezinte odată cu necesarul de materiale pentru sem. I** (metal, organe de asamblare, conductori și cabluri) **și listele cu stocurile disponibile deținute.** Acestea ar urma ca, după centralizare, să fie redistribuite în economie prin intermediul bazelor de aprovizionare din subordinea M.A.C.F., cu sprijinul coordonatorilor de balanță. Prin această măsură se va diminua considerabil nivelul stocurilor existente și se va realiza, totodată, degrevarea unităților deținătoare de plata unor importante dobînzii la creditele primite, paralel cu

descongestionarea spațiilor de depozitare ocupate de aceste stocuri.

Din experiența anului trecut a reieșit că unele deficiențe în procesul aprovizionării tehnico-materiale sînt generate de modul în care se derulează efectiv raporturile economice dintre unitățile beneficiare și coordonatorii de balanțe. Din păcate, reglementările juridice ale sistemului de aprovizionare, deși sînt foarte clare, nu sînt respectate întotdeauna. Cu toate că bazele de aprovizionare sînt în posesia repartițiilor, unii furnizori manifestă rețineri în contractare, pe considerentul că n-ar exista condiții pentru fabricarea produselor repartizate. Această situație creează un mare număr de neînțelegeri precontractuale, multe dintre acestea neputîndu-se soluționa la nivelul bazei, centralelor și ministerelor tutelare impunîndu-se ca necesară decizia M.A.C.F. prin Comisia de soluționare a litigiilor precontractuale pe economie. Considerăm că din acest punct de vedere coordonatorii de balanță ar putea ajuta mult mai mult la buna derulare a aprovizionării dacă, **odată cu emiterea repartiției, aceștia ar urmări și contractarea propriu-zisă.** În felul acesta s-ar diminua mult numărul de neînțelegeri precontractuale și al litigiilor, acțiuni în care este antrenat, multe zile, aparatul comercial din bazele de aprovizionare.

Aurel ORVAS

directorul Bazei de aprovizionare tehnico-materială a municipiului București

Realizări de prestigiu ale creației tehnice românești

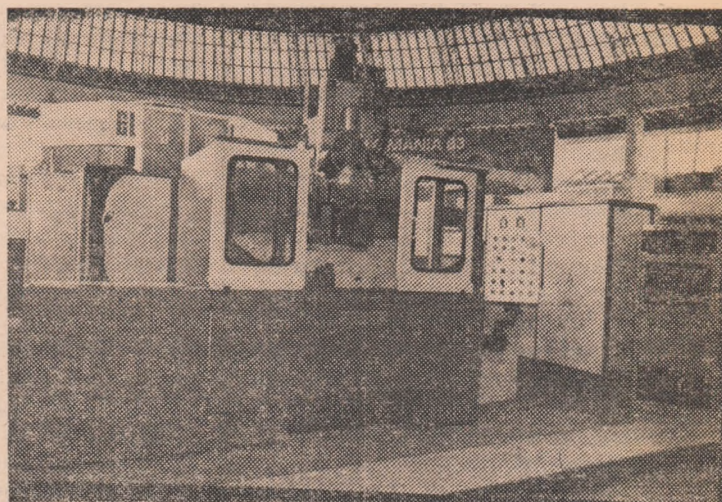
Strungul SV 5 — CNC

ÎNTRU cele mai recente modele de strunguri asimilate de întreprinderea mecanică din Roman figurează și strungul universal SV5-CNC dotat cu un singur platou, cu o traversă fixă și echipat cu comandă numerică de conturare. El poate fi folosit la prelucrarea unei mari diversități de piese cu forme dintre cele mai diferite (roți, flanșe, discuri, etc.), precizia obținută în final fiind foarte ridicată. Piesele pot fi uzinate atît în serii mici, cît și în serii mijlocii și mari.

Echipat cu un cap revolver

care are forma hexagonală, strungul SV5-CNC prezintă avantajele unei funcționări automate și ale unei întrețineri ușoare. Acționarea principală a acestei mașini se realizează cu motoare de curent continuu prin intermediul unei cutii de viteze în două trepte. Deplasările pe cele două axe de lucru (orizontală și verticală) se realizează cu ajutorul unor reductoare antrenate cu motoare de curent continuu, cu o putere totală de 3,5 kW.

Această modernă mașină — care poate lucra în două regi-

muri de lucru (automat și semiautomat) — are un avans de lucru cuprins în limitele 1 mm/min și 1 000 mm/min.

pentru prelucrări de piese cu înălțimea maximă de 600 mm.

C. E.

Campania agricolă de primăvară

**Respectarea întocmai a tehnologiilor —
condiție esențială
în realizarea unor recolte înalte**

ÎN PRACTICA AGRICOLĂ este foarte important să se cunoască starea fertilității diferitelor tipuri de soiuri, pentru ca astfel să se treacă la aplicarea complexului de măsuri agrotehnice în scopul realizării producțiilor agricole potențiale. Într-o agricultură modernă, cu un grad accentuat de intensificare, ameliorarea solului are în vedere obținerea unor recolte mari nu numai în prezent, ci și în perioada viitoare. De aceea, fertilitatea solului trebuie sporită sistematic.

Știința agricolă clasifică măsurile de ameliorare a fertilității solului în trei grupe, și anume: biologice, chimice și fizice.

Din cadrul primei categorii un loc de primă importanță îl ocupă aplicarea îngrășămintelor organice și rotația culturilor. Ele urmăresc dirijarea procesului de sinteză și de descompunere a materiei organice, îmbogățirea solului cu azot fixat pe cale biologică, înmulțirea microflorei folositoare etc. Cantitatea de humus din sol, de exemplu, poate fi sporită prin administrarea îngrășămintelor organice și a celor verzi și prin cultivarea plantelor perene. Aceste îngrășăminte contribuie în mod hotărâtor la refacerea structurii și texturii solului, distruse de obicei de acțiunea unor factori naturali sau de factori care urmăresc accentuarea gradului de intensificare a agriculturii (mecanici, chimici etc.). De aceea, sînt necesare inițierea unor acțiuni de păstrare și conservare a potențialului productiv al pământului.

Măsurile chimice de ameliorare a fertilității solului constau în aplicarea îngrășămintelor chimice și a amendamentelor, cu scopul de a-i îmbogăți conținutul de elemente nutritive în forme asimilabile de către plante și de a corecta reacția nefavorabilă a soluției în sol. Dintre metodele fizice prezintă importanță cele privind lucrările solului (arat, grăpat, cultivat etc.), metodele fizico-chimice de ameliorare a structurii solului, drenarea etc.

Fiecare din cele trei categorii de metode acționează asupra însușirilor solului, însă rezultatele cele mai bune se obțin cînd aplicarea lor se face concomitent, într-un sistem rațional, ținînd

seama de condițiile pedoclimatice existente în fiecare unitate agricolă.

Dintre îngrășămintele organice, cel mai important este **gunoiul de grajd** (amestec format din dejecții solide și lichide ale animalelor și așternutul ce se folosește în grajduri). El poate fi administrat atît în stare proaspătă, cit și fermentat. Studiile efectuate ajung la concluzia că cel mai indicat este gunoiul semifermentat — în care paiele însă își pierd elasticitatea și capătă o culoare cafenie.

Valorificarea eficientă a acestui important îngrășămint presupune efectuarea transportului și împrăștierii în sezonul rece, în zilele nouroase, fără vînt și cu umiditate mare a aerului, astfel ca pierderile de azot să fie cît mai reduse. De asemenea, se recomandă încorporarea imediată a gunoiului în sol.

Desigur, administrarea acestui îngrășămint nu trebuie făcută la voia întîmplării. În primul rînd, este necesar să se cunoască speciile de plante ce urmează a ocupa suprafața de teren respectivă. Pentru cereale, de pildă, sînt necesare doze de 20 t/ha, pentru sfecla de zahăr și cartofi — 20—30 t/ha, iar pentru legume — 30—40 t/ha. În al doilea rînd, cantitățile de gunoi de grajd ce urmează a fi administrat să fie strîns corelate cu condițiile de climă și sol. Astfel, experiența a demonstrat că în regiunile cu un climat mai răcoros și mai bogate în precipitații, dozele la hectar sînt mai mari, iar gunoiul trebuie să fie mai puțin fermentat decît în zonele secetoase și călduroase. Administrarea unor cantități prea mari de gunoi pot provoca unele neajunsuri plantelor, cum ar fi căderea cerealelor păioase, mărirea sensibilității la boli etc.

O particularitate importantă a gunoiului de grajd, de care este necesar să se țină seama în cadrul sistemului de fertilizare, o constituie **efectul remanent** pe care îl are acest îngrășămint. Efectul fertilizant durează 3—4 ani de la aplicare, sporul total de recoltă care se poate realiza fiind de 40—60% în anul I, 25—30% în anul II, 10—20% în anul III și 0—15% în anul IV.

Importanța administrării acestor îngrășămint este demonstrată și de eficiența lor economică. Comparativ cu îngrășămintele chimice, ale căror prețuri au o evoluție ascendentă, îngră-

șămintele organice, considerate a fi produse secundare, sînt mult mai ieftine. În plus, sporurile de producție obținute pot ajunge pînă la 200 kg boabe, în cazul cerealelor, de la fiecare tonă de gunoi de grajd administrată, în comparație cu terenurile nefertilizate. De asemenea, transportul și manipularea lor sînt mult mai economice, cu pierderi mici și fără repercusiuni asupra sănătății personalului muncitor care execută asemenea lucrări.

ÎN REALIZAREA unor producții agricole la un nivel ridicat, de mare însemnătate este **executarea la timp și de calitate a arăturilor**. Cele mai multe arături se execută vara și toamna, și în mai mică măsură primăvara. Arăturile de primăvară prezintă mari neajunsuri, în comparație cu cele executate vara sau toamna. De cele mai multe ori primăverile în țara noastră sînt secetoase și cu vînturi, iar prin arat se pierde o importantă cantitate de apă din sol, necesară declanșării procesului de vegetație. În plus, primăvara volumul lucrărilor este mare și culturile trebuie semănată în perioadele optime. De aceea, arătura de primăvară se impune a fi executată numai dacã: a) ceastă lucrare nu s-a efectuat toamna; în zonele mai umede, unde nu există pericolul pierderii apei din sol; cînd arătura de toamnă a ieșit în primăvară foarte tasată și nu se poate pregăti în bune condiții patul germinativ.

Pentru ca apa să se înmagazineze, este necesar ca la suprafața solului să i se deschidă căi de intrare, prin arat, iar solul să fie destul de poros ca să permită pătrunderea ei mai în adîncime, la nivelul zonei active a rădăcinilor plantelor. Se știe, de pildă, că solul bine lucrat poate reține în adîncime o mare cantitate de apă cu care, la nevoie, poate asigura recolta chiar într-un an cu precipitații reduse. Așadar, condiția de bază a realizării unor producții mari și în perioadele mai secetoase constă în buna executare a lucrărilor solului.

La efectuarea semănatului este bine să se evite lucrările adînci, pentru a se păstra apa și a introduce sămînța în sol umed și relativ dens. Primăvara so-

lul se lucrează mai la suprafață, în scopul de a menține apa nu numai în solul nesemănat, ci și după ce plantele au crescut.

Ținând cont de faptul că în țara noastră există însemnate zone unde volumul precipitațiilor în perioadele mai calde este redus, este necesar ca în regiunile respective să se cultive acele plante care consumă mai puțină apă pentru formarea unui gram de substanță uscată (iarba de Sudan, sorgul, porumbul hibrid; griul, orzul, secara — cu perioade scurte de vegetație). De asemenea, este indicat să fie cultivate: năutul, linte, floarea-soarelui, ghizdeiul, sparceta, ricinul, meiul ș.a. Mai puțin rezistente în astfel de condiții sunt fasolea, cartoful, ovăzul, sfecla și mazărea. Iată de ce este necesară o repartiție optimă în teritoriul culturilor, ținând cont de nivelul anual al precipitațiilor. Numai respectând o anumită zonare se pot realiza importante sporuri de producție în condiții de eficiență economică.

Lucrările solului, care se execută în sezonul de primăvară, până la semănat, au rolul de a păstra în sol umiditatea acumulată în timpul toamnei și iernii, pentru a fi folosită de către plante, de a combate buruienile și de a crea un pat germinativ corespunzător pentru semințe.

■

IN ACEST ANOTIMP, terenul arat din toamnă trebuie menținut afinat până la semănat. Experiențele au demonstrat că imediat după topirea zăpezii sînt necesare lucrări cu grapa pentru suprafețele ce vor fi semămate cu lucernă, ierburi, sfeclă, iar pentru toate celelalte plante ce se seamănă primăvara devreme, terenul se lucrează cu cultivatorul și cu grapa, numai dacă solul este îndesat de precipitațiile căzute în iarbă.

În cazul plantelor care se seamănă devreme (mazărea, borceagul, orzul de primăvară, griul de primăvară, ovăzul, lucerna, trifoiul, inul, sfecla ș.a.), specialiștii recomandă efectuarea a 1—2 lucrări de întreținere a solului. Plantele ce urmează a fi semămate primăvara mai târziu (porumbul, fasolea, soia, sorgul, cînepa, iarba de Sudan, dovleci) necesită însă un număr mai mare de lucrări de întreținere a solului, întrucît perioada este mai lungă și posibilitățile de îmburuienare și de tasare a solului sînt mult mai mari. Practica a demonstrat că cele mai bune rezultate se obțin atunci cînd pentru pregătirea terenului se folosesc agregate de mașini sau combinatoare, care permit executarea simultană a mai multor lucrări la o singură trecere, evitînd astfel tasarea excesivă a solului. Cea mai potrivită metodă agrotehnică este aceea prin care se menține sau se sporește fertilitatea solului, se obțin cele mai mari producții, se reduce consumul de combustibil, sporește rentabilitatea măsurilor aplicate.

■

OBȚINEREA unor producții agricole la un nivel superior necesită și respectarea strictă a epocii de semănat

IN ACȚIUNILE pregătitoare desfășurării în bune condiții a lucrărilor din campania agricolă de primăvară sînt angajați și lucrătorii din Consiliul unic agroindustrial Călugăreni, din județul Giurgiu. Suprafața agricolă a C.U.A.S. Călugăreni este de peste 25 mii hectare, din care mai mult de 23 mii hectare îl reprezintă terenul deținut de unitățile agricole de stat și cooperatiste. O bună parte din aceste suprafețe (12 141 ha) sînt incluse în sistemele de irigații.

Desfășurarea exemplară a lucrărilor din campania de primăvară se poate realiza printr-o mobilizare susținută a tuturor forțelor mecanice existente în dotarea unităților agricole. C.U.A.S. Călugăreni va utiliza în acest sens un număr de 285 de tractoare cu 120 grape cu discuri în vederea pregătirii patului germinativ; se preconizează a fi utilizate peste 60 de semănători pentru culturile prășitoare și 35—40 de semănători pentru culturile furajere ce urmează a fi amplasate pe suprafețele unităților componente ale consiliului.

În etapa actuală se execută în ritm susținut lucrările de reparații la mașinile agricole, în special la cele care vor lucra în prima etapă a campaniei (grape cu discuri, combinatoare, mașini pentru administrat îngrășăminte chimice, mașinile pentru semănat SPC-8 și SPC-9), în centrul specializat din cadrul S.M.A. Călugăreni. Totodată, paralel cu activitățile de reparații, se execută și recondiționări de piese (volumul acestei activități a măsurat, anul trecut, o valoare de circa 13 milioane lei). Volumul recondiționărilor de piese de schimb ar putea fi mult sporit dacă ar exista o ritmicitate în aprovizionarea centrului specializat cu: cărbuni de forjă, carbit și tuburi de oxigen pentru sudură. Reparațiile se execută în flux continuu, iar calitatea acestora este controlată periodic; la sfîrșit, mașinile reparate sînt supuse unor teste tehnologice.

Pînă la 10 ianuarie, reparațiile erau executate în proporție de: 95 la sută la tractoare, 87 la sută la pluguri, 86 la sută la grape cu discuri, 86 la sută la mașinile pentru administrarea îngrășămintelor chimice, 62 la sută la combinatoare.

Se lucrează susținut pentru executarea de calitate a lucrărilor de drenare, scarificare, desfundare, administrare de îngrășăminte chimice și naturale. În sectorul cooperatist din cadrul Consiliului unic agroindustrial Călugăreni se prevede administrarea în această perioadă a unei cantități de 18 300 t îngrășăminte organice (pe 500 ha), din care s-au realizat pînă în prezent numai 4 500 t (pe 150 ha). Rămănerile în urmă în executarea lucrărilor premergătoare declanșării campaniei de primăvară se impun a fi grabnic înlăturate, pentru asigurarea condițiilor optime necesare realizării unor activități agricole eficiente

La stabilirea acesteia este nevoie să se țină seama de temperatura minimă de germinare a fiecărei plante. Așa se face că, în primăvară, data începerii semănatului depinde și de clima regiunii, de evoluția vremii, de textura solului și de alți factori.

Un rol aparte îl are alegerea metodei de semănat, care să permită o răsărire uniformă a plantelor și o valorificare mai eficientă a terenului. De asemenea, adîncimea de semănat influențează germinația, răsărirea și uniformitatea culturilor. În cazul în care semințele sînt îngropate prea adînc, multe din ele nu germinează din lipsă de oxigen, iar cele care totuși germinează nu ajung pînă la suprafața solului. În cazul unui sol mai umed sau mai argilos, semințele se îngroapă la o adîncime mai mică.

Un alt element esențial în procesul tehnologic al producției vegetale îl constituie densitatea plantelor la hectar. Distanțele dintre rîndurile de plante și dintre plante pe rînd delimitează spațiul nutritiv al fiecărei plante. La o densitate prea mare, plantele duc lipsă de lumină, aer, hrană etc, iar boabele care se formează sînt mici, șistave sau chiar nu rodesc. La o densitate prea mică, plantele rodesc, dar fiind rare, se obține o producție scăzută. De aceea, este necesar să fie respectată densitatea optimă pentru toate plantele ce urmează a fi cultivate. Această densitate depinde de soiul sau hibridul folosit, de scopul pentru care se face cultura, de condițiile de climă și sol.

În această perioadă, o importanță deosebită trebuie să se acorde culturilor semămate în toamna trecută, precum și executării tuturor lucrărilor necesare declanșării în condiții bune a

campaniei agricole de primăvară. Se impun, deci, extinderea lucrărilor pentru eliminarea eventualului exces de umiditate, apărarea culturilor de acțiunea gerurilor, precum și executarea controlului semănaturilor în timpul iernii.

Așa cum a subliniat secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, la recenta Consfătuire de lucru privind activitatea în agricultură, dezvoltarea mai puternică a producției vegetale și animale în gospodăriile personale ale membrilor cooperatori și ale producătorilor particulari, trebuie „să luăm toate măsurile pentru a încheia toate pregătirile și a putea trece, spre sfîrșitul lui februarie, la realizarea însămînțărilor și a lucrărilor de primăvară.”

O mare răspundere revine specialiștilor din unitățile agricole în ce privește buna organizare a formațiilor de lucru. Este necesar să se acorde toată atenția executării lucrărilor cu agregate complexe, de către formații mari, în două schimburi sau în schimburi prelungite, respectînd condițiile de reglare stabilite prin ordinul de lucru emis de inginerul șef al fiecărei unități.

Respectarea întocmai a tehnologiilor, aplicarea tuturor măsurilor stabilite în programele existente în fiecare unitate agricolă crează premisele unei activități eficiente. Obținerea unor producții sigure și stabile presupune respectarea întocmai a calității lucrărilor, a termenelor de executare a acestora, începînd încă din campania agricolă de primăvară.

dr. Gh. N. IOSIF

NOUA REVOLUȚIE AGRARĂ ȘI FACTORUL UMAN

NOUA ȘI PROFUNDA revoluție agrară — etapă obiectiv necesară în înfăptuirea în țara noastră a unei agriculturi moderne, intensive, de înaltă productivitate — punând accentul pe laturile calitative ale dezvoltării, acordă un rol sporit factorului uman. În viziunea științifică, de amplă perspectivă a secretarului general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, noua revoluție agrară este un proces complex care cuprinde toate laturile activității agricole și care are ca ax central lucrătorul agricol, cu capacitatea sa de a folosi legile naturii, cuceririle științei și tehnicii agricole contemporane, experiența și cunoștințele proprii, permanent îmbunătățite și actualizate, în vederea dezvoltării agriculturii, creșterii aportului acestei ramuri la progresul economico-social al țării. Valorificând însemnatele acumulări cantitative din perioada precedentă, noua revoluție agrară implică un salt calitativ și în domeniul forței de muncă. „Revoluția agrară pe care ne-am propus să o înfăptuim, asigurarea unei înalte productivități în toate sectoarele — subliniază tovarășul Nicolae Ceaușescu — nu este posibilă fără un înalt nivel profesional al tuturor lucrătorilor, al țărănimii, fără perfecționarea continuă a calificării lor. Orice lucrător din agricultură, orice cooperador, orice țaran trebuie să stăpânească un volum cit mai bogat de cunoștințe tehnice și biologice în pas cu noile cuceriri ale științei agricole moderne. De asemenea, ei trebuie să știe să minuiască toate tipurile de tractoare și mașini agricole folosite în țara noastră¹⁾”.

În realizarea noii revoluții agrare, factorului uman îi revin funcții, atribuții și responsabilități în promovarea tehnicii avansate, atât privind perfecționarea organizării și conducerii producției și a muncii, cât și ridicarea eficienței întregii activități agricole. Tripla calitate a muncitorului agricol își găsește valorificarea prin implicarea sa mai amplă nu numai direct în producție, ci și în activitatea de conducere, coadministare și cogestionare a averii obștești pentru creșterea producției agricole. Aportul factorului uman la realizarea noii revoluții agrare și participarea sa eficientă la întreaga viață social-economică rurală sînt însă hotărîtor condiționate de asigurarea în agricultură a forței de muncă în numărul și structura impuse de progresul tehnico-științific, de ridicarea nivelului de pregătire profesională și politico-ideologică a tuturor lucrătorilor agricoli, ca și de folosirea rațională a potențialului uman existent.

Dinamica și structura forței de muncă

SUB INFLUENȚA puternicei dezvoltări a ramurilor neagricole și îndeosebi a industriei, ca și a pătrunderii progresului tehnic în agricultură, forța de muncă ocupată în producția agricolă a cunoscut o reducere continuă. În cifre absolute, reducerea este de 3 206 mii persoane în 1980 față de 1950, lucrătorii rămași în agricultură reprezentînd circa 28% din întreaga populație ocupată. Reflectînd, în mare măsură, angajarea fermă a agriculturii pe linia intensificării și modernizării, această diminuare a avut loc pe baza ridicării gradului de dotare tehnică a forței de muncă și a creșterii productivității muncii.

¹⁾ Din gîndirea economică a președintelui României, Nicolae Ceaușescu: Politică agrară a Partidului Comunist Român, Ed. politică, București, 1983, p. 137.

²⁾ Vezi Costache Sandu și C. Popescu, Coordonate ale optimizării dezvoltării economico-sociale, Ed. politică, București 1982, p. 222.

Exprimată în valoarea fondurilor fixe pe o persoană ocupată, înzestrarea tehnică a crescut în 1980 de 11,5 ori față de 1950 și de 5,3 ori comparativ cu anul 1965. Totodată, s-a mărit simțitor și dotarea energetică a forței de muncă, consumul de energie electrică în agricultură depășind în 1980 de 62,7 ori nivelul anului 1955 și de 10,4 ori pe cel din 1965. Creșterea fondurilor fixe puse la dispoziția agriculturii și îmbunătățirea structurii lor, prin sporirea cu prioritate a mijloacelor de mecanizare care au o contribuție mai mare la mărirea productivității muncii, au făcut posibilă reducerea însemnată a numărului celor ce lucrează în agricultură. În întreaga perioadă de așezare a agriculturii pe baza noilor relații de producție și de consolidare a revoluției agrare socialiste, producția agricolă a avut o evoluție ascendentă, fiind în 1980 de 3,4 ori mai mare decît în 1950 și de 1,8 ori față de anul 1965. Aportul creșterii productivității muncii la sporirea producției agricole a fost substanțial, ultimii 18 ani caracterizîndu-se prin accelerarea ritmului anual de creștere, ajungerea din urmă și chiar depășirea celui din industrie. Astfel, dacă în anii 1971—1975, ritmul mediu anual de creștere a productivității muncii în industrie a fost devansat de cel realizat în agricultură de 1,4 ori, în perioada 1976—1980 coeficientul de devansare a fost de 1,52, estimîndu-se ca în intervalul 1981—1985 să se stabilească la 1,21²⁾.

Creșterea mai rapidă a productivității muncii în agricultură a contribuit la reducerea decalajului dintre cele două ramuri de bază ale economiei naționale, la apropierea condițiilor de muncă și de viață ale țărănimii de cele ale muncitorilor din industrie.

Îndeplinind rolul de principal rezervor de forță de muncă pentru sectoarele neagricole, agricultura și-a diminuat treptat resursele, restringîndu-se acum fluxul migratoriu sat-oraș. Programele de dezvoltare a agriculturii în perspectivă, de realizare a unor producții înalte și stabile fac necesară menținerea și stabilizarea în producția agricolă a circa 20% din populația ocupată a țării. Rezultă că disponibilitățile umane ale agriculturii pentru alte sectoare se vor restrînge simțitor pînă la sfîrșitul deceniului, limitîndu-se la aproximativ 500—600 mii de persoane.

Retrospectiva eliberării unei părți din forța de muncă din agricultură relevă că fluxul migratoriu către activitățile neagricole a cuprins cu prioritate generația tînără, îndeosebi bărbați, declanșînd o tendință accentuată în unele zone, de îmbătrînire și feminizare a forței de muncă. Potrivit datelor recensămintelor populației din 1966 și din 1977, rezultă că în intervalul dintre cele două recensăminte, ponderea persoanelor de 49 ani și peste, ocupate în agricultură a sporit cu 13,3%, iar cea a femeilor cu circa 5%. Desfășurarea procesului migratoriu în proporții și cu intensități diferite de la o zonă și de la o perioadă la alta, adesea necorelate cu excedentul real, a generat pentru unele unități agricole o serie de dificultăți în organizarea activității. Drept urmare, asistăm la migrarea unor brațe de muncă din județele colinare și subcolinare din nordul și estul țării, către județele cu deficit, fenomen care determină mărirea cheltuielilor cu plata muncii lucrătorilor sezonieri.

Fără îndoială că realizarea unei agriculturi intensive, de înaltă productivitate, practicată de lucrători cu pregătire pro-

fesională la nivelul tehnicii moderne este afectată de diminuarea numerică și dezechilibrul structural al populației agricole din unele zone ale țării. Nivelul de 4—5 ori mai scăzut al productivității muncii agricole, comparativ cu munca industrială, este nu numai rezultatul dotării tehnice specifice a agriculturii, ci și disproporțiilor ce s-au ivit în balanța forței de muncă într-o serie de zone și unități agricole, al deficiențelor în organizarea muncii și utilizarea resurselor umane.

Un rol sporit al tineretului de la sate în producția agricolă

INLĂTURAREA unor asemenea situații reclamă un ansamblu de măsuri economico-sociale, la nivel macro și micro, energice și convergente, cu rezonanță operativă în rândul tinerilor, care să contribuie la consolidarea statutului lucrătorului agricol și să ridice prestigiul muncii acestuia la nivelul rolului agriculturii în progresul general al țării.

Sînt necesare, în primul rînd, acțiuni care să asigure menținerea în activitatea agricolă a unui număr mai mare de tineri, ca mecanizatori, tehnicieni, dar și ca lucrători în producția vegetală și zootehnică. În acest sens conducerile unităților agricole au multiple posibilități, a căror mobilizare necesită însă preocupare și organizarea temeinică a activității. Determinată, în principal, de îmbunătățirea condițiilor de muncă și de creșterea stimulării materiale, menținerea tineretului în producția agricolă poate fi asigurată prin folosirea mijloacelor care contribuie la ridicarea gradului de ocupare a forței de muncă și, pe această bază, a veniturilor lucrătorilor agricoli. În funcție de condițiile specifice ale fiecărei unități, se poate acționa pe linia intensificării producției și dezvoltării multilaterale a ramurilor, îndeosebi a zootehniei, extinderii culturilor succesive și irigate, a celor cu un consum mai mare de muncă la hectar, organizării producției de legume în sere și solarii cu flux continuu, înființării de plantații pomicole și viticole intensive și semiintensive din soiuri cu perioade diferite de maturizare, dezvoltării activităților de prelucrare industrială a produselor agricole etc. Practica demonstrează că organizarea judicioasă a activităților agricole prin aplicarea de asolamente și tehnologii adecvate asigură atât mărirea gradului de ocupare a forței de muncă, cât și uniformizarea consumului de muncă în diferite perioade ale anului. Așadar, promovarea progresului tehnico-științific și organizarea rațională a activităților agricole pot ridica substanțial nivelul de ocupare a forței de muncă.

Dacă timpul de muncă al lucrătorului agricol se ridică la o medie de 250—280 de zile pe an, la o populație agricolă de 2,8 milioane, cât se estimează pentru 1985, fondul de timp anual lucrat s-ar majora la 700—780 milioane om-zile, adică aproape dublu față de situația cînd s-ar menține gradul de ocupare din 1980. Mărind timpul de muncă al lucrătorului agricol, progresul tehnic și mai buna organizare a muncii contribuie la sporirea venitului național creat în agricultură și amplifică aportul acestei ramuri la creșterea economică, chiar și atunci cînd ponderea ei e în descreștere.

Asupra stabilizării tineretului în activitatea agricolă o influență substanțială o vor exercita condițiile social-culturale, între care învățămîntul se situează în prim plan. Potrivit hotărîrilor Congresului al XII-lea al partidului, în mediul rural s-a dezvoltat rețeaua școlilor cu 10 clase — majoritatea avînd profilul agroindustrial — în care se pregătesc mecanizatori, zootehniști, horticultori, veterinari etc. Față de prevederile Congresului, ca în anul 1985 să existe în toate comunele cel puțin o școală cu 10 clase, încă în anul 1982/1983 de asemenea școli beneficiau 89% din comunele țării. Numărul de elevi pregătiți în liceele agroindustriale a sporit an de an, ajungînd în 1982/1983 la 250 mii, de aproape 9 ori mai mulți decît în 1970/1971. Aceasta a permis ca anual, circa 9 000 de absolvenți ai liceelor agroindustriale să fie încadrați în unități agricole ca mecanici agricoli, zootehniști, veterinari, horticultori, apicultori etc.

Semnificativă pentru mutațiile ce au avut loc în structura forței de muncă din agricultură este și creșterea numărului personalului muncitor din unitățile de stat (îndeosebi în cele de mecanizare) și a ponderii acestuia în totalul forței de muncă. După cum rezultă din tabel, între anii 1965—1980, personalul muncitor în agricultură a sporit de 1,3 ori, ponderea

lui în populația agricolă mărindu-se în aceeași perioadă de la 7,7% la 18%.

Încadrarea cu specialiști : progrese marcante, dar și dezechilibre

CA URMARE a dezvoltării învățămîntului agricol, în ultimii 15—16 ani numărul de specialiști cu care a fost încadrată agricultura s-a dublat, asigurîndu-se astfel premise pentru folosirea eficientă a bazei tehnice și perfecționarea tehnologiilor. De remarcat că, în timp ce numărul specialiștilor cu studii superioare a sporit de 2,4 ori, cel al cadrelor cu studii medii a crescut de numai 1,78 ori, raportul dintre cadrele cu studii superioare și cele medii fiind în 1980 de 1:26 ; faptul că se menține încă o slabă încadrare a unităților agricole cu tehnicieni determină utilizarea inginerilor și a medicilor veterinari în activități care nu solicită studii superioare — și, deci, o insuficientă valorificare a pregătirii lor.

Raportată la nevoile agriculturii, determinate de înfăptuirea revoluției agrare, structura cadrelor de specialiști prezintă o serie de necorelări. Astfel, în timp ce numărul de ingineri agronomi și ingineri mecanici tinde să depășească necesarul (în 1980 reveneau 1,35 ingineri agronomi la 1 000 de ha și aproape 20 de ingineri mecanici la 1 000 de tractoare fizice), încadrarea cu ingineri zootehniști și cu medici veterinari se află încă sub nivelul optim, ținînd seama de dezvoltarea prioritară a zootehniei.

Dinamica personalului muncitor și a cadrelor de specialiști din unitățile agricole de stat

	1965	1975	1980
Total personal muncitor (mii pers.)	425,6	484,2	550,6
din care :			
— în S.M.A.	85,6	126,3	208,5
— în I.A.S.	301,3	251,7	199,9
Cadre de specialiști (pers.)	24 148	37 502	47 322
din care :			
— cu studii medii	12 712	16 536	20 896
— cu studii superioare	11 436	20 966	26 426

De asemenea, se resimte o anumită insuficiență de specialiști și în alte sectoare ale agriculturii : hortiviticultură, îmbunătățiri funciare, conducere și gestiune economico-financiară.

La dezechilibrele structurale din balanța cadrelor de specialiști se adaugă și decalajele în această privință dintre sectorul de stat și cel cooperatist. În anul 1982, de pildă, existau în întreprinderile agricole de stat circa 10 mii de ingineri și tehnicieni agricoli, revenind în medie la o întreprindere 27,4 cadre, față de 6,2 la o cooperativă agricolă. Și în privința cadrelor de economiști întreprinderile de stat sînt mai bine încadrate, comparativ cu cooperativele agricole. Numărul economiștilor cu studii medii și superioare din întreprinderile de stat era în 1982 de 4,4 mii de persoane, revenind în medie pe o întreprindere 12 cadre, iar în sectorul cooperatist lucrau aproape 12 mii de cadre cu pregătire economică, respectiv 3,1 la o cooperativă agricolă. Numărul mai redus de cadre de specialiști în sectorul cooperatist se explică și prin interesul scăzut din partea conducerilor unor cooperative agricole pentru a le crea condiții de muncă și de viață care să exercite pentru ei o mai mare atracție (dezvoltarea spațiilor de locuit și a celorlalte obiective de utilitate socială, acordarea în condiții lesnicioase a unor prime de instalare etc.).

În soluționarea problemei asigurării agriculturii, în general, cu cadre de specialiști, un aport substanțial l-ar putea avea recrutarea și formarea lor de regulă din rîndul fiilor de țărani. Este firesc ca un tînar care s-a născut și a trăit în mediul rural să urmeze școli de calificare în domeniul agriculturii și la absolvire să se încadreze în unități agricole. Evident, eficiența muncii acestuia este superioară muncii absolventului care ia contact cu realitățile producției agricole abia în timpul studiilor sau chiar la încadrarea în muncă. Măsura aplicată în ultimii ani, privind efectuarea de către viitoarele cadre de specialiști a unui stagiu de practică în producția agricolă de cel puțin un an înainte de începerea studiilor superioare, este de natură să atenueze dificultățile adaptării acestora la specificul muncii agricole. O influență similară are și acțiunea de extindere a rețelei de licee agroindustriale și școli profesionale în mediul rural, majoritatea acestora fiind integrate în consilii unice agroindustriale.

conf. dr. Ileana STĂNESCU

AUTOGESTIUNEA ÎN ÎNTREPRINDERI: RĂSPUNDERI, ACȚIUNI, REZULTATE

EXIGENȚE ALE CREȘTERII EFICIENȚEI ACTIVITĂȚII PRODUCTIVE

ÎNDEPLINIREA obiectivelor majore înscrise în Planul național unic de dezvoltare economico-socială și Bugetul de stat pe 1984 impune ca organele financiare să acționeze cu toată răspunderea pentru a asigura în acest an, în toate întreprinderile, o creștere mai puternică a eficienței economice, a rentabilității tuturor activităților și produselor, aplicarea fermă a noului mecanism economico-financiar, introducerea unei ordini riguroase în utilizarea fondurilor, reducerea cheltuielilor de orice fel și în mod deosebit a celor materiale și sporirea beneficiilor. Realizarea integrală a acestor sarcini de o deosebită importanță în întreaga economie face necesară în fiecare unitate creșterea considerabilă a rolului contabilului șef care, potrivit atribuțiilor ce-i sint conferite prin lege, prin întreaga lui activitate trebuie să asigure respectarea strictă a legalității în domeniul economic, financiar și valutar, contribuind prin toate mijloacele, în măsură sporită, la realizarea sarcinilor de plan, cu prioritate

a exportului și la obținerea unor rezultate maxime.

Pentru îndeplinirea la un nivel calitativ sporit a sarcinilor importante care-i revin, în fiecare întreprindere, în desfășurarea întregii activități a contabilului șef este necesar să se aibă în vedere în realizarea atribuțiilor proprii și a celor care revin întregului aparat economico-financiar din unitățile economice și bugetare, o serie de obiective prioritare de a căror bună îndeplinire depinde obținerea unor rezultate maxime în activitatea oricărei unități.

Așa, de exemplu, **bugetul de venituri și cheltuieli** — instrument de planificare, analiză și control al întregii activități — trebuie să fie elaborat în strânsă corelare cu indicatorii din planul economic, cu participarea tuturor compartimentelor din unitate, asigurându-se încadrarea în sarcinile de plan aprobate, mobilizarea tuturor rezervele existente, cunoscând că veniturile sint minime iar cheltuielile maxime. După dezbaterile și adoptarea în adunarea generală a reprezentanților oa-

menilor muncii, principalii indicatori economici și financiari trebuie defalcați pe fabrici, secții, ateliere, ferme, acționându-se pentru îndeplinirea în bune condiții a acestora.

O atenție deosebită trebuie acordată de către contabilii șefi **cheltuielilor** care, indiferent de natura lor și sursa de finanțare se cer efectuate pe baza normelor și normativelor aprobate, în strictă concordanță cu realizarea producției, cu respectarea riguroasă a legii, asigurând un regim sever de economii. În execuție, pe baza programelor speciale de încadrare în costurile de producție se impune urmărirea realizării sistematice a cheltuielilor pe fiecare produs, activitate sau serviciu prestat, față de prevederile planului cu limită și destinație, luându-se măsuri pentru restricționarea acestora, prin anularea, reducerea sau amânarea cheltuielilor care nu sint strict necesare și oportune.

Contabilii șefi trebuie să nu admită nici o depășire a cheltuielilor planificate (directe, indirecte, administrativ-

Soluții de sporire a rentabilității

Calitate superioară cu costuri reduse

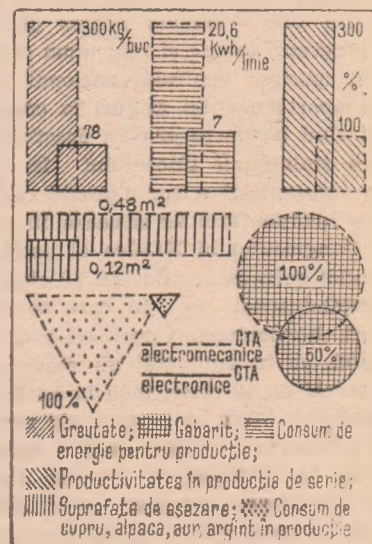
PERFECTIONAREA structurii producției, în sensul lărgirii fabricației unor produse cu calități superioare și costuri reduse, larg solicitate de beneficiari, reprezintă o soluție de bază pentru sporirea rentabilității. La întreprinderea „Electromagnetică” din Capitală, de pildă, rentabilitatea a fost sporită cu peste 15% la produsul centrale telefonice automate (C.T.A.) prin trecerea de la tipul electromecanic la cel electronic (cu comandă program și microprocesor incorporat).

Trecerea la fabricarea în prezent de centrale telefonice automate electronice de mică capacitate (de la 20 la 200 de linii telefonice) și în continuare la cele cu capacitate de 1000 linii (livrarea va începe în trimestrul IV) a permis reduceri substanțiale ale costurilor producției, sporirea beneficiilor. Aceasta deoarece la C.T.A. electronică de 50 de linii, spre exemplu, greutatea produsului față de cel vechi se reduce cu mai mult de două treimi, consumul de metal scade cu 250 kg pe bucată, cel de energie cu două treimi, consumul de materii prime scumpe (aur, argint, cupru) se diminuează substanțial, în timp ce productivitatea muncii la producția de serie poate crește de circa trei ori (graficul). Beneficiarul are ast-

gurate și el avantaje însemnate: gabari-tul produsului se reduce la jumătate, suprafața necesară de așezare se diminuează cu două treimi, durata de instalare și punere în funcțiune este mică, personalul de întreținere se reduce cu 50%, se creează posibilitatea de realizare a unor servicii suplimentare (teleconferințe, transfer în lanț, apel rapid, reapel automat) prin programarea memoriilor și modificări mult mai mici de echipament.

Fabricarea acestor produse de înaltă calitate se execută pe baza studiilor Centrului de cercetare științifică și inginerie tehnologică pentru telecomunicații, desfășurate împreună cu specialiștii din secția de cercetare-proiectare a întreprinderii, care printr-un efort creativ susținut au reproiectat numeroase subansamble (circuite integrate, ansamble de ferite etc.), vizând extinderea utilizării componentelor din fabricația internă, prin modificarea programului de lucru al calculatorului centralei în funcție de o gamă largită de cerințe ale beneficiarilor.

Pentru asigurarea în continuare a unui nivel calitativ ridicat și extinderea producției apare necesar ca furnizorii de componente electronice specifice (Întreprinderea de elemente pentru automatizare, I.P.R.S. Băneasa, Întreprinderea de calculatoare din București, Întreprinderea de produse electrotehnice și electronice din Curtea de Argeș ș.a.) să acționeze pentru sporirea ritmicității în livrarea de cablaje imprimabile dublu plcate, a circuitelor hibride etc. Dat fiind că în cadrul întreprinderii „Electromagnetică” se dă în funcțiune o nouă capacitate de producție a centralelor telefonice automate electronice, apare totodată necesară

și sporirea eforturilor proprii pentru asigurarea utilajelor specializate pentru tehnologia de prelucrare, montaj și testare a acestor produse, intensificarea acțiunii de autoutilare, precum și desfășurarea în timp util a reprofilării personalului existent, a montajului și testajului necesari.

B. PĂDURE

gospodărești ori a creditului bugetare) sau efectuarea de cheltuieli interzise de lege, precum și schimbarea destinației fondurilor sau a resurselor materiale, cunoscând că astfel de abateri constituie infracțiuni pedepsite de lege. Se cer aplicate măsuri severe pentru prevenirea și evitarea cu desăvârșire a cheltuielilor cu caracter neeconomicos (amenzi, locații, contrastalii, bonificații, rebuturi, remedieri etc.), iar dacă acestea s-au produs, trebuie stabilite răspunderi în sarcina persoanelor vinovate, pentru recuperarea în condițiile legii.

În procesul de producție, **normele de consum** de materii prime, materiale și energetice aprobate trebuie strict respectate. neadmițându-se nici o depășire a lor. Aprovizionarea cu materii prime, materiale, piese de schimb, ambalaje etc. trebuie să se facă numai pe baza necesarului strict dimensionat în conformitate cu sarcinile de plan ale producției fizice, cu producția contractată, cu normele, normativele și ceilalți indicatori de consum, ținându-se seama de normele de stoc aprobate și stocurile existente. Aprobarea oricărei aprovizionări trebuie făcută ținându-se seama de recuperarea și valorificarea integrală a resurselor materiale refolosibile, precum și recondiționarea pieselor de schimb. Contabilii șefi, în strînsă conlucrare cu ceilalți șefi de compartimente trebuie să vegheze și să ia permanent măsuri pentru preîntîmpinarea formării de stocuri supranormative, acționîndu-se totodată pentru valorificarea operativă și conducerea în circuitul economic a stocurilor disponibile sau fără mișcare.

În condițiile aplicării sistemului îmbunătățit de organizare, normare și retribuire, **veniturile oamenilor muncii** trebuie calculate și plătite în strictă conformitate cu legea. Fondul de retribuire planificat este necesar să fie dimensionat în strînsă corelație cu indicatorii planului economic, tarifele de manoperă pe produse, pe activități, normele de muncă și normativele de personal stabilite, acordîndu-se importanță deosebită determinării corecte a elementelor cuprinse în contractele de acord global. În acest cadru, se impune să se asigure un control riguros asupra legalității plății retribuțiilor și a modului de calculare a fondului de retribuire în raport cu gradul de realizare a producției fizice și a celorlalți indicatori în funcție de care se eliberează fondul de retribuire potrivit legii, precum și asupra încadrării în indicatorii planului de muncă și retribuire aprobați.

În ce privește **producția destinată exportului**, aceasta trebuie asigurată în mod prioritar, la un înalt nivel calitativ, printr-o urmărire zilnică a lansărilor în fabricație pe baza contractelor încheiate, asigurîndu-se respectarea termenelor din programele de fabricație. Pe măsura executării produselor pentru export, se cere urmărită ambalarea acestora și asigurarea operativă a mijloacelor de transport, încărcarea, vîmuirea, facturarea, expedierea produselor la beneficiari, precum și încasarea operativă a contravalorii acestora de la întreprinderile de comerț exterior, cit și încasarea de către acestea de la clienții externi.

Desigur, atribuțiile contabililor șefi se referă și la alte obiective și sarcini tot atît de importante ca cele prezentate și cărora li se cere acordată în acest an o atenție sporită cum ar fi: utilizarea judicioasă a fondurilor de investiții, satisfacerea la termen a tuturor obligațiilor față de bugetul de stat, solicitarea și rambursarea creditelor bancare, respectarea riguroasă a prețurilor și tarifelor, organizarea și exercitarea controlului financiar preventiv, conducerea corectă și la zi a contabilității, apărarea integrității avutului obștesc ș.a.

Avînd în vedere cele arătate, pentru a se asigura o unitate de concepție și un mod sistematic de acționare, cu o eficiență sporită, Ministerul Finanțelor și băncile au elaborat încă din anul trecut indicații de lucru ce au fost trimise la conducerile tuturor ministerelor, organelor centrale, comitetelor executive ale consiliilor populare județene și al municipiului București, pentru a fi difuzate la toate unitățile în subordine, în vederea preluării în organele de conducere colectivă ale acestora și aplicării lor corespunzătoare.

Înfăptuirea cu succes a sarcinilor complexe și de mare însemnătate ce revin în etapa actuală contabililor șefi necesită competență profesională, autoritate în exercitarea atribuțiilor și colaborare strînsă cu ceilalți factori din unitate respectivă. Astfel, **competența profesională** devine astăzi o condiție primordială pentru contabilii șefi, avînd în vedere complexitatea problemelor activității economico-financiare din fiecare întreprindere. **Autoritatea în exercitarea atribuțiilor contabililor șefi** este determinată de faptul că, potrivit legii, aceste organe au o serie de obligații și răspunderi cum, de pildă, ar fi refuzarea efectuării oricăror cheltuieli nelegale sau ineficiente indiferent de persoana din interiorul întreprinderii sau din afara acesteia care le-ar fi solicitat. Cu alte cuvinte, contabilii șefi trebuie să „reziste” oricăror presiuni care s-ar face asupra lor pentru a semna și accepta orice cheltuială care nu se încadrează în prevederile legale sau care nu are eficiență economică.

Colaborarea și conlucrarea strînsă între contabilul șef și conducerea întreprinderii, cu celelalte cadre tehnice și economice este o condiție tot atît de importantă ca cele arătate mai sus. Această colaborare trebuie să se manifeste zi de zi, în procesul de urmărire a activității curente, a luării deciziilor, în soluționarea oricăror probleme. Viața a dovedit că colaborarea, încrederea și consultarea reciprocă și permanentă în organul colectiv de conducere al unității, instaurarea și dezvoltarea unui adevărat spirit de echipă în conducerea proceselor economice și financiare sînt cerințe obligatorii ale obținerii unor rezultate din cele mai bune, evitării pierderilor, pagubelor, risipei, proastei gospodăririi a valorilor materiale, ale obținerii unor realizări economico-financiare superioare în fiecare întreprindere.

dr. Radu CIURILEANU
director general
în Ministerul Finanțelor

Corelații

Cost - preț

SPORIREA eficienței în fiecare unitate economică face necesară studierea atentă a corelațiilor, a influențelor reciproce dintre costul și prețul produselor. Pe această bază se pot aduce contribuții importante la reducerea cheltuielilor de producție și, respectiv, la sporirea rentabilității prin:

- Creșterea rigurozității în fundamentarea prețurilor, la nivel de centrală industrială, pe costurile modii la nivel de ramură. Se combate în acest fel tendința unor centrale industriale de a situa la baza prețurilor costurile cele mai ridicate din unitățile din subordine. E drept că se asigură în acest fel rentabilități înalte în celelalte întreprinderi; nu trebuie uitat însă că rentabilitatea exagerată slăbește eforturile pentru reducerea costurilor. În plus, prețurile supradimensionate la produsele care sînt prelucrate în continuare amplifică nejustificat costurile în ramurile beneficiare.

- Obiectivizarea costurilor care stau la baza prețurilor prin reflectarea cit mai exactă a parametrilor tehnico-calitativi ai produselor. Dat fiind că aceștia nu sînt ușor de cuantificat în toate cazurile, uneori în întreprindere, între produsele noi și cele existente corelarea prețurilor se face în principal pe baza costurilor, fiind neglijate tocmai reflectarea noilor valori de întreținere. Ținînd seama și de prevederile Programului privind ridicarea nivelului tehnic-calitativ al produselor devine necesară crearea unor bănci de date care să cuprindă, pe grupe omogene de produse, principalii parametri tehnico-economici realizați în țară și străinătate la produse similare și modalități unitare de determinare a lor. Un astfel de efort reunit al specialiștilor din cercetare-proiectare, din producție și organe de standardizare permite crearea unei baze mai eficiente de determinare a prețurilor noilor produse, precum și a costurilor aferente.

- Accentuarea trecerii operative și consecvente la stabilirea prețurilor pe unități mai strîns legate de utilizarea produselor, cum sînt unitățile de lungime și de suprafață. Renunțarea mai hotărîtă la determinarea prețurilor pe unitate de greutate sau de volum favorizează reducerea consumurilor materiale la producător și la beneficiar. În acest fel, producătorii, din metalurgie, de exemplu, pot realiza economii prin fabricarea de produse la toleranțe negative cit mai apropiate de limita minimă; la fel și beneficiarii, pentru că nu mai plătesc plusul de greutate rezultat din executarea produselor la toleranțe pozitive, pe care îl achitau cînd achiziționau produsele la tonaj. Rezultatele favorabile înregistrate în această acțiune fac necesară continuarea eforturilor specialiștilor pentru găsirea și aplicarea în toate sectoarele productive a unor asemenea unități fizice cit mai strîns legate de utilizarea produselor, pe baza cărora să fie fundamentate prețuri mai judicioase corelate cu costul efectiv al efortului productiv, cu necesitatea economisirii materialelor, a sporirii eficienței producției.

C. TUDORAN

COSTUL NONCALITĂȚII

Componenta organizatorică a efortului de îmbunătățire a calității produselor

PROGRAMUL privind îmbunătățirea nivelului tehnic și calitativ al produselor, reducerea consumurilor de materii prime, de combustibili și energie și valorificarea superioară a materiilor prime și materialelor în perioada 1983—1985 și pînă în 1990, aprobat de Plenara din noiembrie 1983 a C.C. al P.C.R., a fost apreciat de către secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, drept „**unul din cele mai importante programe privind îndeplinirea hotărîrilor Congresului al XII-lea, realizarea unei noi calități, în toate domeniile de activitate**”; el „**trebuie înțeles ca o orientare generală, urmînd ca, permanent, să fie îmbunătățit... punînd sarcini tot mai mari, superioare**”, întrucît „**acum este necesar să producem la un nivel calitativ și tehnic cel puțin egal cu ceea ce se realizează pe plan mondial**”.

Măsurile conjugate în concepție, execuție, exploatare

REALIZAREA acestui imperativ presupune stabilirea unui sistem complex de măsuri, începînd în activitatea de **cercetare-proiectare** a produselor — care să țină seama de ultimele cuceriri ale științei, tehnicii și tehnologiei pe plan mondial, continuînd în procesele de **fabricație** — pentru asigurarea unei execuții ireproșabile în conformitate cu modelele sau documentațiile tehnice de referință, iar în **exploatare** — pentru creșterea duratei de utilizare, reducerea cheltuielilor de întreținere și reparații. Este, deci, nevoie de constituirea și consolidarea unei legături organice între aceste activități, delimitînd atribuțiile și competențele fiecăreia din ele într-o strînsă interdependență, care trebuie să fie în final relevantă în produs. Calitatea devine astfel un element de optimizare economică între producător și utilizator, iar datorită multitudinii factorilor de influență se impune ca ea să fie avută în vedere în toate stadiile de concepție, producție și circulație a produselor, țînînd seama de contextul tehnic, economic și comercial.

Pentru a realiza produse de calitate comparabilă cu a celor similare existente pe plan mondial — și chiar superioară — este, deci, necesară o permanentă preocupare pentru perfecționarea organizării stadiilor prin care trece produsul în drumul său de la idee pînă la exploatarea lui de către utilizator. Dacă în activitatea de producție se respectă întocmai documentația tehnică a produsului, dar în final el nu corespunde calitativ cu alte produse similare, înseamnă că trebuie revizuită concepția acestuia — de unde nevoia continuă de re-proiectare, de asimilare a unor produse noi și/sau modernizare a celor existente, de perfecționare a proceselor tehnologice de fabricație (mecanizare, automatizare, robotizare) sau de schimbare a înseși concepțiilor de organizare tehnologică a fabricației (lucrurile la mai multe mașini, organizarea de centre de prelucrare de linie tehnologică etc.).

Autocontrolul : o formulă simplă și eficientă

CALITATEA produselor fiind determinată atît de calitatea activității din întreprinderea care le realizează, cît și de cea a materiilor prime, materialelor, subansamblelor sau componentelor procurate din afara unității, **organizarea corespunzătoare**

a **activității de control tehnic de calitate** la intrarea acestora și la ieșirea produselor din întreprindere, precum și în cadrul procesului de fabricație joacă un rol determinant. Un studiu efectuat împreună cu un colectiv de cadre didactice de la Academia „Ștefan Gheorghiu” la întreprinderea „**Electromagnetica**” din București a relevat în această privință unele aspecte cu caracter metodologic, care considerăm că pot fi avute în vedere și la alte unități industriale. Desfășurarea cercetării și rezultatele cu care ea s-a finalizat au fost considerabil înlesnite de înțelegerea de către consiliul oamenilor muncii a necesității realizării unui astfel de studiu, de sprijinul acordat, ca și de participarea creativă a unui număr mare de muncitori, tehnicieni și ingineri la analiza situației existente și la conturarea soluțiilor de îmbunătățire.

Studiul a avut ca obiectiv determinarea factorilor de natură organizatorică din activitatea de execuție care influențează calitatea produselor. Ceilalți factori — de natură tehnică, economică, de disponibilitate etc. — au fost abordați de către cadrele de specialitate din întreprindere.

„**Electromagnetica**” — cunoscută producătoare de centrale telefonice automate electromecanice și electronice, aparatură de automatizare, magneți permanenți ș.a. — are organizat în structură sa funcțională un compartiment C.T.C., iar în structura de producție și cea de concepție — 22 de puncte de control (cu circa 200 de lucrători), constituite pe structura atelierelor și secțiilor de fabricație.

În cadrul cercetării au fost folosite următoarele **metode de investigație** :

- **interviuri cu șefii punctelor C.T.C.**, privind organizarea muncii controlorilor, sarcinile ce le revin, metodele pe care le practică, principalele defecte constatate, precum și propuneri pentru îmbunătățirea controlului de calitate la punctele respective ;

- **observarea directă la locurile de muncă** a modului în care se desfășoară execuția produselor, pentru informarea, în cadrul unor scurte conversații cu muncitorii executanți, asupra detaliilor procesului lor de muncă și a cauzelor care pot să ducă la realizarea necorespunzătoare a unor operații sau reparații — precum și pentru controlul documentației tehnice folosite, sculelor, dispozitivelor și verificatoarelor pe care le utilizează, instrucțiunilor de control tehnic de la locul de muncă, pentru a constata felul în care conducătorul procesului de producție se preocupă și urmărește efectiv calitatea produselor fabricate și intervențiile muncitorului C.T.C. pe parcursul procesului de fabricație ;

- **verificarea prin sondaj a cunoștințelor muncitorilor executanți și ale muncitorilor C.T.C.** în legătură cu metodele de control pe care le folosesc și cu instrumentele necesare pentru aplicarea acestora ;

- **întocmirea unui chestionar** care a fost completat de către toți muncitorii din activitatea de control tehnic al calității, obținîndu-se prin aceasta propuneri în legătură cu mai buna organizare a activității proprii și a locurilor de muncă.

S-a constatat că datorită multitudinii tehnologiilor care se folosesc în atelierelor și secțiile de fabricație și în funcție de importanța reperelor, semifabricatelor, produselor executate, în activitatea de C.T.C. se aplică, de la caz la caz, următoarele metode de control : bucată cu bucată ; prin sondaj, pe fluxul de fabricație ; control automat, cu aparatură corespunzătoare ; control statistic.

Sistematizarea informațiilor culese s-a făcut, pe fiecare punct de control în parte, în 3 tabele cuprinzînd pe ateliere : (1) numărul de schimburi, numărul de controlori pe schimb, total

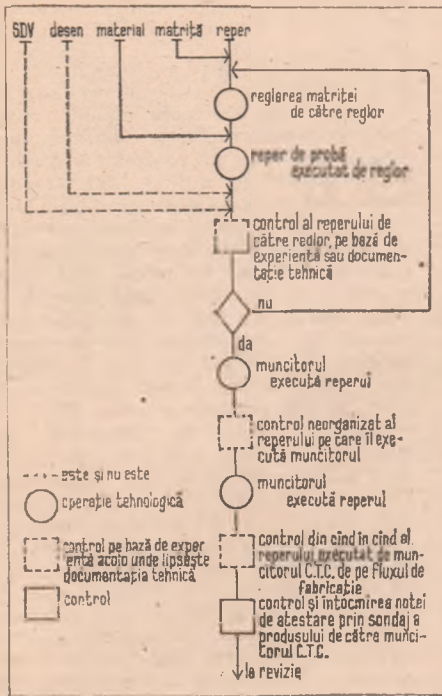

Fig. 1

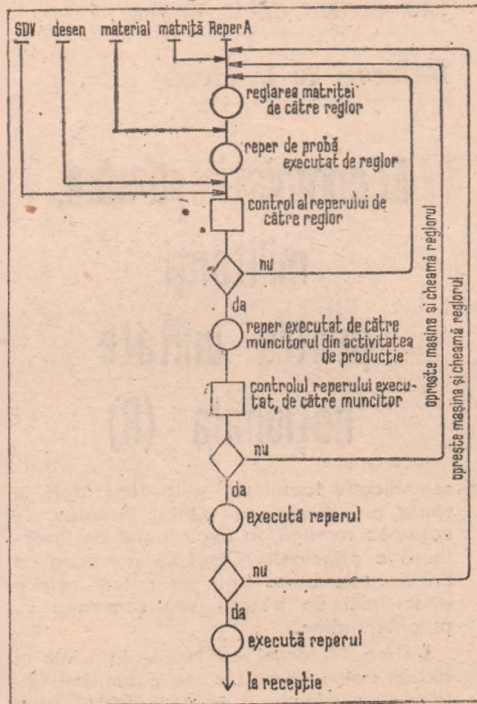

Fig. 2

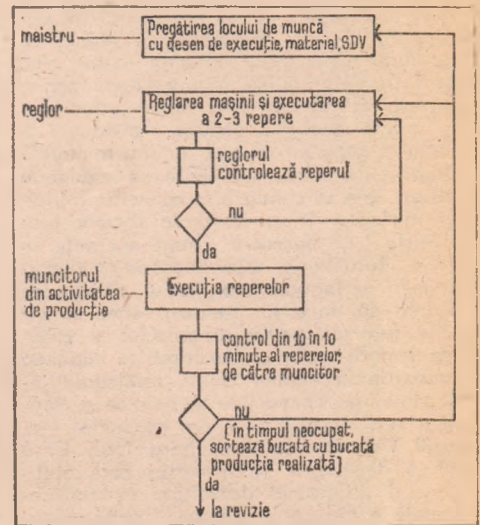

Fig. 3

De la stînga la dreapta : fig. 1 : analiza detaliată a procesului de muncă — metoda existentă ; fig. 2 : analiza detaliată a procesului de muncă — metoda propusă ; fig. 3 : autocontrolul

controlori pe atelier ; (2) diferențele constatate ; (3) metoda de control existentă, metoda propusă.

Din aceste date au rezultat modul cum sînt utilizați muncitorii C.T.C., cum se asigură controlul pe toate schimburile și care sînt deficiențele la fiecare atelier în parte. Faptul că la toate atelierelor apar frecvent anumite deficiențe comune a condus la ideea de a folosi și metoda analizei detaliate a procesului de muncă. Au fost astfel scoase în evidență cauzele care duc la calitatea uneori necorespunzătoare a unor repere executate în secțiile și atelierelor de prelucrări mecanice. În fig. 1 este redată schematic situația existentă a organizării execuției și controlului.

Ținînd seama de cauzele relevate ale deficiențelor, s-a proiectat o analiză detaliată a procesului de muncă, prin care se urmăresc eliminarea acestor cauze și excluderea posibilității de a se ajunge la realizarea unor produse de calitate necorespunzătoare (fig. 2).

Pe baza acestei metode s-a propus o nouă formă de organizare a controlului tehnic de calitate : ea prevede renunțarea la controlul prin sondaj pe fluxul de fabricație, înlocuindu-l prin **autocontrolul de către muncitorul executant** ; muncitorul C.T.C. intervine numai la preluarea producției realizate (fig. 3).

Aplicîndu-se aceeași metodologie de analiză și la secțiile de asamblare, s-a putut constata existența, în anumite ateliere, a unor controale duble, efectuate atît de către muncitorii din activitatea de producție, cît și de muncitorii din activitatea de control. Totodată, studiarea în amănunt a organizării și conducerii activității de C.T.C. a scos în evidență faptul că nu existau un sistem de urmărire a defectelor pe cauze și un mod de conducere operativă bazat pe o evidență statistică a defectelor.

Evidențierea defectelor pe locuri de muncă și pe cauze

PENTRU REMEDIEREA acestei situații, în studiu s-a prevăzut un **sistem de evidențiere a defectelor pe locuri de muncă și pe cauze**, proiectîndu-se în acest scop formularele-machetă corespunzătoare atît pentru secțiile de prelucrări mecanice, cît și pentru cele de asamblări. Sistemul se bazează pe o centralizare succesivă a datelor, începînd de la locul de muncă al muncitorului controlor și terminînd la nivelul întreprinderii. El nu implică un consum mare de muncă și poate fi realizat cu personalul existent. Se prevăd analize succesive ale cauzelor care conduc la apariția de defecte, precum și luarea de măsuri corespunzătoare la nivelurile ierarhice respective, ceea ce permite

să se cunoască în orice moment stadiul calității producției și care sînt muncitorii ce produc defecte.

Informațiile primare și cele centralizate asupra calității produselor, reieșite din sistem, pot fi utilizate și de către organizațiile de partid, sindicale și de tineret din secții și ateliere, în vederea unor analize în cadrul colectivelor respective, pentru a aprecia modul cum este organizată munca, a departaja pe bază de date reale frunțașii și codașii în privința calității și a desprinde concluzii de ordin general privind rezultatele obținute.

Totodată, sistemul stimulează autoperfecționarea continuă a muncitorilor din activitatea de producție, întrucît controlul și analiza muncii lor de către șefii direcții, ca și opinia critică a colectivului de muncă îl vor îndemna pe fiecare să-și remedieze propriile deficiențe.

Asigurînd o bază de cunoaștere a evoluției calității produselor, sistemul oferă datele necesare pentru analiză și interpretare, în vederea fundamentării direcțiilor de acțiune în concepția și execuția produselor, care să determine creșterea în timp a calității lor și a calității procesului de fabricație.

Eficiența economică

STUDIUL, acceptat pentru aplicare de către consiliul tehnic al întreprinderii, relevă prin mai multe aspecte eficiența economică a soluțiilor propuse :

- depistarea unui număr important de probleme ce urmează să fie rezolvate la fiecare punct de control, cu importante efecte previzibile în îmbunătățirea calității produselor și reducerea costurilor ;
- introducerea efectuării autocontrolului de către înșiși muncitorii productivi, ceea ce va schimba optica lor — ca și a conducătorilor din activitatea de execuție — asupra calității produselor, ca o premisă a eliminării așa-numitului rebut tehnologic — o risipă acceptată uneori pentru a masca diverse neglijențe și greșeli în execuție ;

● o economie de circa 870 mii lei/an la fondul de retribuire, ce va fi posibilă prin schimbarea metodei de muncă și eliminarea controlului dublu de la unele ateliere de asamblări

După cum a dovedit concret acest exemplu, **relația dintre calitatea produselor, productivitatea muncii și costuri poate fi rezolvată în sensul optimizării tuturor acestor indicatori**, nu numai prin intervenții de ordin tehnic, ci și prin **măsuri organizatorice**, mai cu seamă cînd ele sînt capabile să antreneze participarea conștientă și responsabilă a oamenilor muncii

ing. Niță CARAGEA
Academia „Ștefan Gheorghiu”

CA URMARE a luptei maselor largi ale poporului român, la 24 Ianuarie 1859 s-a înfăptuit Unirea Moldovei cu Muntenia, constituindu-se statul național român modern. Cu deplină temei Mihail Kogălniceanu aprecia că unirea celor două principate nu a fost rezultatul acțiunii individuale ci „actul energetic al întregii națiuni române”. Odată cu proclamarea Unirii, se impuneau măsuri care să conducă la convertirea ideilor în fapte. Toate straturile sociale progresiste își puseseră mari speranțe în Unire. Tărănimea, micii meseriași, muncitorimea în formare, burghezia sperau ca Unirea să ducă la prefaceri care să înscrie țara pe calea progresului și civilizației moderne. În primul rând, se impunea consolidarea actului Unirii, realizarea independenței economice și politice a țării. Acestui țel îi era consacrat Mesajul Domnitorului Alexandru Ioan Cuza din 6 decembrie 1859, mesaj care prefigura și programul dezvoltării economico-sociale a țării, prin „sfințitele” poporului și libertatea acestuia de a dispune de calitățile sale firești. Înaintarea „în deplinătatea autonomiei”, consemnată în Mesaj, implica buna administrare a lucrurilor „din-năuntru” și asigurarea independenței în afară. În ceea ce privește relațiile economice internaționale, statul român urma să se conducă după principiile liberului schimb, ale eliminării oricăror îngrădiri protecționiste.

S-ar părea că pentru tinărul stat, înregistrat cu o economie precară, promovarea principiilor liberalismului economic contravenea intereselor naționale, de preferat fiind o politică protecționistă; în avansarea, însă, a unor raționamente de acest fel trebuie să se țină seama de contextul istoric dat și nu de preferințe. Prin Mesajul Domnitorului se urmărea în primul rând încadrarea politicii economice românești în mișcarea europeană și desprinderea ei de sub tutela otomană. Iar o asemenea politică convenea atât țării care simpatizau ori sprijineau Unirea Principatelor, cit și marilor producători și exportatori de cereale, care jucau încă un rol de seamă în raportul de forțe pe plan intern. În analiza acestor stări de lucruri nu trebuie uitat că „Sublima Poartă” își aroga drepturi asupra relațiilor tinărului stat român cu alte state mult timp și după Unirea Principatelor. În acest sens este

125 de ani de la unirea

Moldovei cu Muntenia

Economiști români, militanți pentru unitate națională (II)

semnificativ faptul că, și în 1866, deci la șapte ani după actul Unirii înfăptuit de națiunea română, în documentul de investitură a principelui Carol se prevedea că Principatele Unite nu vor putea încheia direct nici un tratat sau convenție cu puterile străine.

Unirea Moldovei cu Muntenia într-un singur stat a deschis calea dezvoltării forțelor de producție, a restructurării pe baze noi, capitaliste, a relațiilor de producție. În literatura economică progresistă a vremii este amplu relevată ideea potrivit căreia Unirea țărilor române într-un singur stat constituia cadrul prielnic pentru dezvoltarea fiecărui sector de activitate și a economiei naționale în întregul ei. De altfel, această idee o întâlnim și înainte de Unire. De exemplu, într-un studiu apărut în 1857 sunt reliefate în detaliu și argumentat efectele pozitive ale acestui act asupra dezvoltării economico-sociale. „Unirea dezmoștește și înviază industria, care cuprinde în sine agricultura (sau lucrarea pământului), negoțul și meșteșugurile”. În același timp — se arată în studiul menționat — „unirea este singura unealtă și morală de a înfrînta îmbunătățirile cerute de starea în care ne aflăm.” Această idee este relevată și de către C.A. Rosetti. El apreciază că prin creșterea statului național unitar se asigură o largă dezvoltare agriculturii și industriei, se încurajează comerțul, se

dezvoltă artele și meșteșugurile în consonanță cu nevoile țării și ale noii societăți.²⁾

După cum se știe, o etapă nouă, calitativ superioară în dezvoltarea societății românești, în afirmarea națiunii noastre pe drumul progresului și civilizației materiale și spirituale a constituit-o cucerirea independenței de stat în 1877. Totodată, dobândirea independenței a însemnat un important pas înainte pe linia participării țării la viața comunității internaționale, la circuitul universal de valori. Mai trebuie remarcat că realizarea independenței politice, dezlegarea țării de servituțile apăsătoare ale dependenței față de imperiul otoman reprezentau un pas în direcția unei independențe reale, autentice, dar care nu era posibilă și reală fără dobândirea independenței economice. Tocmai asupra acestei probleme au insistat gânditorii și oamenii politici progresiști ai vremii, intrucât așa cum sublinia D. P. Marțian „de vom scăpa de dependența politică, ni se găsește alta — economică”.³⁾ După Unire și cștigarea independenței de stat, problema dezvoltării și modernizării economiei se afla în centrul atenției gândirii economice și acțiunii politice. Adeseori se remarcă faptul că între independența politică și independența economică există o strinsă legătură. Acestea, cum se exprima P. I. S. Aurelian, sînt două laturi corelative ale aceluiași proces, care nu pot avea o bază solidă una fără cealaltă. Mai mult încă, garanția sigură a independenței politice a unei țări o constituie emanciparea sa economică, știut fiind că „economică economică pregătește înfrăiabil pe cea politică”.⁴⁾ La rîndul său, A. D. Xenopol, care considera că „unirea țărilor române a răsărit dintr-o nepilduită îndrăzneală a oamenilor”, atrăgea atenția că dacă țara noastră nu se va îngrijii de dezvoltarea sa economică la nivelul cerințelor vremii „se pune de bună voie în robia străinului”. Idei asemănătoare se întâlnesc la George Bariț, Simion Bărnuțiu, Visarion Roman, Mihail Kogălniceanu, Laszlo Kovary și mulți alții.

(Analizînd studiul economiei românești și noile condiții istorice create de înfăptuirea Unirii și cucerirea independenței, gânditorii patrioți nu se limitau la consemnarea stării de înapoiere a economiei românești, ci preconizau se-

FIȘE

PETRE SĂBĂDEANU FLOREA CIOCOIU

DETERMINAREA EFICIENȚEI ECONOMICE ÎN PRODUCȚIA AGRICOLĂ

● Si în agricultură — în contextul înfăptuirii noii revoluții agrare, — ca de altfel în întreaga economie creșterea eficienței economice reprezintă un imperativ major al actualității. Acestui comandament, ce pune și în lața cercetării economice sarcini deosebite, îi este subordonat și volumul „Determinarea eficienței economice în produc-

ția agricolă” — autori Petre Săbădeanu și Florea Ciocoiu, — publicat la slîșitul anului trecut la EDITURA „CERES”. Autorii și-au propus să realizeze atât o analiză cu caracter metodologic asupra conceptului și indicatorilor de eficiență economică în general cit și aplicarea acestora la domeniul specific pentru producția agricolă. Astfel, două capitole ale cărții sînt consacrate dezvoltării conceptului de eficiență și prezentării unor opinii cu privire la perfecționarea indicatorilor de apreciere a eficienței economice în condițiile aplicării noului mecanism economic-financiar în agricultură (indicatorii producție netă și fizică, necesitatea determinării eficienței economice la nivelul consiliului agroindustrial, opti-

mizarea planului de producție ș.a.). O altă secțiune abordează probleme ale metodologiei de calcul al eficienței în producția vegetală și cea animală.

Valoarea muncii vii

● Pornind de la teza fundamentală a teoriei economice marxiste potrivit căreia cea care creează valoarea este forța de muncă, Gerhard Richter își propune în articolul „Bewertung der lebendigen Arbeit und Effektivität” (Evaluarea forței de muncă și eficiența), publicat în numărul 10/1983 al revistei „WIRTSCHAFTSWISSENSCHAFT” să comenteze ideea, formulată de unii economiști, cu privire la „subevaluarea muncii vii”. Dacă privim această problemă

prin mecanismul concret al costurilor de producție, al formării prețurilor, această tendință poate fi întemeiată, afirmă autorul. Se pot găsi, de asemenea, și unele explicații, cea mai importantă fiind aceea că nu dispunem de o metodologie îndeajuns de selectivă care să permită o cuantificare precisă a cantității de muncă încorporate în produsul final. Totuși, o asemenea problemă nu poate fi ignorată. Cel puțin două ar fi, în viziunea lui G.R., argumentele care susțin necesitatea unei analize economice aprofundate. Pe de o parte, competitivitatea produselor nu se poate realiza prin subevaluarea costului forței de muncă, deoarece această practică nu este validată în schimburile internaționale. Pe de

lucii concrete pentru asigurarea progresului rapid al țării. Pe lângă sublinierea importanței rezolvării problemei agrare, rezolvare care să țină seama de interesele vitale ale țărănimii, ei s-au aplecat cu competență și discernământ asupra problemei industrializării de care legau însuși viitorul țării și îmbunătățirea condițiilor de viață ale populației. Într-o formă sau alta ei militau pentru făurirea complexului economic național unitar, pentru dezvoltarea echilibrată a diverselor ramuri ale economiei naționale. În înfăptuirea procesului de industrializare a țării ei vedeau „cheia de boltă” a făuririi unei economii moderne, competitive în relațiile economice internaționale. Dacă în timpul Unirii și imediat după aceea unii dintre ei promovau principiile liberalismului economic, din motive lesne de înțeles, pe parcursul mai mult se observă orientarea spre o politică protecționistă, de încurajare și sprijinire a industriei autohtone. Înșiși I. Ghica, adept fervent al liberului schimb, admite că „un popor care muncește, produce și păstrează, nu poate să nu prospere, fie el supus libertății schimbului, fie el supus protecționismului”.⁶⁾ Pentru A. D. Xenopol, M. Kogălniceanu, G. Bariț, P. S. Aurelian, ca să menționăm doar cîteva nume prestigioase, făurirea unei industriei autohtone puternice nu putea fi lăsată pe seama inițiativei private. Pentru aceasta era necesară intervenția activă a statului prin pîrghiile economice-financiare și administrative de care el dispunea.

Locul liberalismului economic, proclamat ca politică oficială în momentul Unirii, trebuia să fie luat de protecționismul de stat, deoarece — cum remarcă A. D. Xenopol — „liberul schimb împiedică dezvoltarea industriei în țările cele mai înapoiate, care nu pot concura cu cele mai înaintate”.⁶⁾ Aceeași idee este susținută și de M. Kogălniceanu sub motiv că și alte state promovează o asemenea politică. De aceea — susține el — „vouă îi liber-schimbiști atunci cînd statele despre care v-am vorbit vor fi liber-schimbiste, dar pînă atunci nu am să fiu, nici nu pot să fiu”.⁷⁾ Pe drept cuvînt, gînditorii menționați apreciau că protejarea industriei depinde de condițiile specifice țării și de contextul relațiilor internaționale. Cînd, într-o țară industrializată, la începuturile sale, este firesc ca această ramură a economiei să

fie sprijinită prin taxe vamale, pînă cînd ea se va întemeia și se va împuternici, fiind astfel pusă la adăpost de concurența străină. În disputa dintre curentul protecționist și cel al liberului schimb din gîndirea economică burgheză, și gînditorii socialiști se pronunțau în favoarea protecționismului, bineînțeles, nu fără rezerve. Ei susțineau o asemenea politică în măsura în care prin aplicarea ei nu erau afectate interesele consumatorilor muncitori, interesele clasei muncitoare.

Trebuie precizat că în optica gînditorilor progresiști din a doua jumătate a secolului trecut și începutul secolului nostru, opțiunea pentru industrializarea țării nu însemna, pur și simplu, sublinierea necesității dezvoltării industriei ca ramură de bază a economiei naționale, ci orientarea preocupărilor populației active a țării în domenii productive, îndeosebi ale producției materiale, între care un loc de seamă, pe lângă industrie, îl ocupă și agricultura. De asemenea, ei acordau atenție comerțului intern și participării țării la circuitul economic mondial, precum și dezvoltării științei, învățămîntului și culturii în consens cu specificul economiei naționale. În pofida progreselor economice înregistrate, la sfîrșitul secolului al XIX-lea și începutul secolului al XX-lea, România continua să rămînă o țară slab dezvoltată, cu o industrie restrînsă și o economie cu un pronunțat caracter agrar. O parte a țării se afla încă sub dominație străină, iar capitalul occidental pătrunsese adînc în economia țării. Era deci firesc ca militanții progresiști și revoluționari să privească actul istoric al Unirii din 1859 doar ca o etapă într-un proces de largă convergență aflat în curs de desfășurare. Așa priveau lucrurile M. Kogălniceanu, G. Bariț și A. D. Xenopol și, de pe pozițiile burgheziei industriale, așa gîndeau C. Dobrogeanu-Gherea, Ioani Nădejde, M. Gh. Bujor ca exponenți ai clasei muncitoare. Era în interesul întregii social-democrații, remarcă C. D. Gherea, să lupte împotriva oricărei nedreptăți, inclusiv „împotriva tuturor acaparărilor naționale”; se avea în vedere atât social-democrația din țările cucerite, cit și cea din țările cuceritoare. În ceea ce o privește, social-democrația din țara noastră — sublinia Gherea — în 1917 — ea „tinde de fapt să apropie ceasul liberării și întregirii poporului românesc”.⁸⁾ Aportul socialiștilor, alături de celelalte forțe progresiste ale țării, la înfăptuirea actului istoric al Unirii din decembrie 1918 este dovada grăitoare a identității dintre principiile promovate și acțiunile lor practice. În același timp, desăvîrșirea procesului unității naționale invederează că un asemenea act nu putea fi decît opera întregului popor, a tuturor forțelor progresiste și democratice ale țării. „Desfășurarea evenimentelor istorice — relevă tovarășul Nicolae Ceaușescu — a demonstrat cu putere că Unirea de la 1 Decembrie 1918, care a dus la crearea statului național unitar român, a fost rezultatul nemijlocit al luptei hotărîte a celor mai largi mase populare, a întregului popor, un act în deplină concordanță cu drepturile inalienabile ale românilor, cu realitatea obiectivă, cu cerințele legitime ale dezvoltării istorice sociale”.⁹⁾ În acest moment istoric, de largă rezonanță în inima și cugetul poporului român, era continuarea unui proces marcat de Unirea de la 1859, de la a cărei înfăptuire se împlinesc anul acesta 125 de ani. Desigur, o perioadă scurtă în istoria milenară a unui popor, dar bogată în realizări și împliniri în care se regăsește și contribuția marilor noștri înaintași care au militat pentru unitatea națională, pentru înălțarea țării.

prof. dr. Ion BULBOREA

¹⁾ „O aruncătură de ochi asupra Unirii Principatelor” în vol. „Gîndirea social-politică despre Unire (1859)”, Ed. politică, 1966, p. 191, 192.

²⁾ Vezi „Românul”, nr. 2, 8/20 ianuarie 1859.

³⁾ D.P. Marțian, Opere economice, Editura Științifică, 1961, p. 71.

⁴⁾ P.S. Aurelian, „Opere economice”, Editura Academiei R.S.R., 1967, p. 70.

⁵⁾ Vezi „Enciclopedia Română”, vol. III, 1938, p. 266.

⁶⁾ A.D. Xenopol, Opere Economice, Editura Academiei R.S.R., 1967, p. 24.

⁷⁾ Texte din literatura economică în România, Secolul XIX, vol. I, Editura Academiei R.P.R., 1960, p. 327.

⁸⁾ Constantin Dobrogeanu-Gherea, Opere complete, vol. 5, Ed. politică, București, 1978, p. 60.

⁹⁾ Nicolae Ceaușescu, Expunere la Adunarea festivă consacrată sărbătoririi a 65 de ani de la făurirea statului național unitar român, în „Scînteia” din 2 decembrie 1983.

altă parte, în condițiile societății moderne, structura activităților și conținutul muncii au cunoscut evoluții noi, care nu pot fi ignorate în mecanismul de producție și în distribuția veniturilor obținute din muncă.

Privire în istoria chimiei

● Cartea pe care o propune Axente Sever Banciu spre lectură, „Descoperiri epocale în chimie”, publicată recent la EDITURA ALBATROS este elaborată în așa manieră încît să fie accesibilă unui cerc cititor mai larg de cititori. Nu o reprezentare aridă, în termeni de strictă specialitate, ci într-o alcătuire ce urmărește să încadreze faptul științific în contextul său social-istoric, să-i redea dimensiunea umană. Sînt

înălțate perioade de fertilitate imaginației și creativității în domeniul chimiei, în care observațiile și ideile noi se adaugă, corectează sau schimbă din temelii unele concepte moștenite. Modul de structurare a volumului este relevant pentru intențiile autorului — urmărirea evoluției acestei discipline științifice prin personalitățile care au contribuit la dezvoltarea sa. Tocmai pentru a reliefa mai pregnant dialectica dezvoltării chimiei, Axente Sever Banciu prezintă în prima parte a cărții descoperirile, de ordin teoretic și contextul ideatic în care acestea au avut loc, pentru ca în secțiunea a doua a volumului să se oprească în detaliu asupra invențiilor și inovațiilor cu aplicabilitate practică, asupra drumului — uneori sinuos și îndelungat —, pe care

l-au parcurs: multe descoperiri în chimia de la nivelul teoriei la cel al practicii sociale.

„Ciclurile lungi” — o ficțiune ?

● Propunîndu-și în articolul „A critical appraisal of long cycles”, publicat în numărul 4/1983 al revistei ECONOMIC IMPACT, să demonstreze realitatea ciclurilor lungi în economiile capitaliste, doi autori — Nathan Rosenberg și Claudio R. Frischtak — ajung la concluzia că această ipoteză nu poate fi adevărată practic. Desigur, statistica se pot constata anumite regularități de fluctuații în evoluția pe termen lung a economiilor respective. Mai greu de identificat sînt însă — opinează autorii — legăturile cauzale în-

FIȘE

tre această mișcare ciclică și dinamica inovației. Dacă ar fi să se urmeze teoria clasică a lui Kondratieff sau Schumpeter — afirmă autorii menționați — ar însemna să investim inovația cu capacitatea de a declanșa comitent o instabilitate ciclică și un impuls pentru creșterea economică. Or, fenomenul inovațional nu are un aspect omogen, ci se cere, la rîndul său, desfășurat pe mai multe faze: invenție, inovație (aplicarea invenției), difuziune și etapa investițională. În practica economică, susțin autorii, indică o lipsă de concordanță între aceste faze (care urmează legități specifice) și efecte felurite asupra proceselor economice.

INCIDENȚA NEGATIVĂ A INSTABILITĂȚII VALUTARE ASUPRA ECONOMIEI MONDIALE (I)

CURSUL dolarului a înregistrat la începutul lunii ianuarie a.c. un nivel record pentru ultimii aproape zece ani. Acest fapt a adus și mai mult în centrul actualității problema instabilității valutare — realitate care se înscrie între cauzele majore ale dificultăților din economia mondială. Oscilațiile permanente și de amploare ale cursurilor valutare din tot acest interval au avut puternice implicații negative, deoarece au făcut incerte temeinicia calculelor economice, evoluția tranzacțiilor, administrarea disponibilităților și angajamentelor, echivalența schimburilor cu străinătatea. Rezultatul oricărei operațiuni comerciale sau financiare externe a devenit nesigur, riscant, fiind adesea determinat hotărâtor de modificarea raportului valoric dintre valutele în care se efectuează decontarea, un element ajuns cu totul imprevizibil. În fapt, fluctuațiile continue și atingerea unor niveluri neașteptat de ridicate sau de coborâte ale cursului diferitelor valute au creat probleme și au fost cauza unor însemnate pierderi pentru participanții la circuitul economic internațional.

Ca o dovadă grăitoare stau efectele evoluției situației monetare din ultimul timp. După ani în șir în care nestăvilita slăbire a dolarului și întărire a anumitor monede, în special marca vest-germană, au creat nenumărate greutăți și pierderi efective, de câțiva vreme la ordinea zilei se află o totală inversare de situație, datorită cursului nejustificat de ridicat al monedei americane. Urmările reprecierii puternice a dolarului, cu peste 11% numai în cursul anului 1983, sînt multiple și se resimt în toate țările. Spre exemplu, întărirea monedei americane a anulat practic efectele pozitive ale scăderii înregistrate de prețul petrolului, întrucît plățile trebuie efectuate de toate țările importatoare în dolari apreciați. S-a calculat, de exemplu, că R.F. Germania trebuie să plătească acum barilul de petrol cu 3,5 mărci mai mult față de începutul semestrului II 1983, deși costul nominal în dolari al petrolului a scăzut între timp cu 3%. În ce privește Franța, s-a anunțat că factura importurilor de petrol și materii prime sporește cu 2 miliarde franci pentru fiecare creștere cu 10 centime a cursului dolarului, calculată pe bază anuală, rezultatul preliminar fiind o majorare a deficitului balanței comerciale în 1983 cu aproximativ 6 miliarde franci.

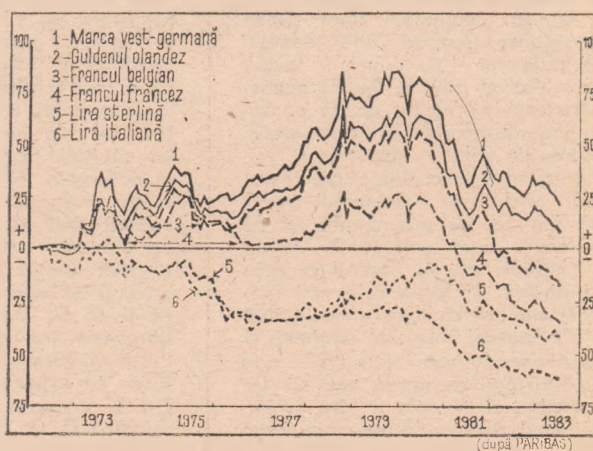
Impactul este puternic și pe plan financiar. Țările în curs de dezvoltare cele mai sărace au fost nevoite să angajeze aproape în totalitate în dolari creditele obținute de la instituțiile bancare în perioada 1979—1982 (în sumă de 137 miliarde dolari), trebuind implicit să plătească și dobânzile în dolari. Conform calculelor făcute de Banca Federală de Rezerve din New York, dacă țările în cauză angajau creditele în aceeași structură de valute în care se derulează comerțul lor exterior și foloseau structura respectivă la refinanțarea împrumuturilor în dolari ajunse la scadență, ar fi realizat o economie de peste 30 miliarde dolari.

Într-o situație dificilă se află o parte din operatorii de pe piețele valutare, care se așteptau la o scădere a nivelului cursului dolarului spre sfîrșitul anului 1983 și care au amînat rîscumpărările pentru acoperirea unor operațiuni, ori care au vîndut dolari în descoperit fără a încheia operațiuni la termen și astfel au trebuit să suporte consecințele unei neprevăzute creșteri a cursului respectiv. Este interesant că și unele dintre companiile petroliere au procedat așa, aflîndu-se la sfîrșitul anului trecut în situația de a se acoperi prin cumpărări de dolari la un curs calificat ca „anormal” de ridicat.

Dar, efectele negative sînt importante chiar pentru S.U.A. S-a anunțat că repreciera dolarului a provocat în perioada 1980—1982 o scădere a competitivității mărfurilor americane de circa 28%. Din această cauză, pentru prima oară după 12 ani S.U.A. au înregistrat anul trecut un deficit în schimburile cu țările membre ale Pieței comune estimat la peste 1 miliard dolari, fără a mai vorbi de totalul deficitului balanței comerciale americane care a fost preliminar în jur de 80 miliarde dolari, adică aproape dublu față de 1982. Datorită incidentei întăririi dolarului asupra competitivității în schimburile cu străinătatea — estimează „The Economist” (17 decembrie 1983) — produsul național brut al S.U.A. s-a redus cu 2,25% între

1980 și 1983 față de situația în care dolarul nu ar fi fost supraprevaluat și din aceeași pricină au fost pierdute peste un milion de locuri de muncă într-o perioadă în care problema șomajului a devenit atît de acută.

Potrivit unor comentarii apărute în țările occidentale, în aprecierea elementelor determinante ale evoluției situației monetare trebuie pornit de la evidența lucrurilor așa cum apare după cei peste 10 ani de existență a cursurilor valutare fluctuante. După cum s-a dovedit, **nivelul cursurilor de schimb a fost determinat în mare parte de repercusiunile măsurilor de politică a statelor și nu de acțiunile întreprinse de băncile centrale. Iar modificările raporturilor de curs s-au petrecut arareori lent, treptat, producîndu-se de regulă abrupt ca o reflec-**

țare a reacției piețelor valutare la previziunile referitoare tocmai la măsurile de politică economică ce ar urma să fie adoptate de guverne. La toate acestea trebuind să se adauge influența esențială a forțelor pieței, care constituie trăsătura definitorie a sistemului actual de formare a raporturilor de valoare dintre monede.

După cum se știe, instituirea sistemului cursurilor valutare fluctuante, cu peste un deceniu în urmă, a fost prezentată ca o măsură ce devenise imperios necesară pentru ajustarea unor structuri perimate. Se argumenta atunci că rigiditatea sistemului valutar existent împunea constrîngerii, cu efecte dăunătoare, în politica economică și împiedica formarea unor raporturi de valoare realiste între monede. Fluctuarea liberă, în funcție de jocul cererii și ofertei, era considerată că va aduce corectivul, oferind ca principal avantaj o concordanță statornică a cursurilor de schimb cu realitățile economice.

Modificarea mecanismului esențial de formare a cursurilor valutare s-a înscris ca punct culminant al unor succesive mutații intervenite în timp, momentul 13 martie 1973 marcînd încetarea funcționării în fapt a sistemului monetar internațional și intrarea în ceea ce s-a afirmat pe drept cuvînt că este o lipsă de sistem. Pentru că, în locul unui ansamblu de reguli și mijloace destinate să imprime o anumită disciplină pe plan monetar nu a fost pus ceva similar și definit, ceva în măsură să substituie într-adevăr ceea ce se desființa. În această privință, este concludentă declarația făcută ulterior de Gordon Richardson, guvernatorul Băncii Angliei, că în momentul cînd a încetat să funcționeze sistemul monetar creat la Bretton Woods nu exista nici o altă formulă pregătită care să-l poată înlocui corespunzător și, de aceea, la o privire retrospectivă, modul cum s-a trecut de la un sistem la altul apare nesatisfăcător.

Radu NEGREA

(Continuare în pag. 30)

Politici industriale de restructurare

VIRULENȚA manifestărilor de criză care zguduie economia mondială de aproape un deceniu a pus în fața tuturor statelor, într-o dimensiune calitativ nouă, problema găsirii mijloacelor de depășire a impasului. Formele în care economiile naționale sau diversele grupuri de state înțeleg să acționeze sînt strîns legate de interese proprii, de modul în care ele concep cooperarea internațională și nu în ultima instanță de potențialul fiecărei economii naționale. Dezbaterile găzduite de „Revista economică” pe tema „Procese și fenomene actuale din economia mondială” au relevat în mai multe rânduri diversele orientări ale politicilor economice adoptate de statele lumii pentru înfăptuirea unor restructurări industriale. Din acest proces de reorientare și restructurare nu lipsesc economiile occidentale, deși intensitatea cu care el se manifestă este fluctuantă și nici obiectivele nu pot fi caracterizate într-un tot prin coerență.

De la bun început se cuvine să subliniem faptul că tendințele de restructurare din economiile capitaliste se manifestă cu multă încetineală și că în cele mai multe cazuri acestora le sînt preferate măsuri protecționiste care asigură un profit ridicat ramurilor devenite necompetitive; efectele pe termen scurt ale protecționismului însă nu justifică, în ultimă instanță, întîrzierea procesului de ajustări structurale. În aceste state există o contradicție deschisă între susținătorii politicii de modificare structurală a producției în ritm rapid și cei care susțin încetinirea acestui proces. În timp ce aceia care fac parte din primul grup vîd în modificarea structurală o premisă a îmbunătățirii poziției concurențiale pe plan extern, ceilalți consideră, pe de o parte, ca printr-o asemenea modificare se primejduiește existența unor întregi ramuri ale economiei, iar, pe de altă parte, protecționismul față de concurența externă ar crea posibilități sporite în domeniul inovării tehnologice. De altfel, urmărind cu atenție economia occidentală din ultimul deceniu, constatăm de fapt că schimbările din structura pe ramuri a producției reprezintă în principal o reflectare a evoluției ciclice conjuncturale și mai puțin o modificare structurală propriu-zisă. Această nu înseamnă că procesul nu are loc, ci că el se desfășoară în primul rînd în interiorul ramurilor, fără a influența fundamental sistemul economic în ansamblu.

Un alt aspect pe care nu îl putem omite este corelarea modificărilor de structură cu direcțiile evoluției științei și tehnologiei. Este relevant, în acest sens, faptul că, chiar în condițiile stagnării activității investiționale, cheltuielile de cercetare-dezvoltare s-au menținut aproape neschimbate ca pondere

în cifra de afaceri a întreprinderilor. Importanța care se acordă acestui capitol este subliniată de creșterea subvențiilor acordate de stat activității de cercetare-dezvoltare și de încurajare a formării de carteluri în domeniul cercetării și inovării tehnologice. Un asemenea proces este mai evident în Europa occidentală, decurgînd din preocuparea pentru reducerea decalajelor tehnologice care o despart de Japonia și Statele Unite ale Americii.

Din punct de vedere strategic, examinînd orientările de politică industrială ale principalelor puteri economice occidentale se poate contura o tendință de bază cu influență asupra direcțiilor fundamentale de modificări structurale, și anume **sporirea aportului cercetării-dezvoltării în procesul creșterii economice**. Faptul este atestat nu atît de volumul cheltuielilor alocate în acest scop ci, pe de o parte, de axarea dezvoltării producției pe investiții de raționalizare și modernizare — paralel cu scăderea volumului și rolului investițiilor noi și de extindere a capacităților de producție — și pe de altă parte de concentrarea activității de dezvoltare tehnologică în cadrul firmelor producătoare și pe un interes în creștere pentru cercetarea științifică fundamentală. Dacă ne referim la una din cele mai dinamice ramuri industriale se constată **transformarea procesului construcțiilor de mașini într-o producție de asamblare din elemente finite și părți**; principial building block (al blocurilor constructive) bazat pe standardizare și tipizare, datorită repetabilității maxime a subsansamblelor, prezintă avantajul reglărilor rapide, reducerii timpului de proiectare, construcție și reparație, al reducerii utilajelor de producție folosite și a prețului produsului finit, precum și avantajul creșterii productivității muncii. O altă tendință în cadrul aceleiași ramuri o reprezintă **automatizarea producției de serie mică și medie** din ramurile construcției de mașini, prin generalizarea utilajelor cu comandă program și a centralelor de prelucrare în fluxul tehnologic, precum și prin accelerarea robotizării producției.

Preocupările de modernizare sînt evidențiate de creșterea cu 33 la sută a investițiilor pentru mașini și utilaje între anii 1975 și 1980 în economiile R.F.G., Franței, Italiei și Angliei; ca urmare, între 1973 și 1982, consumul de oțel pe unitatea de investiție și de valoare adăugată în producția industrială a S.U.A., Japoniei și a țărilor din Piața comună a scăzut cu 25 la sută pînă la 30 la sută.

Ideea care transpare din toate aceste elemente este rolul fundamental al ramurii mașinilor-unelte pentru dezvoltarea ramurilor noi. Centrul de greutate al

preocupărilor din industria mașinilor-unelte se mută însă de la simpla dotare la creșterea randamentului mașinilor. Această preocupare se evidențiază și în comportamentul comerțului exterior. De exemplu, în importul vest-european grupa de mașini, utilaje și echipament de transport și-a menținut în toată perioada 1970—1982 o pondere relativ constantă — în jurul valorii de 22 la sută, volumul importului la această grupă sporind de peste 5 ori.

În mod firesc se pune întrebarea: ce efect are concentrarea atenției politicii industriale asupra ramurii mașinilor-unelte pentru participarea respectivelor țări la comerțul internațional?

Datele statistice indică creșterea ponderii schimburilor de părți componente și accesorii în valoarea fluxurilor de comerț cu mașini-unelte ca și în general în comerțul cu produse ale ramurii construcțiilor de mașini. Pe de altă parte, după cum atestă un recent studiu elaborat de Comisia Pieței comune¹⁾, între 1970 și 1981 a avut loc și un proces de creștere a ponderii importului de mașini-unelte în consumul intern. În R.F. Germania, ponderea importurilor în consumul intern a crescut de la 10,5 la sută în 1970 la 16,5 la sută în 1981, în Franța de la 35,7 la sută la 38,2 la sută, în Italia de la 21,7 la sută la 29,9 la sută, iar în Anglia de la 34,1 la sută la 50,1 la sută. Explicația unei asemenea evoluții, caracteristică și sectorului autovehiculelor și, în general, celui al produselor de uz industrial se situează deasupra fluctuațiilor ciclice ale conjuncturii, respectiv evoluției proprii producției industriale și produsului intern brut. Studiul menționat relevă tocmai existența unei elasticități scăzute între preț și volumul importului și a unei elasticități constante, în ciuda fluctuațiilor ciclice, în raport cu produsul intern brut. Pe segmentul specific al construcțiilor de mașini, elasticitățile importului la produsul intern brut confirmă ideea că problema competitivității se pune în primul rînd sub unghiul unei rezistențe mai mici față de import, valorile acestora exprimînd evoluția fenomenelor de specializare internațională.

O altă situație evidentă este relevată de evoluția importurilor de bunuri de investiții în țările din C.E.E. Importurile de bunuri de investiții s-au majorat într-un ritm mediu anual de 8 la sută, depășind net ritmurile de creștere ale tuturor celorlalte importuri. În comparație cu importul total de produse manufacturate al Pieței comune, cel de bunuri de investiții este mult mai dinamic, iar ponderea importurilor extracomunitare în producția de bunuri

¹⁾ Economie Européenne, nr. 16/1983. Bruxelles

de echipament a sporit de la 7 la sută în 1970 la 13,5 la sută în 1980, în timp ce la grupa întregă de produse manufacturate creșterea a fost de la 8,8 la sută la 13,8 la sută în același interval.

Formele prin care se aplică politicile industriale de restructurare implică o creștere a rolului statului în economie prin subvenționarea directă a activității de cercetare-dezvoltare, aplicarea de facilități fiscale întreprinderilor angajate în programe de modernizare și restructurare a producției, încurajarea formării de carteluri în domeniul cercetării-dezvoltării și relaxarea legislației anti-trust în domeniul producției și exportului. Obiectivul pe termen lung al unor asemenea acțiuni, cel puțin declarat, este de a îmbunătăți condițiile unei competitivități selective a economiei, care să se degajeze de activitățile stagnante sau implicând o intensitate ridicată a folosirii forței de muncă și să axeze economia pe activitățile tehnologice ale viitorului²⁾. Scopul declarativ trebuie înțeles cu precauțiunea cuvenită: nici unul din statele capitaliste nu este dispus să renunțe la unele sectoare industriale, chiar dacă ele s-au dovedit a fi vulnerabile în actuala criză structurală. În asemenea ramuri, restructurarea are conținutul unei raționalizări, modernizare vizând chiar o întărire a poziției competitive pe plan mondial. Acesta este cazul siderurgiei, construcțiilor navale, industriei textile și confecțiilor în R.F. Germania, Franța și Japonia, al industriei cărbunelui în R.F. Germania, automobilelor în Franța, petrochimiei și aluminiului în Japonia.

În schimb, politicile industriale au conturat în mod evident direcții prioritare de dezvoltare și promovare a unor ramuri, accentul fiind diferențiat în funcție de nivelul specific al dezvoltării tehnologice. Astfel, în R.F. Germania prioritățile politicii industriale includ: aviația civilă și tehnologia spațială, calculatoarele, electronica și semiconductorii, energia nucleară și tehnologiile alternative de producere a energiei, mașinile-unelte și telecomunicațiile. În Franța, unde programul de „reindustrializare” se suprapune pe o politică de recucerire a pieței interne, obiectivele sînt mai diverse, incluzînd, pe lângă cele urmărite în R.F. Germania și ramurile mașinilor de birou, microelectronicii, electronicii de consum, roboticii, tehnologiilor marine, biotehnologiei și construcției de mașini grele.

²⁾ *Problèmes économiques*, nr. 1338, 1983.

³⁾ *International Trade, Industrial Policies and the Future of American Industry*, Washington, 1983.

Înainte de a examina sectorial citeva **politici industriale** din unele țări capitaliste, se cuvine să precizăm că **acestea nu trebuie confundate cu politicile macroeconomice** (axate în esență pe problemele inflației și șomajului). Politicile industriale au drept obiectiv să îmbunătățească productivitatea și competitivitatea pe termen lung a ramurilor industriale naționale, prin luarea în considerare a obiectivelor naționale de dezvoltare și a concurenței internaționale. În Franța, de exemplu, selectarea ramurilor cărora li se acordă prioritate s-a făcut pe baza probabilității unui succes internațional de competitivitate pe termen mediu.

Opțiunea care s-a făcut în Franța în direcția dobîndirii unei independențe energetice, încă din 1974, prevede ca în 1985 circa 55 la sută din consumul de energie electrică să fie asigurat prin producția centralelor nucleare, acestui sector alocîndu-i-se anual, de la buget, fonduri de 6 miliarde dolari. Pivotal realizării proiectului îl reprezintă societatea de stat Electricité de France și compania Framatome, angajate într-un program de dezvoltare a reactorilor cu apă ușoară și de vitrifiere a deșeurilor radioactive lichide. Dezvoltarea acestor tehnologii este urmărită cu dublul scop de asigurare a independenței energetice și al creării unui sector de export competitiv într-un domeniu de interes imediat pentru majoritatea statelor lumii. Pe de altă parte, într-o optică care asociază din nou competitivitatea internă cu cea externă, cel de al 8-lea plan francez (1981-1985) a definit șase sectoare drept strategice pentru viitor: electronica, tehnologii energetice alternative, tehnologii marine, mașinile-unelte și roboți industriali, biotehnologia și industria aerospațială, pentru dezvoltarea cărora sînt alocate, de la buget, fonduri de 25 miliarde dolari, cea mai mare parte a acestor fonduri fiind orientată spre cercetare-dezvoltare.

Realizarea obiectivelor de politică industrială este urmărită de stat prin folosirea unui complex de pîrghii care îi stau la dispoziție și a căror administrare se face prin raportare permanentă la reacția pieței, politica industrială fiind frecvent condusă pe principiul corectării pieței, dacă aceasta din urmă nu reacționează favorabil la direcțiile indicative ale autorităților guvernamentale.

În Japonia, de exemplu, dezvoltarea sectoarelor de mașinile-unelte, a roboticii, calculatoarelor și semiconductorilor este stimulată printr-un complex de

măsuri vizînd, în domeniul fiscal și financiar, acordarea de stimulente fiscale pentru achiziționarea de produse japoneze, credite fără dobîndă (cu condiția ca cercetările de dezvoltare să fie incununate de succes); în cel al dezvoltării tehnologice: subvenții pentru activitatea de cercetare-dezvoltare și comenzi guvernamentale pentru proiecte dezvoltate de firme japoneze sau de către acestea în comun cu firme străine, achiziții guvernamentale preferențiale din producția internă; în domeniul politicii de investiții și comerț, restricții la efectuarea de investiții de către concurența străină, credite de export și protecție la import; în domeniul administrativ: naționalizări, organizarea de carteluri de export controlate de guvern și de companii de leasing cu participația de capital a guvernului, pusă la dispoziția întreprinderilor mici și mijlocii.

În R.F. Germania, procesul de restructurare și de aplicare a politicii industriale este mai puțin evident decît în alte țări, datorită modului specific de definire a acesteia, prin sistemul consultărilor între autoritățile federale și locale de pe o parte, sindicate și asociațiile industriașilor pe de altă parte. Ministerul federal pentru prognoză și tehnologie alocă anual circa 3 miliarde dolari pentru dezvoltarea sectoarelor industriei aerospațiale, calculatoarelor, electronicii, energiei, mașinilor-unelte și telecomunicațiilor. O parte însemnată a bugetului acestui minister este consacrată societății Fraunhofer care înglobează 28 de institute de cercetări în domeniul industrial și al cărei scop este, între altele, de a contribui la introducerea rapidă a noilor tehnologii în industrie.

Spre deosebire de ceea ce se întîmplă în Japonia sau în Europa occidentală, nu se poate încă vorbi, așa cum se afirmă și într-un studiu al Asociației sindicate-industrie din S.U.A. (LICIT)³⁾, despre conturarea unei politici industriale coerente în S.U.A. Aici predomină încă tezele așa-ziselor avantaje, ale protecționismului, în umbra cărora procesele de ajustare vor avea loc în mod natural. Dimpotrivă, avantajele tehnologice ale unor ramuri ale industriei americane conduc unele cercuri conservatoare la formularea unor recomandări adresate guvernului în direcția întăririi protecționismului comercial, a căutării de măsuri de reciprocitate care să asigure menținerea poziției americane pe alte piețe.

dr. Eugen DIJMĂRESCU

Incidența negativă a instabilității valutare

(Urmare din pag. 28)

Consecințele au sancționat, de altfel, caracterul improvizat al încercărilor de soluționare a unor probleme de o asemenea complexitate, prezentînd o importanță vitală pentru toate țările. Schimbările intervenite au fost rodul acțiunii principalelor țări capitaliste care nu au ținut sau nu au vrut să țină seama de repercusiuni, de consecințele grave ce aveau să apară pe un plan general, pentru ca mai apoi să resimtă, la rîndul lor, din plin, urmările unor hotărîri prin care se instaură, într-un mod conștient, instabilitatea.

Mai cu seamă în materie de cursuri, schimbarea structurală operată nu a rezistat la proba timpului, rezultatele fiind de parte de așteptări. Și aceasta în special în obținerea stabilității, alături de necesară în relațiile valutare care au o incidență

directă asupra întregului ansamblu de relații economice internaționale. Ideea susținută de promotorii noului sistem era că, după unele oscilații inerente pentru rodarea mecanismului, urma să se instaureze o mai bună stabilitate a cursurilor decît existase mai înainte, fără tensiuni și pierderi rezultate din intervenții masive pe piață ale autorităților, tocmai datorită promisiilor adaptării de la sine a raporturilor valorice dintre monede la condițiile obiective economice. Or, efectul sistemului adoptat s-a dovedit a fi, dimpotrivă, existența în permanență a incertitudinii, tensiunii și schimbării. Este de ajuns să fie privită reprezentarea grafică a evoluției principalelor valute în toți acești ani pentru a avea imaginea unor adevărate seisme, neconținute în toată perioada și accentuate deosebit spre începutul actualului deceniu. Și nu trebuie uitat că în perioada de maximă tensiune, cursurile valutare au înregistrat fluctuații ample, de cîteva procente, pe parcursul unei singure zile și că deprecierea sau deprecierea anumitor valute a atins proporții chiar de 30% în cursul unui trimestru, situații ce fac orice comentariu de prisos.

Perspective macroeconomice britanice

PROGNOZELE Institutului național de cercetări economice și sociale din Anglia anticipază o perspectivă mai puțin optimistă pentru 1984, respectiv o creștere de numai 2%, față de cea de 3% avută în vedere de Trezorerie.

Împrumuturilor în sectorul public, institutul consideră că actuala politică economică va duce la menținerea în 1985-1986 a aceluiași nivel ridicat al cererii înregistrat în 1983, împrumuturile acordate acestui sector urmînd să

Anglia — prognoze economice

	Producție (modificări în % față de anul anterior)	Șomaj (trim. IV) (mil.)	Soldul balanței de plăți de plăți (mrd. £)
1983 *	2,2	2,9	1,7
1984	2,0	3,1	0,2
1985	1,0	3,3	-0,4
1986	1,4	3,4	0,2
1987	1,5	3,5	0,1
1988	1,6	3,5	0,0

*) Estimări

Sursa: Financial Times

Institutul consideră că anul 1984 va însemna, în fapt, menținerea stagiunii economice pentru ca numai în 1985 în Anglia să apară primele semne reale de înviorare. Pornind de la premisa menținerii actualei politici economice, institutul apreciază că în 1985 șomajul va afecta circa 3,3 mil. persoane — excluzînd pe absolvenții diferitelor forme de învățămînt — iar inflația va crește pînă la nivelul de aproape 7%.

Deși guvernul și-a făcut cunoscută intenția de a stimula reducerea

reprezintă 3% din venitul național.

În afara unei anumite îmbunătățiri în situația investițiilor în fonduri fixe, sursa citată nu are în vedere majorări pe ansamblul activității investiționale. Principalul stimulent va trebui să îl constituie, potrivit prognozelor institutului, înviorarea exporturilor care sînt așteptate să înregistreze în 1984 o creștere cu 4% în volum față de 1983.

Importurile sînt așteptate să crească cu 4% în 1984 și cu numai 2,5% în 1985.

Buget de austeritate în Olanda

BUGETUL anunțat de guvern pentru anul financiar 1984 își propune în primul rînd redu-

cerea șomajului (care afectează 17,5% din forța de muncă a țării) și menținerea standar-

dului de viață, în condițiile în care o mare parte a populației detine salarii din categoria celor mai scăzute. Guvernul speră să-și atîngă scopurile urmărite, acordînd prioritate absolută dezvoltării industriei, în sensul stimulării investițiilor. În prezent, aproximativ jumătate din companiile olandeze își închid conturile cu pierderi după plata taxelor, iar investițiile au atins — ca pondere în totalul capitalului firmelor — cel mai scăzut nivel de după război, arată ziarul „Financial Times”. Pentru a se veni în sprijinul industriei în general, și a celei mici și mijlocii în special, urmează a fi extinse stimulentele de ordin financiar, în primul rînd reducerea diferitelor taxe asupra companiilor.

Ca o măsură vizînd totodată și reducerea cifrei șomajului, urmează să se treacă la diminuarea timpului de muncă al celor încadrați, cu reducerea corespunzătoare a salariilor. Măsura este, desigur, privită cu neîncredere de sindicate, deși guvernul a dat asigurări în legătură cu posibilitatea ca cei afectați de reducerea timpului de muncă să găsească de lucru în timpul liber, în afara serviciului de bază.

În sfîrșit, o altă cale de diminuare a deficitului bugetar o reprezintă, în concepția guvernului, reducerea drastică a cheltuielilor sociale.

Programe de dezvoltare

MALAYEZIA: obiective ale actualului plan cincinal

CEL de-al patrulea plan cincinal al Malayeziei (1981-1985) pune un accent prioritar pe dezvoltarea industrială a țării. Aceasta presupune, printre altele, realizarea unei creșteri medii anuale a P.L.B. de 7,6-7,8%, reducerea la minimum a ratei șomajului, menținerea ratei inflației în jurul nivelului de 6-7%, asigurarea unei balanțe de plăți excedentare paralel cu creșterea exporturilor într-un ritm mediu anual de 9,7%, iar a importurilor — cu 8,6%.

Obiectivele principale ale planului cincinal, definite de autoritățile malayeziene, se referă la: sporirea randamentelor în agricultură, extinderea și diversificarea sectorului industrial, modernizarea sectorului financiar, promovarea în continuare a exporturilor, stimularea substituirii importurilor, întărirea de noi locuri de muncă și creșterea nivelului de trai protejarea mediului înconjurător, asigurarea dezvoltării echilibrate în plan regional (prin acordarea unei atenții deosebite regiunilor slab dezvoltate din estul țării).

În domeniul industrial, în viitor un accent prioritar urmează a fi pus pe: producția destinată exportului — ramurile care pot asigura folosirea unui volum mare de forță de muncă (de exemplu industria textilă sau cea de produse electronice); industriile bazate pe utilizarea resurselor agricole și a altor resurse proprii (prelucrarea cerealei, a caucuciului, a uleiului de palmier, a cositorului); sectoarele industriale în măsură să asigure introducerea de tehnologii noi, moderne, stimulînd totodată creșterea nivelului de calificare a forței de muncă. Ca obiective ferme de investiții pot fi citate: un laminor de oțel, o fabrică de fier spongios, o uzină de rafinare a aluminiului, câteva fabrici de ciment, precum și unități pentru prelucrarea produselor agroalimentare.

În sectorul energetic, în cursul actualului plan cincinal urmează să fie finalizate lucrările la centralele hidroelectrice de la Kening (120 MW) și Kenyr (400 MW), la termocentrala de la Passir Gudang (240 MW) și cea pe gaze naturale de la Connaught Bridge (160 MW); este prevăzută realizarea și a unor centrale electrice noi, cum sînt hidrocentrala de la Pelagus (100 MW, în statul Sarawak), termocentrala de la Port Kelang (statul Selangor), termocentrala pe bază de gaze naturale de la Paka (statul Trengganu).

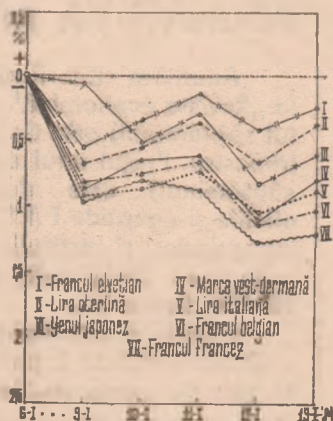
În domeniul comerțului exterior, se preconizează sporirea exportului de produse prelucrate industrial (care vor ajunge să dețină o pondere de 24,2% în exportul malayezian, în special produse textile și electronice).

În cadrul relațiilor comerciale româno-malayeziene, țara noastră livrează autocamioane, produse metalurgice, îngrășăminte chimice, achizițiile din această țară constînd în principal din materii prime (cositor și cauciu natural). Materializarea primului obiectiv de cooperare economică, și anume linia de asamblare a autocamioanelor „Roman diesel”, de la Pekan, a deschis noi perspective relațiilor dintre cele două țări.

Rodica NEGESCU

EVOLUȚII MONETARE

LA ÎNCEPUTUL perioadei 9-13 I, tendința de consolidare a poziției dolarului S.U.A., manifestă din cursul întregii săptămîni precedente, s-a accentuat, atînguindu-se niveluri record ale cursurilor față de majoritatea valutei occidentale. Procesul a fost motivat atît de factori fundamentali legați de evoluția pe termen mediu a activității economice în S.U.A. (se estimează oficial că în 1984 volumul investițiilor de capital va spori, în termeni reali, cu circa 9,4% pe an, prima asemenea creștere după un declin înregistrat succesiv la acest indicator în ultimii trei ani; se așteaptă, totodată, de către majoritatea observatorilor, ca în anul în curs nivelul dobînzilor la fondurile în dolari să rămîna ferm, ritmul inflației să se accelereze ușor față de cel de circa 4% pe an estimat pentru anul 1983, iar ritmul de creștere a P.N.B. real să se situeze la circa 4,5-5%, de la 6% cit se prelină pentru 1983), cit și de o serie de factori de influență pe termen scurt (restringerea sub așteptări a masei monetare în circulație în noua săptămîină de raportare). Aprecierea cursului dolarului de la începutul intervalului a făcut necesară intervenția unor bănci centrale (se estimează că, în ziua de luni 9 ianuarie a.c., numai Banca Federală a R.F. Germania a vîndut direct pe piața valutară între 300 și 600 milioane dolari). Publicarea știrilor potrivit cărora reprezentanții băncilor centrale vest-europene întruniți la Banca Reglementelor Internaționale au hotărît să nu intervină concertat pentru stoparea tendinței de apreciere rapidă a cursului dolarului a alimentat ulterior presiunile „à la hausse” asupra acestei valute. Ulterior, cursul dolarului a slăbit, atît ca efect al închiderii de poziții pen-

Evoluția cursurilor principalelor valute occidentale față de dolarul S.U.A. în perioada 9-13 I; bază: 6 I 84

tru realizarea de profituri de către numeroși operatori de devize, cit și ca efect al speculațiilor legate de o posibilă majorare a dobînzilor interne în R.F. Germania pentru contracararea influențelor aprecierii abrupte a dolarului asupra economiei.

În primele zile ale săptămîinii actuale, cursul dolarului a continuat să piardă teren, înregistrîndu-se și căderi abrupte în zilele de 16 și 17 ianuarie 1983. În intervalul 9-13 ianuarie, cursurile principalelor valute occidentale față de dolar au prezentat următoarea evoluție (se dau nivelurile atinse în ziua de 13 ianuarie, comparativ cu cele din ziua de referință de 6 ianuarie a.c.): lira sterlină 1,4025 dolari/liră (față de 1,4075 dolari/liră), francul elvețian 2,2450 franci/dolar (2,24), marca vest-germană 2,8325 (2,81), francul belgian 57,78 (57,20), francul francez 8,67 (8,5650), lira italiană 1716 (1701), yenul japonez 234,50 (233).

Dobînzile la fondurile în principalele eurovalute au prezentat următoarea evoluție (se dau nivelurile de ofertă la depozitele pe 6 luni din zilele de 6 și 13 ianuarie a.c.) eurodolari 10,125 și 10,25%, euromărci vest-germane 6,25 și 6,50%, eurofranci elvețieni 4,0625 și 4,1875%, eurolire sterline 9,8875 și 9,8125%.

La ultimul fixing de la Londra din ziua de 13 ianuarie a.c. prețul aurului s-a situat la 373,25 dolari/uncie, comparativ cu 375,25 dolari/uncie la ultimul fixing din săptămîina precedentă. —

Gheorghe MUNTEAN
Alexandru OLTEANU

Revista ECONOMICA

Ediție de Consiliul Suprem al Dezvoltării Economice și Sociale — Institutul Central de Cercetări Economice

Sumarul nr. 3 din 20 ianuarie 1984

SPIRIT REVOLUȚIONAR, NOVATOR ÎN GÎNDIRE ȘI ACȚIUNE

- O viziune originală, revoluționară cu privire la democratismul statului nostru socialist (Marin Neagu) 2
- Rolul revoluției tehnico-științifice în gândirea tovarășului Nicolae Ceaușescu (Constantin Bărlă) 4
- Concepția președintelui Nicolae Ceaușescu privind promovarea unor noi relații economice internaționale (Alexandru Puiu) 6

125 DE ANI DE LA UNIREA MOLDOVEI CU MUNTENIA

- Moment crucial în constituirea statului național român modern (Mircea Mușat) 8
- Impulsionarea dezvoltării economice sub influența Unirii (Vasile Nicolae) 10
- Masele populare — factorul decisiv în înfăptuirea Unirii (Ion Ardeleanu) 12

ECONOMIE NAȚIONALĂ

- Realizarea exemplară a sarcinilor de plan. Nivelul tehnic și calitativ al produselor — în centrul preocupărilor (Viorel Coandă) 14
- Priorități în mecanismul aprovizionării tehnico-materiale (Aurel Orvas) 16
- Campania agricolă de primăvară. Respectarea întocmai a tehnologiilor — condiție esențială în realizarea unor recolte înalte (Gh. N. Iosif) 18
- Noua revoluție agrară și factorul uman (Heana Stănescu) 20
- Autogestiunea în întreprinderi: răspunderi, acțiuni, rezultate. Exigențe ale creșterii eficienței activității productive (Radu Ciurileanu) 22

CONDUCERE — ORGANIZARE

- Costul noncalității. Componenta organizatorică a efortului de îmbunătățire a calității produselor (Niță Caragea) 24

ȘCOLI • CURENTE • ECONOMIȘTI

- Economisti români, militanți pentru unitate națională (II) (Ion Bulborea) 26

ECONOMIE MONDIALĂ

- Incidența negativă a instabilității valutare asupra economiei mondiale (I) (Radu Negrea) 28
- Politici industriale de restructurare (Eugen Dijmărescu) 29
- Tendințe — conjuncturi 31

ÎN SUPPLEMENT: Probleme ale activității consiliilor populare

IN THIS ISSUE

- A genuine and revolutionary vision on the democratism of our socialist state (Marin Neagu) 2
- The role of the technical and scientific revolution in the thought of comrade Nicolae Ceaușescu (Constantin Bărlă) 4
- Comrade Nicolae Ceaușescu's conception on the promotion of new international economic relations (Alexandru Puiu) 6
- A decisive moment in the creation of the modern Romanian state (Mircea Mușat) 8
- The promotion of the economic development under the influence of the Union (Vasile Nicolae) 10
- The masses of the people: the decisive element of the achievement of the Union (Ion Ardeleanu) 12
- Attention focused on the technical and qualitative level of the products (Viorel Coandă) 14
- Priorities in the mechanism of technical and material supply (Aurel Orvas) 16
- The spring agricultural campaign. Firm observance of the technologies: an essential condition to obtain high output (Gh. N. Iosif) 18
- The new agrarian revolution and the human factor (Heana Stănescu) 20
- Requirements for the increase of the productive activity (Radu Ciurileanu) 22
- The cost of the non-quality. The organizatory component of the efforts to improve the quality of the products (Niță Caragea) 24
- Romanian economists, militants for national unity (II) (Ion Bulborea) 26
- The negative influence of the currency fluctuation on the world economy (I) (Radu Negrea) 28
- Restructuring industrial policies (Eugen Dijmărescu) 29

ИЗ СОДЕРЖАНИЯ

- Оригинальная, революционная концепция о демократизме нашего социалистического государства (Марин Неагу) 2
- Роль научно-технической революции в мышлении товарища Николае Чаушеску (Константин Бэрля) 4
- Концепция президента Николае Чаушеску о развитии новых экономических международных связей (Александру Пуу) 6
- Решительный момент о союзности современного румынского государства (Мирча Мушат) 8
- Стимулирование экономического развития под влиянием Объединения (Василе Николае) 10
- Народные массы — решительный фактор в достижении Объединения (Ион АрдеLEANU) 12
- Образцовое выполнение плановых задач. Технический и качественный уровень изделий в центре внимания (Виорел Коандэ) 14
- Приоритеты в механизме материально-технического снабжения (Аурел Орвас) 16
- Сельскохозяйственная весенняя кампания. Неуклонное соблюдение технологий — существенное условие в достижении больших урожаев (Г.Н. Иосиф) 18
- Новая аграрная революция и человеческий фактор (Илеана Стэнеску) 20
- Самохозяйствование в предприятиях: ответственности, действия, результаты. Требования повышения производительной деятельности (Раду Циурилеану) 22
- Цена слабого качества. Организационный компонент усилий направленных на улучшение качества изделий (Ница Караджеа) 24
- Румынские экономисты, борцы за национальное единство (II) (Ион Булбореа) 26
- Отрицательный эффект валютной неустойчивости на мировую экономику (I) (Раду Негреа) 28
- Политики перестройки промышленности (Еуджен Дижмэреску) 29

ABONAȚI-VĂ LA „REVISTA ECONOMICĂ”!

Anunțăm cititorii noștri că se fac în continuare abonamente la „Revista economică”. Prețul unui abonament (inclusiv suplimentul săptăminal) este de 260 lei pe an, 130 lei pe 6 luni și 65 lei pe trimestru. Prețul unui exemplar al revistei (inclusiv suplimentul săptăminal) este de 5 lei. Abonamentele se fac prin oficiile și agențiile P.T.T.R., factorii poștali și difuzorii de presă din întreprinderi și instituții sau direct prin mandat poștal pe adresa redacției: Bulevardul Magheru nr. 28-30, sectorul 1, cod 70 159, București.

Cititorii din străinătate se pot abona adresându-se la ILEXIM — Departamentul Export-Import Presă, P.O. Box 136-137, telex 11 126, București, str. 13 Decembrie.

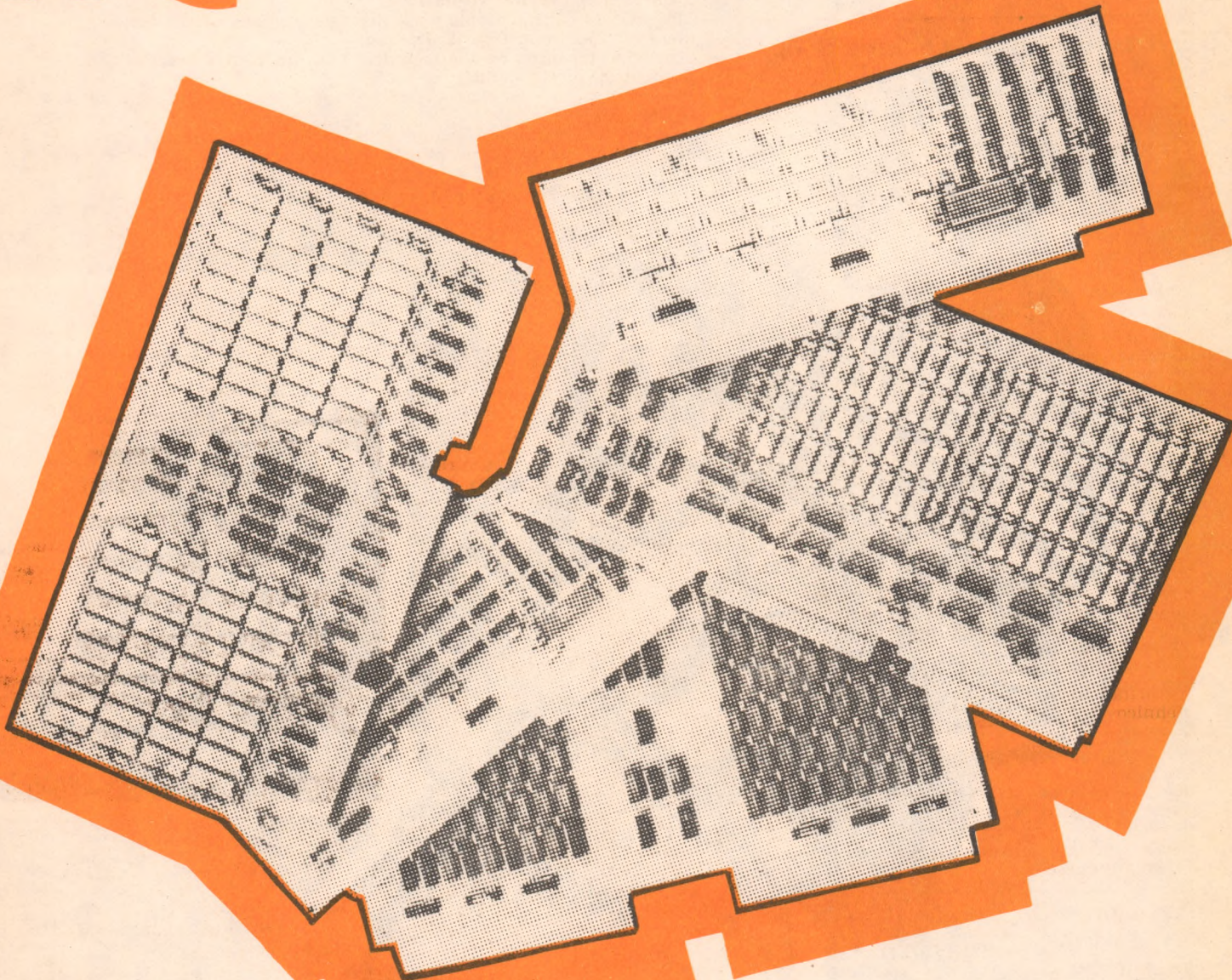
Redacția și administrația: 70 159 București, Bd. Magheru nr. 28-30, etaj 1, sectorul 1, Telefon 59 20 60. Cont I.S.I.A.P. 645 150 228 B.N.R.S.R. — filiala sector 1.

**Pentru sistemele dv. de calcul,
I.T.C. — Fabrica de memorii electronice —**

Timișoara

str. Gh. Lazăr nr. 9, tel. 35555, telex 71380

Vă oferă :

1. Extensii de memorii pentru sistemele I-100, I-102, ECAROM, TELEROM-P, M-18, NOVA, FELIX 256, Felix 512-1024.

2. Blocuri de memorii pentru înlocuirea modulelor 16 Ko cu ferită de tip 2,5 D la Sistemele FELIX 256.

3. Module de memorii semiconductoare pentru terminalele DAF. 2010.

4. Module de memorii semiconductoare pentru micro-sisteme realizate pe formate standard S-100, dublu EUROCARD.

5. Unități de memorie externă semiconductoare de mare capacitate pentru minisisteme Independent, Coral,

Nova și alte sisteme de medie/mare capacitate.

De asemenea unitatea noastră realizează, la cerere, diverse unități și moduli de memorii pentru sistemele d-voastră :

- RAM dinamic
- RAM static
- PROM sau PROM combinat cu RAM
- variante RAM nevolatil

Datorită echipamentelor de testare evolute se asigură o fiabilitate ridicată produselor noastre și o garanție de 1 an de zile.

str. Gh. Lazăr nr. 9, telefon 35555 telex 71380

CONFECȚII DE IARNĂ

Marile magazine din capitala țării – București : „Bucur-Obor”, „Unirea”, „București”, „Victoria”, „Adam”, „Eva”, precum și marile magazine universale din țară vă pun la dispoziție în acest sezon un bogat și extrem de variat sortiment de articole de : confecții, tricotaaje, lenjerie, încălțăminte, marochinărie, galanterie etc.

Lei 5
(inclusiv suplimentul)

